časopis gréckokatolíckej cirkvi • Ročník XXXVI. • Číslo 14.-15. • 04.07.2004 • 30 Sk/Kč

slovo

PRÍBEH:
Boh, ktorý počúva I.

Biblia pre všetkých: Veža Bábel

Novokňazi Košického exarchátu

Jaroslav Matoľak
správca farnosti
Abranovce

ÚVODNÍK

Blíži sa čas prázdnin a dovoleniek. Čas túžobne očakávaný mnohými deťmi i dospelými, čas, keď môžeme nachvíľu zanechať svoje povinnosti a venovať sa iba tomu, čo nás baví.

Žiaci a študenti si môžu oddýchnuť od „povinného" získavania vedomostí a dospelí, síce na kratší čas, ale predsa, od namáhania sa pri získavaní materiálnych dobier.

A tu sa vynára otázka, ktorá zaznela už mnohokrát: „Existujú prázdniny od modlitby alebo duchovného života, života viery?"

Vieme, že každý človek, ktorý pracuje, musí aj odpočívať, a to bez ohľadu na to, či pracuje fyzicky alebo duševne. Samozrejme, platí to aj pre žiakov a študentov. Dokonca by sme mohli povedať, že výkon človeka do veľkej miery ovplyvňuje kvalita oddychu. Platí teda, že i kvalita oddychu od modlitby môže pozitívne ovplyvniť náš „modlitbový výkon"?

Je nesporné, že akékoľvek voľno v učení a práci privítajú najmä tí, pre ktorých je učenie alebo tento druh práce povinnosťou. Kto učenie alebo svoju prácu považuje zároveň za svoj koníček, ten si pri tejto činnosti nielen oddýchne, ale aj načerpá nové sily do riešenia iných životných situácií.

Na to, koľko, ako často a za akých okolností sa máme modliť, prípadne aké prestávky treba robiť v duchovnom živote, nám jednoznačne dá odpoveď Sväté písmo, ktoré nám Cirkev ponúka ako úžasný dar Božieho slova.

Je dôležité všimnúť si hlavne osobu samotného Božieho syna Ježiša Krista. Jeho sme prijali za svojho Pána a Spasiteľa, a teda i za svoj vzor a učiteľa. Snáď iba útržkovite sa zastavíme pri niekoľkých udalostiach zo života Pána Ježiša a všimneme si jeho vzťah k modlitbe:

Pri zvestovaní o jeho narodení prichádza Boží anjel, aby Márii oznámil počatie Mesiáša.

Pri narodení Ježiša anjeli vzdávajú Bohu chvalospevy.

12-ročný Ježiš je tam (jeruzalemský chrám), kde ide o jeho Otca.

Pred svojím verejným účinkovaním sa dáva pokrstiť a odchádza na púšť postiť sa a modliť.

Pri verejnom účinkovaní sám často zdôrazňuje dôležitosť návratu k Otcovi a moc modlitby.

Pri zázrakoch (uzdravovanie, kriesenie zmŕtvych, rozmnoženie chlebov...) vzdáva vďaky Otcovi.

Sám po mnohých vyčerpávajúcich pôsobeniach často i v noci odchádza do samoty modliť sa, a to isté robí pred ohlasovaním už pred svitaním.

Modlí sa veľkňazskú modlitbu, vzdáva vďaky Bohu pri poslednej večeri, na ktorej ustanovuje Najsvätejšiu Eucharistiu.

V Getsemanskej záhrade prijíma v modlitbe vôľu svojho Otca vykonať obetu za spásu celého sveta.

Na kríži sa modlí za svojich mučiteľov.

Po svojom zmŕtvychvstaní a pri nanebovstúpení požehnáva svojich učeníkov.

Na Turíce zosiela svojho Svätého Ducha.

Toto všetko nám ukazuje úžasnú jednotu medzi Otcom a Synom vo Svätom Duchu. Kristus je mužom modlitby a túto modlitbu nám dáva ako úžasný dar. Nie ako povinnosť, ale ako mocný prostriedok na získanie života. Hovoriť o prestávke v modlitbe by znamenalo asi toľko, ako hovoriť o prestávke v dýchaní alebo jedení a pití. Svätý Augustín hovorí o modlitbe toto: „Dobre vie žiť ten, kto sa vie dobre modliť. Modlitba je kľúč do neba: modlitba sa vznáša hore a Božie milosrdenstvo zostupuje k nám dole. Ako telo žije potravou, tak vnútorný človek žije modlitbami a rozhovorom s Bohom."

Keďže v modlitbe prijímame Boha za svojho Otca, ktorý nás prijal v Kristovi za svoje deti, vytvárame so všetkými modliacimi sa veľkú rodinu bratov a sestier, ako to dosvedčuje svätý Augustín slovami: „Modlime sa spoločne Otče náš. Aká to dôstojnosť. Tak sa modlí vladár, žobrák, takto hovorí sluha a jeho pán. Všetci sa spoločne modlia Otče náš, ktorý si na nebesiach. Tým uznávajú, že sú bratmi, keď majú jedného a spoločného Otca. Preto nech sa nikto nepohoršuje nad tým, že je mu bratom jeho sluha či niekto chudobnejší, veď sám Kristus chcel ich mať za bratov."

Modlitba je nevyhnutná pre život človeka. V modlitbe sa stretávame so samotným Bohom. To už nie je otázka povinnosti, ale skôr potreby, túžby.

Ježišovi modlitba viditeľne prináša posilu. Napĺňa ho všetkým, čo je Bohu milé a pre spásu potrebné. Ježiš sa zriekol svojich božských privilégií a stal sa človekom, ale nikdy sa nezriekol svojho Otca, s ktorým sa zjednocoval v modlitbe. Tak, ako dieťa milujúce svojich rodičov túži po ich prítomnosti, tak aj človek, ktorý miluje Boha, túži po chvíľach, ktoré môže stráviť spolu s ním. Milujúci človek sa nepýta, ako ešte dlho a či vôbec musí byť s milovanou osobou. Skôr naopak. Je zarmútený, keď musia žiť v odlúčení.

Spôsob modlitby farizejov a pohanov, pred ktorou nás varuje sám Ježiš a v ktorej ide o kvantitu, ktorá má byť odmeňovaná ľudským obdivom, je veľmi únavná a je pre ňu potrebná dovolenka či prázdniny.

Naopak, modlitba srdca vo Svätom Duchu, ako nás ju učí náš Pán, Ježiš Kristus, je modlitbou povzbudenia a uzdravenia.

Prázdniny či dovolenka je úžasný čas, ktorý nám dáva Pán, aby oslobodení od iných povinností sme si našli cestu k pravej modlitbe Božích detí v Duchu a pravde. Využime tento čas!

o. Jaroslav Matoľák

vyberáme z obsahu

ROZHOVOR

Ak chcem získať niekoho pre Krista, musím sa k nemu sám priblížiť 3

SPRAVODAJSTVO

Z kresťanského sveta 4
Správy z domova 5-9
Na návšteve Ukrajiny 10-11

DUCHOVNÉ ČLÁNKY

Byť mostom 11
o. Jeronym Andrej Fedoroňko 12
Náš prep. otec Sisoés Veľký 13
Prázdniny a dovolenky 14-15
Novokňazi Košického exarchátu 15
"Výhody" kresťana 16
Veža Bábel 17
Duchovné zamyslenia a príbehy 18-19
Boh, ktorý počúva 20-21
950 rokov cirkevného rozkolu 22-23

slovo

časopis gréckokatolíckej cirkvi

■ Vydáva Vydavateľstvo PETRA s cirkevným schválením Gréckokatolíckeho biskupstva pod č.j. 3317/99. ■ **Šéfredaktor:** Mgr. Juraj Gradoš ■ **Cenzor:** Anton Mojžiš ■ **Redaktorka:** Mgr. Anna Porhinčáková ■ **Jazyková úprava:** PhDr. Adriana Matoľáková, Mgr. Emília Bakajsová ■ **Adresa redakcie:** SLOVO, Hlavná 3, P. O. Box 204, 080 01 Prešov, *tel.:* 051-7562 668, *fax:* 051-7562 667, *e-mail:* slovogrk@greckokat.sk, *web stránka:* http://petra.grkatpo.sk/ ■ **Osvit, tlač a väzba:** Vydavateľstvo Michala Vaška Prešov ■ **Celoročné predplatné na rok 2004:** *Slovensko:* 390 Sk; *Okolité štáty:* 390 Sk + poštovné 870 Sk; (37 €); *Ostatná Európa:* 390 Sk + poštovné 1050 Sk (40 €); *Zámorie:* 390 Sk + poštovné 1640 Sk (65 $); číslo účtu: 262 872 8493/1100, SWIFT KÓD: TATR SK BX, var. symbol: 2004 ■ *Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu príspevkov. Nevyžiadané rukopisy a fotografie nevraciame. Neoznačené snímky pochádzajú od autora článku.* ■ Novinové zásielky: VsRP - 661/2003 ■ ISSN 1335-7492 ■ *Uzávierka pre spravodajstvo do čísla 16-17 je 14. júla 2004.*

Snímka z titulnej strany: Hlavná snímka: Kňazská vysviacka v Košiciach, ďalšie snímky: Grécka cerkov; Babylónska veža (archív redakcie).
Posledná strana: Pozvánka na odpusty.

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY

August

Aby Európska únia vedela získať nové podnety z kresťanského dedičstva, ktoré je základnou súčasťou európskej kultúry a histórie.

Aby vzrastala jednota a spolupráca medzi inštitútmi, ktoré aktívne pracujú v misiách.

Za náš slovenský národ.

Ak chcem získať niekoho pre Krista, musím sa k nemu sám priblížiť

Otec Rasťo, ste predsedom Komisie pre mládež v Prešovskej eparchii. Kto vás poveril touto funkciou?

Na jar roku 2001 ma vtedajší biskup Ján Hirka menoval za člena Rady pre Rodinu a Mládež – Sekcie pre mládež – pri KBS, (RpRaM, SpM pri KBS) za našu eparchiu. Zároveň som bol poverený funkciou akéhosi mládežníckeho koordinátora na eparchiálnej úrovni. Normálne členstvo v rade trvá tri roky, a preto tohto roku na jar bolo potrebné znovu vymenovať za našu eparchiu člena do RpRaM, SpM pri KBS. Vladyka Ján Babjak, SJ, opäť menoval mňa. Keďže tento rok boli v eparchii menované komisie, náš vladyka ma poveril predsedníctvom v Komisii pre mládež v našej eparchii.

Prečo si naši biskupi vybrali práve mňa, to neviem. Verím, že je to Božím riadením.

Čo vám osobne dáva stretávanie sa s mladými ľuďmi?

Zo skúsenosti viem, že mladí ľudia majú pohľad na veci ešte neskazený svetom (intrigy, korupcia...). Zdá sa mi, akoby život mladých nebol taký komplikovaný ako život rodičov. Je jednoduchší, úprimnejší, láskavejší, priamejší... A práve tieto veci sa ja snažím vnášať do stretnutí s nimi. Dáva mi to viac optimizmu, energie – jednoducho viac „sviežosti" do práce.

Tendenciou dnešnej doby je, že mladých ľudí skôr lákajú vzory ulice ako chrám a Ježiš Kristus. Prečo je to tak?

Nechcem sa nikoho dotknúť svojou odpoveďou, ale je veľmi ťažké nahradiť rodinu. Ak doma dieťa nemá dostatok lásky, ak sa nemá s kým porozprávať, podeliť sa, počuť o Bohu, ak mu rodič nepovie, že je cirkev, chrám a pod., potom má dieťa jedinú možnosť, a tou je ulica so svojimi vzormi. Je veľmi ťažké dnes materiálne zabezpečiť rodinu. Zdá sa však, akoby nebolo nič prednejšie. Zastavím sa – ak vôbec – až keď syn či dcéra začnú brať drogy, potulovať sa, byť drzí... Vzor rodiča sa nedá nahradiť.

Navrhnite „recept" ako pritiahnuť mladých k Bohu.

Predovšetkým sa musím modliť za tých, ktorí sú mi zverení. Modliť sa tiež za seba, aby som bol svedkom Ježiša Krista a príkladom vlastného života. Nezabudnime, že mladý človek vždy hľadá, túži po novom, chce tvoriť. A práve tu ja musím mať pre mladých celé dni, ba týždne na rozhovory, usmernenia, pochvalu, odmenu, ale aj prísny pohľad, či pokarhanie.

Svätý Otec povedal, že mladí ľudia sú budúcnosťou sveta. Ako tieto slová vnímate?

Svätý Otec nás veľmi nabáda k tomu, aby sa práca s deťmi a mládežou robila čo najzodpovednejšie. Naozaj sú títo ľudia budúcnosťou. Lenže mladí sú tu a teraz. Je dôležité mladého človeka formovať cez rôzne stretnutia, animátorské školy, semináre, adorácie... Nesmiem však zabúdať, že títo ľudia potrebujú len tak ísť sa zabaviť na diskotéku, ísť so svojím duchovným na výlet kdesi na hrad... jednoducho, len tak sa vyšantiť.

Akou formou evanjelizovať dnešných mladých a aké sú moderné prostriedky dnešnej evanjelizácie.

Niečo som naznačil v predchádzajúcej odpovedi. Akákoľvek práca je namáhavá a zvlášť s mladými. Je pravdou, že mobil, počítač a moderné technológie vôbec, napomáhajú pri evanjelizácii, ale dokážu narobiť aj veľa zla a čo je veľmi dôležité – nikdy nenahradia osobnosť, akou je človek. Používal by som ich s veľkou opatrnosťou. Ak chcem získať niekoho pre Krista, musím sa k tomuto človeku sám priblížiť. Na začiatku a konci každej práce musí byť Boh.

Každoročne sa gréckokatolícka mládež Slovenska stretáva v Bystrej. Ako vnímate týchto ľudí, ktorí tam chodia?

Toto stretnutie má dlhoročnú tradíciu. Tento rok sa uskutoční už 13. ročník. Je to stretnutie, ktoré rezonuje v ušiach mladých ľudí vlastne celý rok. Preto prichádzajú do Bystrej ako ľudia s túžbou po Bohu. Vedia, že nejdú do tábora, či na výlet. Prichádzajú na stretnutie, kde sa stretnú so svojimi rovesníkmi a spoločne chcú spoznávať Boha cez rozoberanie posolstvá Svätého Otca mladým. Aj keď sa nájdu každoročne jednotlivci, ktorí prichádzajú na toto stretnutie ako na tábor či akýsi výlet, mladí si odnášajú hlboké duchovné zážitky, nové priateľstvá. Veľmi dôležitým faktorom je tiež skúsenosť, že podobné problémy, starosti, či radosti tým mojim, majú aj ostatní. Táto skúsenosť veľmi pomáha.

Aké sú znaky premeny mladých, ktorí sa stretávajú v Bystrej?

Máme skúsenosti, že mladí, aj keď isteže nie všetci, začali byť aktívnejší vo svojich farnostiach (aktivita v mládežníckom zbore, či pri organizovaní výletu). Výpovede kňazov farností, z ktorých sa mladí zúčastnili stretnutia v Bystrej, hovoria o zmene týchto mladých k lepšiemu počas niekoľkých mesiacov po Bystrej. Ono to potom trošku akoby zaniklo, ale znova s príchodom prázdnin „elán narastá".

Váš odkaz všetkým mladým ľuďom?

Túžte po Bohu v Troch osobách, milujte ho. Milujte Pannu Máriu.

Za rozhovor ďakuje Anna Porhinčáková

Snímky: archív R. Višňovského

Mgr. Rastislav Višňovský, nar. Vranov n/T 22.04. 1972. Pochádza z 5 súrodencov. Kňazskú vysviacku prijal v júni 1997. Od apríla 1997 je ženatý s Mgr. Danielou, rod. Tkáčovou. Má 2 deti: 6 ročného Rastíka a 4 ročnú Danielku. Pôsobiská: 1997–1999 Ľubovec, 1999-2001 Jarabina, 2001–2003 Remeniny. Od roku 2003 farár Prešov – Sekčov.

Z KRESŤANSKÉHO SVETA

JERUZALEM: Pri kladení odtokových rúr pod dedinou Silvan pri Jeruzaleme objavili archeológovia podľa vlastných údajov historický rybník Siloe, spomínaný v Novom zákone. Pri vykopaní zeminy narazili robotníci na 120 metrov dlhé schodisko a rybník z Ježišových čias. Rybník Siloe o kus ďalej západným smerom, ktorý v dnešnej dobe navštevujú pútnici a turisti, pochádza podľa vedcov z neskorého románskeho obdobia, a preto má „iba" 1600 rokov. Teraz objavený rybník však existoval pravdepodobne už pred 2400 rokmi. (KP/-zg-TK KBS).

VATIKÁN: Svätý Otec Ján Pavol II. verejne vyjadril svoje sklamanie nad textom ústavy Európskej únie, ktorú schválili predstavitelia EÚ 19.6. t. r., a ktorá vôbec nespomína kresťanské korene nášho svetadielu: „Nemôžeme sa oddeliť od našich koreňov," povedal Svätý Otec pred modlitbou Anjel Pána v nedeľu 20.6.2004 na Námestí sv. Petra a Pavla v Ríme. (ZE/-zg-TK KBS).

PERU: „Svätý ruženec je prostriedkom evanjelizácie," vyhlásil biskup Norbert Strotmann z Chosickej diecézy v Peru. „Táto modlitba umožňuje človeku zažiť skúsenosť Boha." V jeho diecéze sa pred piatimi rokmi začal evanjelizačný projekt. „Najlepší misionári nie sú tí najhlasnejší, ale tí, ktorí používajú ruženec ako prostriedok evanjelizácie. V mojej diecéze sú jednoduchí ľudia, ktorí nemajú rozsiahle teologické vedomosti, ale ktorí sa modlia, týmto spôsobom evanjelizujú s ružencom v ruke a sú tými najúspešnejšími, keď ide o misie. Človek nepotrebuje nijaké veľké vysvetlenia k duchovným témam, ale chce skúsenosť Boha prežívať a túto skúsenosť získavame v modlitbe." (KATH-NET/-zg-TK KBS).

NEMECKO: Kolínsky arcibiskup kardinál Joachim Meisner vyslovil ostrú kritiku neznesiteľne vysokého počtu potratov v Nemecku a povedal, že koncepcia úpravy potratov z roku 1995 „poradenstvo namiesto trestov" stroskotala. Nemecko je dnes hlboko zasiahnuté kultúrou smrti. „Ak sa nenarodené deti môžu aj tak beztrestne zabíjať, prečo by sa potom nemali vyselektovať aj podľa kvality? Doteraz sa horlivo popiera, že od spojenia vajíčka a semennej bunky ide o človeka a jeho špecifickú dôstojnosť. Pre Nemecko je osudovou otázkou, či štátne a spoločenské inštancie ešte chcú a môžu chrániť manželstvo a rodinu. Tichá katastrofa spustená dramatickým poklesom pôrodnosti naberá stále hrozivejšie formy," varuje kolínsky arcibiskup a dodáva: „Zabíjame svoje deti po desaťtisícoch a zatiaľ naša spoločnosť pomaly, ale iste upadá do starnutia." (KIPA/-zg-TK KBS).

RAKÚSKO: Carihradský ekumenický patriarcha Bartolomej I. navštívil v polovici júna na niekoľko dní Rakúsko. Patriarcha Bartolomej vo svojej prednáške ocenil najmä ekumenické úsilie kardinála Franza Königa. Z historického pohľadu zhodnotil vzťahy medzi západnou a východnou cirkvou. (KP/-zg-TK KBS).

SVÄTÝ OTEC VYHLÁSIL NA BOŽIE TELO EUCHARISTICKÝ ROK

Na slávnosť Najsvätejšieho Kristovho tela a krvi 10. júna 2004 v Lateránskej bazilike pápež Ján Pavol II. vyhlásil Eucharistický rok, ktorý sa začne v októbri 2004.

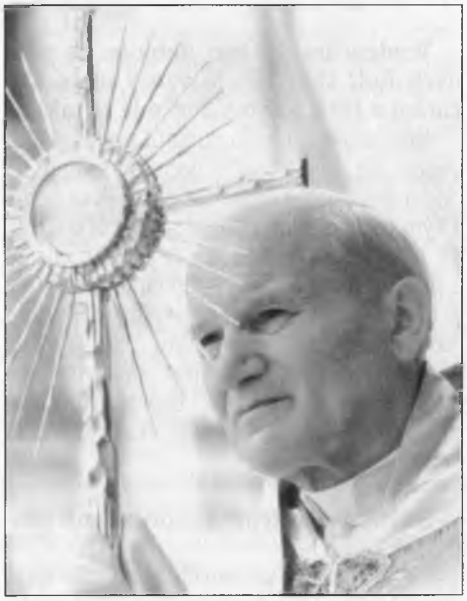

V homílii slávnostnej bohoslužby Svätý Otec zdôraznil: „Každý, kto má účasť na Pánovej hostine, sa spája s tajomstvom Pánovej smrti a stáva sa jeho ohlasovateľom. Preto medzi slávením Eucharistie a hlásaním Krista existuje intímny vzťah. Keď vstupujeme do spoločenstva s ním na pamiatku Veľkej noci, znamená to súčasne, že sa stávame misionármi udalosti, ktorú tento obrad obnovuje v každom veku. V určitom zmysle to znamená sprítomňovať ju v každej dobe, až kým Pán opäť nepríde.

Od čias Zoslania Svätého Ducha, keď ľud Novej zmluvy začal svoje putovanie do nebeskej vlasti, Najsvätejšia Sviatosť neustále poznačovala jeho dni a napĺňala ich vierou a nádejou. Presne na to som myslel, keď som chcel venovať prvú encykliku nového tisícročia Eucharistii a som šťastný, že teraz môžem vyhlásiť špeciálny Rok Eucharistie. Začne sa Svetovým eucharistickým kongresom, ktorý sa bude konať od 10. do 17. októbra 2004 v mexickej Guadalajare.

Skrze Eucharistiu sa cirkevné spoločenstvo buduje ako nový Jeruzalem, začiatok jednoty rôznych ľudí a národov v Kristovi," povedal Svätý Otec a ďalej pripomenul: „Kristus, živý chlieb z neba, je jediný, kto dokáže nasýtiť hlad človeka v každej dobe a v každej časti zeme. Ale nechce to robiť sám, a preto ako pri rozmnožení chlebov, zapája svojich učeníkov ... Toto úžasné znamenie je manifestáciou veľkého tajomstva lásky, ktoré sa denne obnovuje v bohoslužbách – skrze ordinovaných služobníkov Kristus dáva svoje telo a krv za ľudstvo. A koľkí ľudia sa hodnotne živia pri jeho stole a stávajú sa živými nástrojmi jeho prítomnosti lásky, milosti a pokoja."

(VIS/-zg-TK KBS).

LÁSKA KU KRISTOVI AKO TAJOMSTVO ŠŤASTIA KŇAZA

Pri príležitosti Svetového dňa modlitieb za posväcovanie kňazov na slávnosť Najsvätejšieho Srdca Ježišovho, napísal prefekt Kongregácie pre klérus kardinál Darío Castrillón Hoyos list kňazom. Vyzýva ich v ňom milovať Krista a v ňom vidieť tajomstvo šťastia. Motto listu znie: Eucharistia ako prameň svätosti v kňazskej službe.

„Na dosiahnutie šťastia nám nepomôže pohodlný život, ale srdce plné lásky, ako ho mal Kristus. Najsvätejšie a milosrdné Ježišovo Srdce, ktoré bolo na kríži prebodnuté kópiou na znamenie úplného sebaobetovania, je nevyčerpateľným prameňom pravého pokoja." Tento svetový deň, ktorému dal vznik Ján Pavol II., pripomína kňazom, že „ľudia musia v kňazovi hľadieť na tvár Krista". Ďalej ich kardinál povzbudzuje, aby sa nedali odradiť ťažkosťami, ale žili vo viere v Pána. V úrodnej zemi prinesie kňazské povolanie aj bohaté plody.

„Kráčajme ako sv. Peter k Ježišovi, aby sme sa stretli s naším Spasiteľom tak, že zameriame svoj pohľad na jeho milosrdenstvo. Iba pohľad na Ukrižovaného a Vzkrieseného, o ktorom meditujeme v našej modlitbe a v sviatosti pokánia, môže prekonať ťažisko našich obmedzení a našich hriechov. Božia ruka nás bude posilňovať a temné vody, ktoré rozvírili naša hrdosť a Satan, stratia svoju moc."

TK KBS

NEW AGE JE ZLOU ODPOVEĎOU NA SPRÁVNE POTREBY

„New Age je zlou odpoveďou na správnu potrebu šťastia," zdôraznil predseda Pápežskej rady pre kultúru kardinál Paul Poupard v súvislosti s konferenciou na tému siekt, ktorá sa konala v dňoch od 14. do 16. júna vo Vatikáne. Kardinál Paul Poupard zdôraznil: „New Age a kresťanstvo sú absolútne nezlúčiteľné," zdôraznil sekretár Pápežskej rady pre medzináboženský dialóg arcibiskup Pier Luigi Celata. „New Age je samo osebe veľmi rozličným komplexom hnutí, myšlienok, techník a praktík, ktoré sa usilujú o spojenie človeka so silami prírody a vesmíru."

(KP/-zg-TK KBS).

Odpustová slávnosť v Rafajovciach

„Každé mračno potrebné je, aby cenu slnka vyzdvihlo!"

Slová tejto známej piesne sme na vlastnej koži prežili v posledný májový víkend u nás v Rafajovciach. Aj keď počasie bolo pochmúrne, teplo slnečných lúčov akoby vyžarovalo z tvárí našich detí. V sobotu dopoludnia sa totiž začal dvojdňový program eparchiálnej odpustovej slávnosti, na ktorom sa zišli deti a mládež z Vranovského protopresbyteriátu spolu so zastúpením mladých z farnosti Bardejov. Toto dopoludnie sa nieslo v znamení hier a radovánok, cez ktoré sme mohli spolu s deťmi nanovo pochopiť, aké je dobré a milé vpadnúť do Otcovho náručia, ktoré je otvorené pre všetkých.

Po už tradičnej „guľášovke", ktorá nás veľmi dobre zahriala, sa začala prehliadka mládežníckych zborov, ktorú otvoril domáci zbor. Svojím spevom prišli Boha chváliť tiež zbory z farností: Vranov nad Topľou, Poša, Čičava, ktorú zastupoval aj zbor rómskych detí, Matiaška, Remeniny a Bardejov. Cieľom týchto vystúpení nebolo získať nejakú vecnú cenu, ale práve naopak, nájsť nové priateľstvá, a tak spoločne oslavovať Boha za všetko, čo nám dal. Dôkazom toho bola záverečná pieseň „S tebou, Pane, je nám fajn", ktorú si zbory zanôtili spoločne. Kto si myslel, že po prehliadke sa už spev nebude šíriť po okolí, bol milo prekvapený, pretože onedlho nastúpili mladí z farnosti Lutina pod vedením o. Petra Milenkého. Tým sa začalo pásmo slova a hudby. Bol to akoby malý úvod k tomu, čo nasledovalo potom.

V spoločnom sprievode sme sa vybrali k neďalekej kaplnke, kde sme pri prameni posvätili vodu a oslavovali Bohorodičku modlebnom. Po občerstvení čistou pramenistou vodou sme sa pobrali k bohoslužobnému priestoru pri chráme, kde o. ICLic. Jozef Zorvan, protopresbyter Bardejovského protopresbyteriátu, slávil Veľkú večiereň s lítiou, po ktorej nasledovala svätá liturgia, ktorej slúžiteľom bol o. Pavol Seman, správca farnosti Havaj.

Po liturgických obradoch program mládeže pokračoval v plnom prúde. Aj keď nám bolo spolu veľmi dobre, nadišiel čas ukončiť tento deň modlitbou, aby sme sa tak vedeli dôstojne pripraviť na deň, ktorý bol vyvrcholením odpustovej slávnosti. Začal sa v skorých ranných hodinách modlitbou Cirkvi - utierňou a svätou liturgiou, ktorú slúžil o. Ján Frandofer z Habury. Bratov rímskokatolíkov prišiel svojou homíliou povzbudiť rodák zo susednej obce o. Ján Jenčo, ktorý pôsobí v Seminári sv. Karola Boromejského v Košiciach. Spolu s ním slúžil svätú omšu o. Ján Mazúr, správca farnosti Holčíkovce.

Slávnosť vyvrcholila archijerejskou svätou liturgiou, ktorú slúžil Mons. ThDr. Ján Babjak, prešovský eparcha, za účasti mnohých kňazov. Spevom ju sprevádzal miešaný zbor Chryzostomos z Vranova nad Topľou. Po skončení nasledovalo mnoholitstvije Svätému Otcovi a prítomným pútnikom a poďakovanie miestneho správcu farnosti. Radosť z návštevy otca biskupa zvlášť prejavili deti z Rafajoviec a Piskoroviec tým, že mu pripravili skutkovník v podobe veľkého srdca a sladkú kytičku cukríkov, s ktorými sa otec biskup podelil a s láskou a úsmevom ich porozdával prítomným deťom.

Touto cestou chcem poďakovať v prvom rade Bohu za to, že nám doprial prežiť tento krásny deň. Vďaka patrí aj všetkým kňazom, sestričkám, bohoslovcom a zboru. Zvlášť ďakujem svojim veriacim – Rafajovčanom a Piskorovčanom za ich obetavú pomoc pri príprave slávnosti.

Peter Tirpák

Prvé sväté prijímanie v Cabove

Dňa 30. 5. 2004 sa v našej obci Cabov konala slávnosť prvého svätého prijímania. Bola o to slávnostnejšia, že táto nedeľa pripadla na sviatok Zoslania Svätého Ducha. Touto cestou by sme sa chceli ešte raz poďakovať nášmu duchovnému otcovi Marekovi Mikitkovi za to, že s veľkou trpezlivosťou a láskou pripravoval naše deti na stretnutie s Pánom v Najsvätejšej Eucharistii. Nech ho Pán žehná a obdaruje zdravím a milosťou. Zároveň vyjadrujeme poďakovanie našej animátorke Slávke Andrejčínovej, ako aj všetkým, ktorí sa na tejto slávnosti podieľali. Nech im Pán udelí mnoho rokov, šťastných rokov.

rodičia prvoprijímajúcich detí
z Cabova

SPRÁVY Z DOMOVA

PREŠOV: V pondelok 31.5.2004, v sviatok Najsvätejšej Trojice, sa v kaplnke Gréckokatolíckeho kňazského seminára blahoslaveného biskupa-mučeníka Pavla Petra Gojdiča v Prešove, ktorá je zasvätená Najsvätejšej Trojici, uskutočnila odpustová slávnosť. Archijerejskej svätej liturgii predsedal prešovský eparcha Mons. Ján Babjak, SJ. Spolu s ním slávili svätú liturgiu protosynkel Prešovskej eparchie o. Vladimír Skyba, protosynkel Košického apoštolského exarchátu o. Vladimír Tomko, kancelár Prešovského biskupstva o. Ľubomír Petrík, rektor kňazského seminára o. Vasiľ Kormaník, dekan GBF PU o. Vojtech Boháč, ostatní predstavení kňazského seminára a ďalší kňazi. Spevom liturgiu sprevádzal bohoslovecký Zbor sv. Romana Sladkopevca. Otec biskup v homílii hovoril o tajomstve trojosobného Boha, pričom zdôraznil, že viac ako rozumom môžeme Boha poznať srdcom, teda dať sa zaplaviť Božou láskou a milovať Boha a blížneho. Bohoslovcom pripomenul potrebu štúdia jednotlivých filozofických a teologických disciplín, ale ešte viac im na srdce kládol potrebu duchovnej formácie, aby prispeli k budovaniu ich osobného vzťahu so živým Bohom, ktorý ich miluje. Aby boli múdri nielen v rovine tohto sveta, ale aby si vyprosovali aj dar múdrosti zhora. Slávnosť pokračovala - sprievodom okolo kaplnky s čítaním štyroch evanjelií na štyri svetové strany a myrovaním. V prešovskom kňazskom seminári sa na kňazstvo pripravuje 87 bohoslovcov, z toho 65 za Prešovskú eparchiu. (*Ľubomír Petrík / ISPB*).

PREŠOV: Tridsať rokov kňazskej vysviacky si 9. júna 2004 pri večernej svätej liturgii v Katedrále sv. Jána Krstiteľa v Prešove pripomenuli šiesti gréckokatolícki kňazi, ktorí prijali kňazské svätenie z rúk blahoslaveného biskupa-mučeníka ThDr. Vasiľa Hopka v tejto katedrále 9. júna 1974. Jubilujúci kňazi slávili svätú liturgiu spolu s prešovským eparchom Mons. Jánom Babjakom, SJ, ktorý jej predsedal. V homílii vladyka Ján povedal: „Rok 1968 bol skutočne rokom zázračným. Bolo to čosi neuveriteľné. Radosť, ktorá sa šírila po celom Slovensku. Gréckokatolícka cirkev bola vzkriesená. A vtedy ste vy, drahí spolubratia, počuli volanie Krista. Nastúpili ste do kňazského seminára. Ja som vás tam všetkých našiel, keď som v roku 1973 nastúpil do prvého ročníka. Vy ste boli piataci. Boli ste mojimi vzormi. Každému z nás sa treba vrátiť k prvotnej horlivosti. Viem, že Kristus veľa vykonal cez vaše ruky, cez vaše ústa. Mnohým ste sprostredkovali jeho milosť." Vladyka jubilantov povzbudil do ďalších rokov kňazskej služby a pozdravil ich rodiny zídené na tejto slávnosti. Za jubilantov otca biskupa pozdravil o. Vojtech Boháč. Jubilujúci kňazi Vojtech Boháč, Pavol Chanáth, Anton Mojžiš, Gabriel Székely, Ivan Saraka a Milan Tomáš sa spolu so svojimi rodinami po svätej liturgii stretli s otcom biskupom na neformálnom stretnutí, na ktorom zaspomínali na seminárske časy v Bratislave a na ich stretnutia s blahoslaveným vladykom Vasiľom. Je veľmi milé, že tí z jubilantov, ktorí sú ženatí, majú synov kňazov, ktorí tiež konce-

➲➲➲

lebrovali svätú liturgiu. (Ľubomír Petrík / ISPB).

PREŠOV: V sobotu 12. júna 2004 v Katedrále sv. Jána Krstiteľa v Prešove udelil Mons. Ján Babjak, SJ, prešovský eparcha, diakonát deviatim subdiakonom Prešovskej eparchie. Diakonát je prvým stupňom kňazstva. Biskup ho udeľuje vo svätej liturgii po anafore, keď sa už udialo tajomstvo premeny chleba a vína na telo a krv Ježiša Krista. Svätenci pristúpili po jednom k oltáru, kľakli si na jedno koleno a čelo položili na oltár. Otec biskup vkladal ruky na hlavu každého z nich a modlil sa: „Milosť Božia, ktorá vždy chorých uzdravuje a nedostatočných napĺňuje, ustanovuje bohabojného poddiakona na diakona. Pomodlime sa, aby naňho zostúpila milosť presvätého Ducha a všetci prosme: ‚Pane, zmiluj sa!' " Táto modlitba, na rozdiel od nižších svätení, nie je vyprosujúca, ale ustanovujúca. Je to Božia milosť, ktorá ustanovuje nového diakona vkladaním rúk biskupa. Následne vladyka znova vkladajúc ruky prosil nekonečného Boha a Vládcu všetkých za svätencov, aby ich uschopnil dôstojne žiť. Ustanovení diakoni si ľahli na zem v znamení kríža, čo znamená, že sú ukrižovaní tomuto svetu a že sa chcú čo najviac pripodobniť v pokore a poníženosti tomu, ktorému zasvätili svoj život. Biskup na nich opäť vkladal ruky a prosil o naplnenie svätosti. Noví diakoni prevzali od vladyku liturgické rúcho, ktoré im patrí, evanjeliár a kadidelnicu, pričom im vladyka a ľud spievali Axios – Je hodný. Po obrade svätenia sa aktívne zapojili svojou novou službou do svätej liturgie. Vladyka Ján v príhovore diakonom pripomenul dôležitosť dobrého, pevného základu každej stavby. Povedal: „Základy nevidíme, ale sú tým podstatným. Bez nich sa budova zrúti. Aj kňazstvo, ktorého prvý stupeň ste dnes prijali, potrebuje mať pevné základy. Tým základom je modlitba, pevné spojenie s Kristom každý deň – to, čo nevidieť, čo je skryté pred očami ľudí. Dnešný svet potrebuje, aby ste boli na vysokej duchovnej úrovni. Bez intenzívneho duchovného života sa kňazstvo vo vás zrúti a stroskotá. Nebojte sa! Ten, kto vás ku kňazstvu povolal, dá vám aj silu. Proste a dostanete. Každý deň proste, hľadajte, klopte." V nedeľu 20. júna príjmu títo diakoni presbyterát – druhý stupeň kňazstva. Slávnosť bola zakončená pápežskou hymnou a mnoholitstvijem. (*Ľubomír Petrík / ISPB*).

ČERVENÁ VODA: V nedeľu 13. júna 2004 bola v obci Červená Voda v Sabinovskom protopresbyteriáte slávnosť 100. výročia posvätenia miestneho gréckokatolíckeho Chrámu Najsvätejšej Trojice. Pri tejto príležitosti prešovský eparcha Mons. ThDr. Ján Babjak, SJ, posvätil obnovený exteriér jubilujúceho chrámu, obecné insígnie a slávil archijerejskú svätú liturgiu, po ktorej posvätil základný kameň novej farskej budovy. V homílii vychádzal z evanjelia 2. nedele po Päťdesiatnici o povolaní prvých apoštolov Šimona Petra a Andreja a Zebedejových synov Jakuba a Jána. Otec biskup sa zameral

Mons. Ján Hirka v Herľanoch

Mons., Ján Hirka, Dr. h. c., prešovský emeritný biskup, prijal pozvanie Výboru na ochranu prostredia pre život pri evanjelickej cirkvi a. v. na odborný seminár, ktorý sa uskutočnil dňa **24.5.2004** v Herľanoch.

Seminár sa začal službami Božími v Evanjelickom chráme v Rankovciach, ktorým predsedal Vdp. ThDr. Ján Dubíni. Kazateľom bol J. E. ThDr. Ján Midriak, emeritný biskup Východného dištriktu ECAV.

Téma seminára: „Medzi trónom a oltárom. Služba cirkví v krajinách Európy po prijatí do Európskej únie" bola veľmi aktuálna. Seminár sa totiž konal v mesiaci, v ktorom bolo Slovensko prijaté do Európskej únie.

Mons. Ján Hirka, začal a rozvinul počas svojho pôsobenia vo funkcii predsedu environmentálnej subkomisie spolu s ThDr. Jánom Dubínim, predsedom Výboru na ochranu prostredia pre život pri ECAV, vzájomnú spoluprácu týchto orgánov oboch cirkví a táto problematika je mu blízka aj po odchode do emeritúry.

Vo svojom vystúpení Mons. Ján Hirka poukázal na osobných skúsenostiach počas kňazskej i biskupskej služby užitočnosť, ale aj dôležitosť vzájomnej spolupráce cirkví na Slovensku v tejto oblasti.

Na tomto seminári sa zúčastnil aj o. RNDr. Jozef Voskár, člen environmentálnej subkomisie pri KBS, ktorý priblížil účastníkom prácu a výsledky činnosti tejto subkomisie.

Účastníci seminára sa zhodli na tom, že úlohou Cirkvi je nielen charitatívna činnosť, ako je dosť často chápaná v dnešnom svete, ale je to predovšetkým ohlasovanie evanjelia. Nestačí iba robiť skutky lásky, ale musí ich predchádzať aj vedomosť a viera. Treba ukázať svetu, že každý človek je Božím stvorením, Boh je s nami a Ježiš Kristus je Vykupiteľom sveta. Je potrebné priniesť do sekularizovanej Európy kresťanský pohľad na svet. Treba priniesť kresťanského ducha a ukázať, že Európa bez Boha by bola iba „Babylonskou vežou."

Seminár bol sprevádzaný aj erupciou herlianskeho gejzíru, ktorý účastníci prijali ako nevšedný Boží dar.

Andrej Rusnák

Stretnutie veriacich z Veiiat s misionármi

10. 6. 2004 vo sviatok Najsvätejšej Eucharistie navštívili farnosť Veľaty otcovia redemptoristi o. Štefan Ištvaník a o. Rožko. Počas svätej liturgie vo Veľatoch a v Hrčeli otec Štefan vysvetľoval tajomstvá ručenca svetla a pozýval k tejto modlitbe. Krst Ježiša Krista v Jordáne nám pripomína náš krst. Nestačí dať deti pokrstiť, ale rodičia sú pozvaní a je ich povinnosťou, starať sa o rozvíjanie krstnej milosti. Deťom pri krste Boh zasial semená viery, nádeje a lásky. Aby z týchto semien vyrástli stromy, ktoré prinášajú ovocie, je potrebná každodenná spolupráca kresťana so Svätým Duchom. Pane Ježišu Kriste, Bože náš, ktorý si bol pokrstený v Jordáne a začal svoje verejné účinkovanie, daj nám odvahu byť pravými Božími deťmi.

V druhom desiatku sa nám predstavuje Pán Ježiš, ako premenil vodu na víno. Otec Štefan konštatoval, že mnohí kresťania pohansky zmýšľajú, keď mnohé problémy v manželstve chcú hneď zakončiť rozvodom. Víno môže znamenať Božiu lásku v manželstve. Keď je nedostatok lásky v rodine, môže Kristus aj dnes premeniť vodu nelásky, znechutenia na víno lásky. Ale tento zázrak lásky sa nedá uskutočniť bez každodennej modlitby, bez Božej pomoci. Otec misionár poukázal na dobrý zvyk v Bretónsku, kde počas svadobnej hostiny je jedno miesto prázdne. Keď sa niekto pýta, pre koho je pripravené, dostane odpoveď, že pre Ježiša Krista. Pane Ježišu Kriste, Bože náš, ktorý si zázrakom v Káne Galilejskej otvoril srdcia učeníkov pre vieru, nauč nás prehlbovať život z viery.

V treťom desiatku sme vyzývaní na pokánie, čo znamená plniť si ľudsky a kresťansky svoje rodinné, občianske, pracovné, kresťanské povinnosti, ale ani to sa nedá bez dobrej modlitby. O. Štefan povzbudil k modlitbe svätého ruženca. Spomenul sestru Luciu, ktorej sa Panna Mária zjavila vo Fatime a pripomenula, že modlitba svätého ruženca nám pomáha na ceste pokánia. Pane Ježišu Kriste, Bože náš, ktorý si ohlasoval Božie kráľovstvo a vyzýval ľud na pokánie, vlož do nášho srdca ducha pokánia a trvalého obrátenia.

V štvrtom desiatku sa nám ukazuje Pán Ježiš na hore premenenia. V tejto atmosfére Spasiteľ vysvetľuje, že Syn bude mnoho trpieť, bude zabitý, ale tretieho dňa vstane z mŕtvych. Niekedy milovať svojich blížnych je spojené s krížom. Pane Ježišu Kriste, Bože náš, ktorý si sa ukázal v božskej sláve na hore premenenia, naplň nás schopnosťou vidieť ťa a slúžiť ti v bratoch a sestrách.

V piatom desiatku sme pozvaní prijímať Pána Ježiša v Najsvätejšej Eucharistii, v Božom slove a v našich bratoch a sestrách. V Eucharistii sa Spasiteľ tak ponížil, že vo svätom prijímaní sa ho prijíma najľahšie. Ľahko sa aj počúva Božie slovo, hoci niekedy sa ťažšie uskutočňuje. Ale najťažšie je prijímať Pána Ježiša v našich blížnych, zvlášť keď máme na nich ťažké srdce. Pane Ježišu Kriste, Bože náš, ktorý si nám dal seba za pokrm a nápoj v Najsvätejšej Eucharistii, daj nám silu prijímať Božiu vôľu.

Počas svätej liturgii sa vyspovedali mnohí veriaci. V Hrčeli sa mnohí, aj mladí, prihlásili do arcibratstva svätého ruženca. Ďakujeme otcom redemptoristom za ohlasovanie Božieho slova.

o. Andrej Slodička a veriaci

Spolok sv. Jána Krstiteľa znovu obnovený...

Hovorí sa, že iba mnoho kvapiek dohromady môže vytvoriť rieku či more. Toto nepísané pravidlo je možné aplikovať na rôzne príklady alebo situácie. Svedčí o tom aj ďalšia potešujúca „kvapka" v bohatej histórii Rusínov – gréckokatolíkov, o ktorej vás budú informovať nasledujúce riadky.

Deň 16. máj. sa do histórie Rusínov – gréckokatolíkov na Slovensku istotne zapíše veľkými písmenami. V budove gréckokatolíckeho farského úradu v Medzilaborciach sa o 16. hod. začalo historicky prvé, ustanovujúce zasadnutie Spolku sv. Jána Krstiteľa – novozaloženej náboženskej a kultúrno-výchovnej organizácie pre rusínskych gréckokatolíkov na Slovensku. Z tohto dôvodu sa preto žiada o tejto udalosti trošku bližšie poinformovať aj širokú verejnosť. Najprv je však rovnako dôležité pripomenúť niekoľko historických faktov, ktoré sú s týmto novozaloženým spolkom úzko spojené.

Ešte v 19. storočí, konkrétne v roku 1862, bol z iniciatívy gréckokatolíckeho kňaza a kanonika Prešovskej eparchie Alexandra Duchnoviča založený spolok, ktorého činnosť bola zameraná na duchovnú a kultúrno-výchovnú formáciu gréckokatolíckych veriacich, hlavne mládeže. V roku 1874 spolok zanikol, no jeho aktivity a myšlienky sú aktuálne a inšpirujúce aj v dnešných časoch, keď po rokoch prenasledovania a ponižovania ožíva rusínske národné povedomie a s ním spojená potreba aktívnejšej národno-duchovnej činnosti. A tak pri príležitosti 200. výročia narodenia Alexandra Duchnoviča, kňaza a národného buditeľa Rusínov, sa skupina gréckokatolíckych rusínskych kňazov rozhodla obnoviť činnosť tohto spolku a pokračovať v realizácii jeho myšlienok.

Cesta k obnoveniu nebola ľahká, ale vďaka snahám mnohých zainteresovaných sa za krátky čas stala skutočnosťou. 19.12.2003 založenie spolku definitívne odobril aj vladyka Ján Babjak, SJ, biskup Prešovskej eparchie. Posledným krokom k obnoveniu bola registrácia na Ministerstve kultúry SR, kde je od 11. 2. 2004 Spolok sv. Jána Krstiteľa (SsJK) oficiálne registrovaný a stáva sa samostatným právnym subjektom odvodeným od Gréckokatolíckej cirkvi. Hoci bude spolok zameraný na Rusínov, jej členom sa môže stať každý, kto s Rusínmi sympatizuje a chce dopomôcť ich rozvoju.

Vráťme sa však k samotnému zasadnutiu. Zúčastnilo sa ho 10 zakladajúcich členov SsJK pod vedením zvoleného predsedu o. Jaroslava Popovca, správcu farnosti v Krajnej Bystrej, ktorý všetkých prítomných srdečne privítal. Program sa začal Molebenom k Presvätej Bohorodičke. Hlavným bodom diskusie bolo naplánovanie aktivít spolku na druhý polrok roku 2004 a perspektívne až do roku 2005.

Veľký akcent členovia SsJK budú v druhom polroku 2004 klásť na rozširovanie členskej základne spolku a na fakt, aby sa jeho myšlienky dostali do čo najväčšieho počtu rusínskych dedín Prešovského regiónu, kde by eventuálni členovia v minimálnom počte 5 mohli samostatne rozvíjať svoju činnosť v rámci spolku a boli priamo podriadení centrálnemu výboru SsJK. Za veľmi potrebné považujú členovia stretnúť sa s vladykom Jánom Babjakom, SJ, a poinformovať ho o programe činnosti na najbližší čas. Počíta sa tiež s vydaním rôznych propagačných materiálov, z ktorých by sa mnohí mohli dozvedieť viac o programe, aktivitách a činnosti SsJK a aj touto cestou sa stať jeho aktívnymi členmi. Najväčšou prioritou spolku však aj napriek všetkému ostáva zostavenie a vydanie kalendára pre rusínskych gréckokatolíkov na rok 2005 a vydávanie časopisu spolku.

Zúčastnení tiež vyslovili niekoľko názorov na program činnosti spolku v roku 2005. Jednou z najzaujímavejších aktivít pre deti a mládež by mali byť duchovné cvičenia, ktoré by sa mali konať v čase letných prázdnin. Čo sa týka plánovanej publikačnej činnosti, uvažuje sa o vydaní Krížovej cesty, Molebena k blaženému biskupovi Vasiľovi Hopkovi, Akatistu k blaženému biskupovi P. P. Gojdičovi a možno aj ďalších bohoslužieb v rusínskom jazyku.

Nakoniec však ešte pripomeňme základné ciele SsJK do blízkej budúcnosti. Zhrňuje ich uznesenie, ktoré navrhuje niekoľko konkrétnych bodov:

1. stretnutie s vladykom Jánom Babjakom, SJ, a to do konca júna 2004
2. formovať členskú základňu SsJK a aktívnou činnosťou prispievať k jeho budovaniu
3. vytvoriť informačný buletín o SsJK, ktorý by myšlienky, program a činnosť spolku bližšie konkretizoval

Členovia SsJK tiež schválili vydanie kalendára pre rusínskych gréckokatolíkov na rok 2005 a vydávanie časopisu a dohodli sa na zorganizovaní letného tábora pre deti a mládež s duchovno-relaxačným zameraním na Danovej pri Medzilaborciach.

Po prvom stretnutí členov SsJK zostáva veriť, že aktivita a myšlienky novozaloženej organizácie oslovia čo najviac Rusínov – gréckokatolíkov po našich dedinkách a mestách. Treba o tom vedieť a všade, kde sa len dá, pripomínať, že Rusíni – gréckokatolíci dostali šancu rozvíjať svoje duchovné, náboženské a kultúrne bohatstvo.

Marek Gaj

V utorok 8. júna 2004 sa na Teologickej fakulte Trnavskej univerzity v Bratislave uskutočnila za účasti vladyku Jana Babjakam, SJ, provinciála Spoločnosti Ježišovej Jána Ďačoka, SJ, dekana Teologickej fakulty TU Doc. Juraja Dolinského, SJ, a ďalších osobností akademického života milá slávnosť. Otec Cyril Vasiľ, SJ, ktorý je mimoriadnym profesorom na Pápežskom východnom inštitúte v Ríme, sa vo veľkej aule fakulty predstavil inauguračnou prednáškou na tému *Kánony východných cirkví v Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku.* Tá bola prvým krokom k tomu, aby vedecká rada fakulty a neskôr Trnavskej univerzity odporučila a predložila návrh prezidentovi Slovenskej republiky na vymenovanie o. Cyrila Vasiľa, SJ, za univerzitného profesora. Text prednášky bude uverejnený v teologickom časopise TF TU.

na kňazstvo. Povedal, že do Červenej Vody, ktorú ustanovil za novú farnosť s filiálkou Jakovany, posiela kňaza, aby im duchovne pomáhal na ceste životom. Červená Voda má takmer 500 obyvateľov, z čoho je väčšina gréckokatolíkov. *(Ľubomír Petrík / ISPB).*

PREŠOV: V nedeľu 20. júna 2004 sa v Katedrále sv. Jána Krstiteľa v Prešove uskutočnila kňazská vysviacka desiatich diakonov Prešovskej eparchie. Kňazské svätenie prijali z rúk prešovského eparchu Mons. ThDr. Jána Babjaka, SJ, v preplnenej katedrále. V homílii vladyka Ján svätencom pripomenul , aby nezabudli na to, že boli vyvolení. Nikto si nemôže dať túto milosť sám. Je to milosť Božia. Vyzval ich k tomu, aby prijali milosť od Boha a mohli tak Boží život dávať ďalej. Desiati novokňazi sa po prijatí presbyterátu obliekli do kňazských rúch a biskup a celá katedrála im spievali Axios – Je hodný. Potom sa už ako kňazi zapojili do slávenia prvej svätej liturgie. V najbližších dňoch budú mať primičné sväté liturgie v miestach, odkiaľ pochádzajú. Slávnostnú archijerejskú svätú liturgiu sprevádzal spevom bohoslovecký Zbor sv. Romana Sladkopevca. *(Ľubomír Petrík / ISPB).*

ORTUŤOVÁ: V obci Ortuťová, ktorá sa nachádza v Bardejovskom protopresbyteriáte, sa v nedeľu 20. júna 2004 uskutočnila slávnosť 590. výročia prvej zmienky o obci. Pri tejto príležitosti bola v miestnom Chráme sv. archanjela Michala slávnostná svätá liturgia, ktorú slávil kancelár Prešovského biskupstva o. Ľubomír Petrík spolu s domácim správcom farnosti o. Emilom Lechmanom a o. Michalom Kočišom, správcom farnosti Cernina. Po svätej liturgii boli posvätené obecné symboly - erb a zástava. Slávnosť pokračovala v dome kultúry bohatým a hodnotným programom. Starostka obce p. Mária Ivančová predstavila históriu obce o odovzdala ocenenia zaslúžilým občanom Ortuťovej, ktorá má 211 obyvateľov, prevažne gréckokatolíckeho vierovyznania. Obecné oslavy v chráme i v dome kultúry obohatila svojím spevom obohatila p. Anna Servická, známa speváčka náboženských a ľudových piesní. *(Ľubomír Petrík / ISPB).*

PREŠOV: Kňazi Katolíckej cirkvi západného a východného obradu vysvätení v roku 1978 na Slovensku sa každoročne stretávajú v pôsobisku jedného z nich, aby spoločne ďakovali Bohu za dar kňazstva. Tohto roku, v pondelok 21. júna, sa stretli na Gréckokatolíckom biskupskom úrade v Prešove, kde je jeden z nich biskupom. Mons. Ján Babjak, SJ, prešovský eparcha, pozval svojich spolužiakov, aby si pripomenuli 26. výročie kňazskej vysviacky. O 18. hod. slávili v Katedrále sv. Jána Krstiteľa archijerejskú svätú liturgiu. Homíliu predniesol ďalší biskup z tohto ročníka – Mons. Stanislav Stolárik, pomocný košický biskup. Okrem iného povedal: „Sme taký zvláštny ročník. Nás veľa nebolo. V roku 1973 nás prijali dvadsiatich. Ale skončilo nás viac. To je taký paradox." Pokračoval: „Boh nás poúča o tom, že on je ten, kto nás povolal k tejto službe. On je ten, kto nám dáva silu a

➲➲➲

poznanie, aby sme mohli rásť v láske k nemu a v službe ľuďom. Stretávame sa v chráme, kde sú relikvie blahoslavených biskupov-mučeníkov. Veríme, že teraz aj oni za nás prosia." Koncelebrovali ďalší jedenásti spolužiaci, medzi nimi protosynkel Košického apoštolského exarchátu o. Vladimír Tomko, osvietený rehoľný kanonik P. Ján Tarzícius Gajdoš, O. Praem., tajomník Pražského apoštolského exarchátu o. Kornel Baláž. Stretnutie pokračovalo spoločným posedením, pri ktorom sa prítomní porozprávali o svojom živote a pôsobení na rôznych miestach Slovenska a v Čechách. (*Ľubomír Petrík / ISPB*).

PREŠOV: Sviatok narodenia sv. Jána Krstiteľa, ktorý Katolícka cirkev slávi každoročne 24. júna, má v Prešovskej gréckokatolíckej eparchii svoje významné miesto, pretože sv. Ján Krstiteľ je nebeským patrónom tejto eparchie. Má aj svoje osobitné čaro, pretože prešovský eparcha Mons. Ján Babjak, SJ, aj emeritný prešovský biskup Mons. Ján Hirka nosia meno tohto proroka. Vo štvrtok 24. júna 2004 o 8.30 hod. slávili slávnostnú archijerejskú sv. liturgiu v Katedrále sv. Jána Krstiteľa v Prešove obaja biskupi spolu s kňazmi biskupskej kúrie. Homíliu predniesol protosynkel Prešovskej eparchie o. Vladimír Skyba. Okrem iného povedal: „Dnes sme si veľmi blízko, čo sa týka techniky, ale veľmi ďaleko, čo sa týka ducha. Niežeby sme sa nepočuli, ale si nerozumieme. Často to cítime v medzinárodných vzťahoch, v spoločenskom živote, ale aj v medziľudských vzťahoch. V manželstve sa stáva, že po rokoch manžel nerozumie manželke. Stáva sa to aj v rehoľných komunitách, aj vo farnosti. Kňaz niekedy nerozumie veriacim a oni jemu. Prečo je to tak? Prečo si nerozumieme? V dnešnom evanjeliu je odpoveď. Prečo vyšiel Zachariáš nemý zo svätyne? Lebo neuveril Bohu. Preto mu bol odňatý hlas. Tak, ako Boh prehovoril cez svojho posla archanjela Gabriela k Zachariášovi, ticho hovorí aj k tebe. Pán prechádza okolo teba. Proti všetkej múdrosti a logike tohto sveta ti chce pomáhať. Aj neplodná Alžbeta v starobe počala Jána." Pozval prítomných nanovo uveriť živému Bohu. To je cesta k tomu, aby sme sa nielen počuli, ale si aj rozumeli. Aby sa svätý Boh mohol zjaviť a ukázať v našom živote. Po skončení svätej liturgie o. protosynkel poprial obom biskupom, aby podobne ako Ján Krstiteľ aj oni v chaose tohto sveta ukazovali Božiemu ľudu Krista. Zároveň zablahoželal aj bývalému generálnemu vikárovi Prešovskej eparchie o. Jánovi Gajdošovi a o. Jánovi Tkáčovi, pracovníkovi biskupstva, ktorí koncelebrovali svätú liturgiu. Prihovorili sa aj obaja otcovia biskupi. Emeritný vladyka Ján poukázal na slová, ktorými je sv. Ján Krstiteľ oslavovaný v modlitbe kňazských hodín v časoslove a prešovský eparcha vladyka Ján pripomenul význam mena Ján –Boh je milostivý. Milá slávnosť bola zakončená pápežskou hymnou a mnoholitstvijem. (*Ľubomír Petrík / ISPB*).

PREŠOV: Dňa17. a 18. 6. 2004 sa v Prešove konal 3. ročník celoslovenskej biblickej olympiády (ďalej CsBO) pod záštitou Konfe-

Čo nové v Klokočove?

Konečne prišlo leto! Práve sa začína jeden z najkrajších mesiacov v roku a ako každý nepochybne vie, prvý deň tohto mesiaca patrí všetkým deťom na svete. V duchu tohto sviatku sa konala v Klokočove detská fatimská sobota. Zrána vyzeralo počasie dosť biedne a my sme sa možno trochu obávali, či vôbec nejaké deti prídu. No už na samom začiatku

sa ukázalo, že naše obavy boli neopodstatnené a zbytočné. Veď ako by si všetky naše zlaté deti mohli nechať ujsť toľko zábavy a úžasných chvíľ, ktoré tento deň prináša.

Ozvláštnením bol detský ruženec, ktorý potešil nielen deti, ale aj všetkých dospelých. Slávnostnú svätú liturgiu už tradične slúžil preosvietený vladyka Milan, ktorý aj svoju kázeň venoval rodičom a deťom. Pri svätej liturgii prijalo jedno dievčatko z rúk vladyku Milana sviatosť krstu, myropomazania a deti z farnosti Strážske a Klokočov pred očami Klokočovskej Bohorodičky po prvýkrát pristúpili k sviatosti zmierenia. Po svätej liturgii a molebene sa mohli začať súťažné disciplíny. Možno to ani súťaženie nebolo, pretože všetci boli víťazi a každá disciplína bola akoby za odmenu. Aj naša najobľúbenejšia hra, ktorej ani mnohí kňazi nemohli odolať, a to – spúšťanie sa na lane. Tam bolo ale zábavy! Veď si len predstavte, že sa spustíte na lane a letíte ako vtáci priamo do náručia mäkkučkého matraca. Nemalo to chybu!

Deti, najmä tie menšie, zaujala hra na Spidermana – lozenie po sieti. Aspoň na chvíľu sa mohli zahrať, že sú pavúčikovia a loziť si po svojej pavučinke. To ale ani zďaleka nebolo všetko. Sobotňajšie popoludnie premenilo areál chrámu na nepoznanie. Kam oko dovidelo, tam bolo rozmiestnených veľa zaujímavých stanovísk, kde deti získavali značky, za ktoré mohli navštíviť ďalšie úžasné atrakcie, ako napr. veľký nafukovací šašo. Mnohí sa na ňom vydržali šmýkať aj celé hodiny. A čo tak malý hrad? Aj ten tam bol! Možno nie až taký veľký, ako tie, v ktorých bývali princezné, ale určite bol oveľa pohodlnejší a mäkší. Moju pozornosť najviac upútali traja malí drevení poníkovia. A myslím si, že aj veľa ďalších, nielen malých detí. Škoda, že sme si ich nemohli zobrať domov. Počas našej detskej zábavy bolo postarané aj o našich rodičov – mali pripravenú odbornú prednášku o rodine a výchove v nej.

Ako každý deň, aj tento sa musel skončiť. Za prípravu a priebeh super dňa patrí veľké „ďakujem" predovšetkým Presvätej Bohorodičke, ale tiež o. Slavovi, mládeži z klokočovskej farnosti, zvlášť z filiálky Kaluža, ako aj všetkým sponzorom a ostatným, ktorí akýmkoľvek spôsobom pomáhali pri tejto akcii.

Najväčšou vďakou bola spokojnosť a radosť detí, ktoré boli také nadšené zo súťaží a hier, že odchádzali so slzami v očiach a otázkou: „Prečo musíme už ísť domov?"

Tak čo milé deti, nechcete sa na budúci rok k nám pridať?

Eva Kondášová

X. jubilejný Gorazdov ekumenick

V tomto roku už po desiatykrát pripravili organizátori Regionálneho osvetového strediska v Trebišove a Mestského úradu v Trebišove, Cyrilometodská spoločnosť Bratislava, Národné osvetové centrum, Spolok sv. Vojtecha Trnava, Spolok sv. Cyrila a Metoda a Slovenský orol s finančným príspevkom Ministerstva kultúry SR dôstojné oslavy Gorazdovo ekumenického festivalu sakrálnych skladieb.

Otvorením výstavy Dekáda výtvarnej súťaže – „Sväté trojhviezdie – Cyril, Gorazd, Metod" sa v MsKS Trebišov začali v piatok 18.

júna 2004 oslavy X. jubilejného ročníka. Program pokračoval seminárom pre stredoškolskú mládež venovaným priblíženiu cyrilometodskej a svätogorazdovskej tradície na Slovensku. Predniesol ju podpredseda Cyrilometodskej spoločnosti PaedDr. Miroslav Holečko. Na odraz osobnosti sv. Gorazda v slovenskej literatúre poukázal PhDr. Ľuboš Bosák. Pekným umeleckým programom sa predstavil Komorný súbor sakrálnej hudby CREDO zo ZUŠ v Sečovciach.

V nedeľu 20. júna 2004 o 15. hod. sa v divadelnej sále MsKS začal hlavný program festivalu ekumenická prehliadka cirkevných speváckych zborov. Otvoril ju zástupca primátora mesta Mgr. Pavol Flaugnatti. K slávnostnej atmosfére podujatia prispela básňou na oslavu sv. Gorazda Jana Jakimová z Trebišova.

Staroslovienskym Otčenášom náš v podaní michalovského pravoslávneho zboru Klub byzanskej kultúry sv. Cyrila a Metoda sa začalo vystúpenie siedmich cirkevných zborov jubilejného ročníka. Na javisku sa predstavil

Novopostavená cerkov v Milhostove

Milhostov – malá, nenápadná dedinka ležiaca na východoslovenskej nížine 3 km od okresného mesta Trebišov. Do 16. mája 2004 sa v nej možno neudialo nič nezvyčajné. Až dnes. Dobrotivý a milosrdný Pán udelil všetkým nám, ktorí tam bývame, veľkú milosť. Pomohol a požehnal dielo, ktoré sme začali a ukončili – Boží chrám.

Sú to len 2 roky, čo nám vladyka Milan Chautur, CSsR, košický apoštolský exarcha, posvätil základný kameň. Vtedy sa začala výstavba. Hodiny a hodiny úmornej práce a driny.

Bola túžba, bola snaha, ale chýbali financie. Nenašli sme žiadneho väčšieho sponzora. Lenže nechýbali prosby a modlitby o pomoc pri výstavbe, preto Pán požehnával svojich služobníkov. Všetko sa začalo svojpomocne. Ľudia prispievali, koľko mohli a vládali. Ženy vykonávali zbierky po okolitých farnostiach, chlapi budovali a starší sa za toto dielo modlili. Prišli aj skúšky, problémy a úskalia. Ale nezľakli a nevzdali sme sa. Túžba po vlastnom chráme v nás každým dňom rástla viac a viac. To bola naša hnacia sila.

Dočkali sme sa. Nastalo ráno 16. mája 2004. Do našej dovtedy neznámej dedinky prúdili zástupy pútnikov. Všetci sa ponáhľali: deti, mladší, starší i bezvládni sa prišli modliť a ďakovať s nami. Radostnú atmosféru bolo cítiť aj vo vzduchu. Množstvo kňazov z celého okolia i vladyka Milan naznačovali, že slávnosť sa môže začať.

Začala sa. Sprievod sa pohol od kaplnky, kde sme už 5 rokov slávili sväté liturgie a zastavil sa pred novopostaveným Chrámom Premenenia Pána. Vtedy sa mnohým rozbúchalo srdce a možno i slzy šťastia a dojatia sa v očiach zaligotali, že to, čo nedokázali generácie pred nami, Boh dal možnosť uskutočniť nám.

Čo teda dodať na záver? Ďakovať sa patrí, ale isto by nestačili ľudské slová. A tak len chcem povedať, že všetkých, ktorí nám akýmkoľvek spôsobom pomohli, náš nebeský Otec určite odmení a ich zásluhy a snahy nenechá nepovšimnuté.

A my veríme, že naše modlitby, ktoré v tomto chráme budeme prednášať Bohu, budú vypočuté a my ťa budeme, Pane, aj naďalej prosiť, *„aby tvoje oči vo dne i v noci boli otvorené nad týmto domom, nad miestom, o ktorom si povedal, že tam položíš svoje meno. Aby si vypočul modlitby, ktoré sa tvoji služobníci budú modliť na tomto mieste" (por. 2 Krn 6,18-21).*

Anna Porhinčáková

festival sakrálnych skladieb

reformovaný cirkevný zbor z Vajkoviec (okr. Košice), v podaní ktorého zazneli evanjelizačné piesne zo zač. 20. stor. Rímskokatolícky cirkevný zbor z Michaloviec mal vo svojom repertoári piesne prof. J. Podprockého. „Ó, Bože, ty si stvoril svet" zaspieval evanjelický zbor z Hanušoviec n/T. Priaznivcov duchovnej piesne potešil aj gréckokatolícky Zbor sv. Michala Archanjela z Trebišova a speváci rímskokatolíckeho zboru dospelých z Trebišova, ktorý vystupoval v máji aj na okresnej prehliadke cirkevných speváckych zborov v obci Zemplín. Záver patril gréckokatolíckemu Zboru sv. Cyrila a Metoda z Košíc. Tento zbor reprezentoval byzantský spev aj v mnohých krajinách v zahraničí.

Po vystúpeniach sa konal seminár pre vedúcich zborov. Prof. Jozef Podprocký z Košíc metodicky usmernil vedúcich pri interpretácii sakrálnych skladieb.

10. ročník bol dôkazom toho, že svätogorazdovská tradícia zapustila v Trebišove pevné korene a bude sa rozvíjať aj naďalej. Účinkujúce zbory boli dôkazom kvalitného výberu, dôstojného vystúpenia a potvrdením myšlienky šírenia ekumenizmu formou hudobného prejavu.

Počas nedele sa v modlitebniach, kostoloch a chrámoch jednotlivých konfesií konali slávnostné bohoslužby a festival vyvrcholil slávnostnou bohoslužbou v rímskokatolíckom chráme, ktorú celebroval arcibiskup Mons. Alojz Tkáč.

Kvetoslava Porhinčáková

NABUDÚCE SI PREČÍTATE

SPRÁVY: V. Anima škola - Zmysel života / Nultý ročník Púte rodín BIBLIA PRE KAŽDÉHO: Abrahám (I.) - SVÄTÝ: Prenesenie Rukou neutvoreného obrazu z Edessy do Konštantínopola - MODLITBA OTCOV PÚŠTE: Univerzálnosť modlitby

SPRÁVY Z DOMOVA

rencie biskupov Slovenska (KBS) a Ministerstva školstva SR. Tento rok sa CsBO konala prostredníctvom Diecézneho katechetického úradu Gréckokatolíckeho biskupstva v Prešove. Olympiády sa zúčastnili výhercovia prvých miest diecéznych kôl. Súťaž prebiehala v siedmich kolách. Súťažilo sa v dvoch kategóriách.

Vo štvrtok 17. 6. 2004 súťažila I. kategória - žiaci II. stupňa ZŠ a žiaci prímy až kvarty osemročných gymnázií. Súťaž spolu otvorili modlitbou a príhovorom miestny eparcha Mons. ThDr. Ján Babjak, SJ, a banskobystrický diecézny biskup a predseda Komisie KBS pre katechizáciu a školstvo Mons. Rudolf Baláž. V úvode sa prihovorila aj zástupkyňa z Ministerstva školstva SR Ing. ThLic. Mária Paráková.

Víťazmi CsBO v I. kategórii sa stali žiaci zo ZŠ v Havaji - Prešovská eparchia: Viktória Žolnová, Ivana Pecuchová a Tomáš Pecuch. 2. miesto: Gymnázium sv. T. Akvinského, Košice - Košická arcidiecéza: Daniela Hriňáková, Anna Bačová a Michal Hospodár. 3. miesto: ZŠ O. Cabana, Komjatice – Bratislavsko–trnavská arcidiecéza: Veronika Ďurická, Lucia Buranská a Miroslava Bartová. Všetkým výhercom zablahoželal a odovzdal ceny Mons. Rudolf Baláž.

Ďalší deň súťažila II. kategória -žiaci SŠ a žiaci kvinty až oktávy osemročných gymnázií. Súťaž otvoril košický pomocný biskup Mons. Doc. Stanislav Stolárik, ktorý taktiež víťazom zablahoželal a odovzdal ceny.

1. miesto získali žiaci z Gymnázia A. Bernoláka v Senci - Bratislavsko - trnavská arcidiecéza: Veronika Boršová, Jana Jurčová a Mária Tureničová. 2. miesto: Gymnázium sv. Františka, Žilina – Nitrianska diecéza: Ľudmila Masná, Zuzana Šedová, Barbora Marková. 3. miesto: Gymnázium Medzilaborce -Prešovská eparchia: Monika Kačurová, Zuzana Krajňáková, Renáta Vladyková.

Paralelne s biblickou olympiádou prebiehala aj výtvarná súťaž pod názvom „Biblia v detskej fantázii", ktorej sa zúčastnili žiaci ZŠ a SŠ. Súťažilo sa v piatich kategóriách. Výtvarná komisia vyhodnotila a ocenila najlepšie práce, pričom víťazi prác jednotlivých kategórií boli pozvaní na celoslovenské kolo biblickej olympiády, kde im boli odovzdané diplomy a ceny.

Na1. mieste v jednotlivých kategóriách sa umiestnili: I. kat.– ZŠ: roč. 1. – 2.:Kristína Roudičová-„Nasýtenie piatich tisícov", CZŠ Š. Mnoheľa, Poprad – Spišská diecéza.

II. kat.– ZŠ: roč. 2. –3.: Nikola Majerčáková –„O stratenej ovci", CZŠ Š. Mnoheľa, Poprad – Spišská diecéza. III. kat.– ZŠ: roč. 5. – 6.:Antónia Milčáková–„Zvestovanie", ZŠ Kamenica n./C. – Košická arcidiecéza. IV. kat.- roč. 7. – 9.: Ildikó Budová–„Návrat k viere", CZŠ A. Bernoláka, N. Zámky – Bratislavsko–trnavská arcidiecéza. V. kat.– 1. miesto neudelené.

Víťazom srdečne blahoželáme a prajeme veľa úspechov aj v budúcich súťažiach. (zh / ISPB).

Na návšteve Ukrajiny

Neznáme veci vedú človeka k opatrnosti, ale aj k zvedavosti. Môžem to potvrdiť z vlastnej skúsenosti, ktorú som mal pri návšteve Ukrajiny v máji tohto roka s pracovníkmi Centra spirituality Východ – Západ M. Lacka. Ukrajina bola do tohto času pre mňa chudobnou krajinou a kde sa cirkev len ťažko prebúdza z dlhoročného útlaku. Po jej návšteve, sa môj pohľad zmenil a Ukrajinu vidím inak. Cieľom našej cesty bolo nadviazať kontakty Centra spirituality Východ – Západ M. Lacka v Košiciach s Ukrajinskou katolíckou univerzitou v Ľvove.

Náš prvý kontakt s Ukrajinou začal na slovensko – ukrajinských hraniciach. Tie asi najviac odrádzajú mnohých našich ľudí od lepšieho spoznania Ukrajiny, zeme obrovského duchovného, kultúrneho a materiálneho bohatstva. Keď som prechádzal hranice

Užhorodská katedrála s rezidenciou, ktorú dosiaľ štát nevrátil gréckokatolíkom.

tam a potom cez Poľsko späť a videl som tie kolóny áut, uvedomil som si veľké nebezpečenstvo, ktoré sa opäť ukazuje na obzore dejín – železná opona medzi Európskou úniou a Ukrajinou. Je to paradoxné, ale je to tak, medzi slovanské národy sa opäť postavil múr v snahe zabrániť utečencom z Východu dostať sa do západnej Európy.

Hneď za hranicami, ktoré sme prešli pomerne rýchlo vďaka tomu, že sme vystupovali ako kňazi, sa pred nami ukázalo mesto Užhorod, do ktorého je z Košíc asi toľko, ako do Popradu. Historicky sú naše územia spojené a naša Prešovská eparchia odvádza svoj pôvod od Mukačevskej eparchie, ktorá má sídlo v Užhorode. Našou prvou zastávkou na Ukrajine bola biskupská rezidencia. Márne by ste však hľadali nádhernú budovu v centre mesta, tú stále okupuje štátna knižnica, ktorá sa neponáhľa s jej vrátením. V jednej bočnej uličke na okraji Užhorodu, v prízemnom skromnom domčeku sa nachádza rezidencia vladyku Milana Šašíka, CM, apoštolského administrátora Mukačevkej eparchie. Pomáhajú mu viacerí mladí duchovní zo Slovenska a tí ktorí na Slovensku pred časom študovali: o. Rastislav Dvorový, riaditeľ eparchiálneho úradu, o. diakon Marián Medviď, ceremoniár, či o. diakon Peter Bereš, osobný tajomník vladyku Milana. Peter Bereš nám ukázal v centre Užhorodu náš katedrálny chrám, v priečelí s nádhernými byzantskými mozaikami, v ktorom sú uložené relikvie blaženého hieromučeníka Teodora Romžu, mukačevského biskupa. Okrem katedrály vlastní naša cirkev z pôvodnej rezidencie iba jednu spojovaciu chodbu pri katedrále. Počas komunizmu bolo vo dvore rezidencie postavené laboratórium so skúšobným atómovým reaktorom, ktoré patrí miestnej Užhorodskej univerzite, kde stále prebieha výučba. Z kanonických domov, sirotinca a učiteľskej akadémie, ktoré kedysi patrili voľakedy Gréckokatolíckej cirkvi, má v užívaní vladyka Milan len jeden dvojizbový byt. Ani po dvanástich rokoch od zmeny režimu štát nevrátil to, čo vzal neoprávnene. Neďaleko odtiaľ stojí užhorodský hrad, sídlo slávnych Drughetovcov, ktorých majetky sa rozprestierali aj na východnom Slovensku, a ktorý pred rokom 1950 slúžil ako kňazský seminár. Dnešný nový kňazský seminár, ktorý bol slávnostne posvätený v týchto dňoch, stojí na okraji Užhorodu.

Návšteva u vladyku Sofrona Múdreho, OSBM, v Ivanofrankovsku.

Naša ďalšia cesta viedla do Mukačeva. V centre mesta stojí náš chrám, ktorý pôvodne začal stavať biskup Olšavský z Olšavice ako rezidenciu pre mukačevských biskupov, keď protoigumen monastiera na Černečej hore prestal byť súčasne aj mukačevským biskupom. Po presťahovaní biskupa do Užhorodu dokončili pôvodnú rezidenciu už ako cerkov a v súčasnosti je v rekonštrukcii. Boli sme sa pozrieť aj na Černeču horu, ktorá je za Mukačevom. Černec znamená mních. Bol tu slávny baziliánsky monastier a zároveň sídlo mukačevského biskupa. Na Černečej hore bol v noviciáte baziliánov aj náš blažený hieromučeník Pavol Peter Gojdič, OSBM. Momentálne patrí monastier pravoslávným mníškam, ktoré tu popri pôvodnej cerkvi postavili nádhernú novú cerkov. Všetky budovy sú zelené, čo bolo pre nás dosť nezvyčajné. Po rozlúčke s našimi sprievodcami, otcami diakonmi Petrom a Mariánom a bohoslovcom Michalom, sme vyrazili do cieľa našej cesty, do mesta Ľvov.

Čo nás všetkých cestou prekvapilo, boli pomerne slušne upravené cesty, oprava mnohých mostov, nové chrámy, novostavby domov a nádherná príroda Karpát. Po ich prejdení sme sa dostali na rovinu, ktorej nebolo vidieť koniec.

V podvečer sme prišli do Ľvova. Je to veľkomesto, ktoré má do 800 tisíc obyvateľov. Možno o ňom povedať, že je baštou ukrajinského jazyka a kultúry. Ukrajinci neradi počúvajú ruštinu, mali jej dosť za posledných 45 rokov. Mesto je vzdialené asi 70 kilometrov východne od poľskej hranice. Predtým tu žilo veľa Poliakov. Po uliciach jazdí množstvo áut, od značky lada až po najnovšie typy svetových automobiliek. Ľudia boli pekne poobliekaní, nebolo vidieť nijaké módne výstrelky. Nevidel som na ulici ani žiaden pochybný či dvojzmyselný bilboard, ako je to u nás. Všeobecne som mal dojem, že som v európskom meste.

Zhodou okolností sa naša slovenská skupina stala súčasťou medzinárodného seminára: „Ikony, liturgia a cirkev znovu oživená vo Východnej Európe", ktorý organizovala Komisia pre masmédiá, kultúru a náboženstvo z USA. Takže náš program sa čiastočne prekrýval s programom tejto konferencie. V utorok sme začali náš spoločný program božskou liturgiou v Chráme Nanebovstúpenia Pána. Nasledovala prehliadka mesta, kde nás asi najviac upútal starobylý arménsky chrám, kde od roka 2001 slávi Arménska apoštolská cirkev opäť svoje obrady. Po obede bola prehliadka samotnej budovy Ukrajinskej katolíckej univerzity.

Táto inštitúcia vznikla 29. júna 2002 premenou z Ľvovskej teologickej akadémie. Jej súčasní predstavitelia sa formovali pod dohľadom kardinála Slipyho, ktorý bol od roku 1963 v Ríme. Po páde komunizmu prišli na Ukrajinu, aby pomohli svojej cirkvi znovu povstať k životu a založiť univerzitu. Táto má zatiaľ dve fakulty: filozoficko – teologickú a humanistickú, a osem vedeckovýskumných inštitútov: historický, katecheticko - pedago-

Skanzen vo Lvove (v drevenej cerkvi, ktorá je jeho súčasťou sa modlia studiti každý deň celý časoslov).

sa jej do konca, lebo sme mali v tento deň dohodnutú návštevu u vladyku Sofróna Mudreho, OSBM, v Ivanofrankovsku. Jeho eparchia má 600 tisíc veriacich gréckokatolíkov. Len v samotnom meste Ivanofrankovsk, ktoré je asi také veľké ako Košice, je 14 farností. Pri katedrálnom chráme vladyku Sofróna v centre mesta sídli jediná kresťanská rozhlasová stanica na Ukrajine Zvony. Zaujímavé bolo aj trvalé múzeum starých ikon, taktiež pri katedrále, ktorú momentálne zvonku opravujú. Na lešení sme videli pracovať aj ženy. Eparchia má vlastnú teologickú akadémiu, kde je v seminári

gický, liturgický, cirkevného práva, teologickej terminológie a prekladateľský, náboženstva a spoločnosti, manželstva a rodiny a bezziskového manažmentu. Má živé kontakty s univerzitami a vedeckými inštitúciami po celom svete. V knižnici majú 100 tisíc kníh a tento rok odoberajú 350 druhov časopisov z celého sveta. Je to, mimochodom, jediná gréckokatolícka univerzita na svete. Na oficiálnom stretnutí s jej predstaviteľmi, ktorí boli otvorení, sme sa ústne dohodli na ďalšej konkrétnej spolupráci. Jednou z nich bude aj účasť vedúceho inštitútu kanonického práva o. Michaila Dimida na novembrovej vedeckej konferencii v Centre spirituality o Východnej katolíckej teológii. V podvečer sme boli na večierni u otcov studitov v Lvove, ktorí majú monastier a drevenú cerkov priamo v prírode, v skanzene, ktorý je vzdialený 20 minút pešej chôdze od centra.

Ďalší deň bola na programe konferencie veľmi zaujímavá panelová diskusia o ikonách a o potrebe ich znovu uvedenia do duchovného života gréckokatolíkov. Nezúčastnili sme

okolo 200 bohoslovcov, ktorým pečie chlieb vlastná pekáreň. Toho roku majú zasiatych 15 hektárov pšenice. Aj toto mesto má pekné historické centrum, už takmer celé zrekonštruované.

Vo štvrtok bola v Lvove na UCU opäť na programe panelová diskusia, tentoraz na tému Liturgia, obrad a spev, do ktorej sa vecne zapojili aj naši – o. Marcel Gajdoš a ThDr. Šimon Marinčák, PhD.

Taktiež sme navštívili známy monastier studitov v Unive, asi 40 kilometrov od Lvova, kde bol protoigumenom metropolita Andrej Šeptický. Zaujala nás ich cerkov, ktorá je premodleným miestom.

Mali sme možnosť navštíviť Štátnu výtvarnú akadémiu v Lvove, kde majú samostatný študijný magisterský odbor: ikonopisectvo, a stretnúť sa s Prof. Romanom Vasylykom, ktorý je bratom pomocného lvovského vladyku. Tam som sa stretol aj so sestrou Danielou, OSBM, zo Slovenska, ktorá na budúci rok bude končiť tento odbor. Všetci sa tešíme, že obohatí naše chrámy ikonami. Ukrajinská katolícka univerzita má v pláne vytvoriť katedru ikonopisectva na ich teologickej fakulte.

Taktiež sme mali možnosť navštíviť katechetický inštitút, kde veľmi intenzívne pracujú na príprave množstva katechetických pomôcok na vyučovanie gréckokatolíckeho náboženstva. Niektoré z nich pripravili v spolupráci s Moskovským pravoslávnym patriarchátom, čo je, myslím si konkrétny krok v ekumenickej oblasti.

Celá naša návšteva nás presvedčila o potrebe vytvárania nových kontaktov i o tom, že v našom úsilí tu na Slovensku nie sme sami. Len vtedy budeme môcť napredovať, ak budeme spájať svoje sily a hľadať nové cesty spolupráce s inými gréckokatolíckymi cirkvami a vedeckými inštitúciami pre blaho a povznesenie veriacich.

Pohľad do čitárne - knižnice na Ukrajinskej katolíckej univerzite.

Milan Lach, SJ

Byť mostom

V dnešnej dobe človek nachádza rôzne vzory. Mnohí hľadajú svoje vzory na televíznej obrazovke

– hercov, modelky, mediálne hviezdy, iní nachádzajú vzory nasledovania v politickej sfére, v kultúre, športe, niekomu sa páči filmový alebo románový hrdina. Niekto vidí svoj ideál v osobe Svätého Otca, kňaza alebo rehoľníka. Okolo nás skutočne žijú mnohé nasledovaniahodné osobnosti, ktoré sú známe širokej verejnosti, ale sú i takí, ktorí žijú v skrytosti, a predsa je ich život plnohodnotný.

Takouto nenápadnou osobnosťou je i duchovný otec, kňaz – rehoľník Vasiľ Štefan Rejnič, ktorý svoj nenápadný, ale zmysluplný život prežíva v augustiniánskom kláštore v nemeckom Stuttgarte.

Otec Štefan sa narodil 4. augusta 1936 v Tichom Potoku (dnes okres Sabinov) zbožným gréckokatolíckym rodičom Jánovi a Márii. Po skončení vojny sa celá rodina odsťahuje za prácou na Moravu. Štefan hrá na orgán v Ondřejovickom kostole. V roku 1960 sa vracia späť na Slovensko, kde v Košiciach maturuje. V roku 1968 cestuje zájazdom do Ríma, odkiaľ sa už domov nevráti. Tam nadobudne vysokoškolské teologické vzdelanie. V septembri 1972 vstupuje do Rádu svätého Augustína a prijíma rehoľné meno Vasiľ. Diakonskú ordináciu prijíma súčasne so spolužiakmi Mironom Molčkom a Petrom Kosťukom v roku 1979 z rúk vladyku Miroslava Marusina. 24. februára 1980 je tým istým biskupom vysvätený za kňaza. Od mája 1981 do septembra 1986 o. Vasiľ vypomáha vo farnosti Zwiesel v Bavorsku, odkiaľ odchádza do Stuttgartu.

Slúžiť Kristovej cirkvi je životom o. Vasiľa, či už v cudzine, alebo v svojej otčine. Od roku 1991 do 1992 pastoračne vypomáha o. Chanáthovi v Bardejove, odkiaľ odchádza do kláštora vo Viedni, kde prebýva až do roku 1996. Odtiaľ neskôr odchádza späť do kláštora v Stuttgarte.

O. Vasiľ je „mostom" medzi katolíckym východom a západom, lebo bol vysvätený východným biskupom a je rehoľníkom západného obradu. Poznajú ho tak rímskokatolíci, ako aj ukrajinskí gréckokatolíci v Stuttgarte, kde ochotne vysluhuje sväté sviatosti a cez stretnutia s nimi pripomína im korene ich predkov. Nezabúda ani na svoj rodný Tichý Potok, ktorý párkrát za rok veľmi rád navštívi.

Zvečerieva sa... Blíži sa noc. Pri svetle sviečky sa ticho modlí otec Vasiľ. Ďakuje Bohu za včerajšok i za dnešok a prosí o milosť pre zajtrajšok. Slová jeho modlitby sa nikdy nestanú minulosťou. Je to moje želanie: Nech nikdy neoslabne sila modlitby kňaza – rehoľníka, rusína, „šteľbašana" otca Vasiľa Štefana Rejniča. Nech si tento svet všimne nenápadnú osobnosť našej Gréckokatolíckej cirkvi hodnú nasledovania. Od dobrého Pána mu vyprosujem zdravie a požehnanie.

o. Miroslav Hricík

o. Jeronym Andrej Fedoroňko, OSBM
(1918 - 2004)

Andrej Fedoroňko sa narodil 18. decembra 1918 v Hrabovčíku (dnes okr. Svidník) v gréckokatolíckej rodine roľníka Štefana Fedoroňka a Heleny, rodenej Jakočkovej. Mal šesť súrodencov. Brat Ivan Fedoroňko sa stal tiež baziliánom.

Do ľudovej (národnej) školy začal chodiť 1. septembra 1925 v Hrabovčíku. 16. septembra 1932 poslednýkrát navštívil Národnú školu v Hrabovčíku a tri dni nato, 19. IX. 1932, prestúpil na Štátnu meštiansku školu koedukačnú vo Vyšnom Svidníku. Túto navštevoval tri roky a 28. júna 1935 ju ukončil so samými jednotkami.

Andrej Fedoroňko chcel pôvodne vstúpiť do nejakej latinskej rehole v Čechách. Keď s tým prišiel roku 1935 za svojím gréckokatolíckym parochom o. J. Županom, tento bol rozhodne proti tomu a vysvetlil mu, žeby bolo škoda, keby taký nádejný gréckokatolík, ako je on, opustil svoj ľud i obrad a vstúpil do latinskej rehole niekde v ďalekých Čechách. Navrhol mu, aby išiel k baziliánom na Černeču Horu pri Mukačeve, teda na Podkarpatskú Rus, ktorá bola vtedy súčasťou Československa.

K baziliánom na Černeču Horu vstúpil 8. XI. 1935. Prijal meno Jeronym (Hieronym). Magistrom-vychovávateľom mu bol o. Hlib Kinach, OSBM. Prvé sľuby na Černečej Hore zložil 1. júla 1937.

Gymnázium otcov baziliánov vo Veľkom Byčkovi na Podkarpatskej Rusi navštevoval len pol roka (štvrtý ročník). Polročné vysvedčenie má zo školského roka 1938/39. Keďže prišli Maďari (anektovali Podkarpatskú Rus), neukončil školu, ostal bez maturity.

V nedeľu popoludní 21. mája 1939 desiatich baziliánov, ktorí sa nenarodili na Podkarpatskej Rusi, maďarskí vojaci násilne premiestnili na Slovensko. Vladyka Pavel P. Gojdič, OSBM, im dal medzilaboreckú gréckokatolícku farnosť. Tam o. Jeronym Fedoroňko, OSBM, býval s ostatnými mníchmi - baziliánmi v opustenej medzilaboreckej gréckokatolíckej fare. Medzi mníchmi začal „po domácky" začal študovať teológiu. Večné sľuby zložil 14. augusta 1941.

26. marca 1944 dostal postriženie na čteca a subdiakona. 28. novembra 1944 diakonát. 2. apríla 1944 sa stal kňazom. V Sečovciach ho vysvätil vladyka Pavel Gojdič, OSBM. Vysvätený bol spolu s Hlaváčom, OSBM, a Magurom, OSBM. Potom ešte rok externe študoval na Štátnom ruskom gymnáziu v Prešove a 25. júna 1946 konečne dostal maturitné vysvedčenie, teda maturoval už ako kňaz a rehoľník.

28. augusta 1946 bol vymenovaný za farára v Medzilaborciach kde pôsobil do roku 1950. 12. februára 1947 mu bol v Trebišove vystavený baziliánsky dokument-vysvedčenie o ukončení dvoch rokov filozofie a štyroch rokov teológie (v rokoch 1939/40 - 1944/45) u baziliánov.

15. februára 1947 dostal z rektorátu Gréckokatolíckej vysokej bohosloveckej školy v Prešove úradné potvrdenie, že mu uznávajú i maturitu na Ruskom gymnáziu, i šesť rokov (t. j. 12 semestrov) baziliánskych teologických štúdií.

16. januára 1948 mu dekanát Cyrilometodejskej bohosloveckej fakulty Palackého univerzity v Olomouci taktiež uznal všetky predošlé štúdiá u baziliánov v Medzilaborciach, mal doplniť už len kolokviá z kresťanskej sociológie, z pedagogiky, z dejín pedagogiky a z niektorého semitského jazyka okrem hebrejčiny. Potom mal byť pripustený k prípravnému roku na licenciát. V Olomouci plánoval robiť doktorát, ale jeho pastorácia v Medzilaborciach (v rokoch 1946-1950) mu to neumožnila.

V noci z 13. na 14. apríla 1950 bol v Medzilaborciach zatknutý a internovaný v sústreďovacom tábore v Podolínci, kde bol zavretý jeden a pol roka. 29. septembra 1951 nastúpil na výkon základnej vojenskej služby a bol zaradený do nápravného PTP tábora (Pomocný technický prápor) v Mimoni, po troch týždňoch ho preložili do Karlových Varov, neskôr do Prahy, a tak vystriedal asi 13 miest PTP v Čechách a na Slovensku.

PTP boli trestanecké jednotky armády, kde museli slúžiť vojaci za vážne previnenia. Platili tam vojenské zákony, vojaci ťažko manuálne pracovali – obyčajne v stavebníctve alebo pri terénnych úpravách - mali pravidelné vojenské cvičenia a vo voľnom čase, najmä v nedeľu, povinné politické školenie. „Previnením" o. Jeronyma Fedoroňka, OSBM, bolo to, že bol gréckokatolíckym kňazom, baziliánom, ktorý sa nechcel stať pravoslávnym...

Do normálneho života v civile, teda na slobodu, bol o. Jeronym Fedoroňko, OSBM, prepustený až 7. mája 1954. Keď ho zastihla táto radostná správa, ich PTP tábor bol práve v Komárne... Od 25. mája 1954 o. Jeronym Fedoroňko, OSBM, pracoval v civilnom zamestnaní v podniku V pobočke, kde bol zamestnaný o. Jeronym Fedoroňko, OSBM, pracovalo okolo 200 zamestnancov.

Hoci 11. júla 1968 bola obnovená Gréckokatolícka cirkev v Československej socialistickej republike, baziliáni boli naďalej zakázaní (až do roku 1990), a preto o. Jeronym Fedoroňko, OSBM, pastoračne vypomáhal popri svojom civilnom zamestnaní ako pomocný duchovný (kaplán) spolu so svojím bratom o. Inocentom J. Fedoroňkom, OSBM (+1971), otcovi Jozefovi Haľkovi, kanonikovi, správcovi gréckokatolíckej farnosti v Bratislave. Po odchode o. J. Haľka do dôchodku bol o. Jeronym A. Fedoroňko, OSBM, naďalej pomocným duchovným, kaplánom, teraz už o. Š. Ujhélyiho. Kaplánom v Bratislave bol až do roku 1991, keď sa presťahoval do Prešova.

Od roku 1992 do roku 1995 bol ihumenom Prešovského baziliánskeho monastyra sv. Bazila Veľkého na Vajanského 31.

Celý život sa pokladal za Rusína, rozprával po rusínsky a pri sčítaniach ľudu po roku 1990 sa vždy hlásil k rusínskej národnosti. K zavádzaniu slovenského jazyka do bohoslužieb v Bratislave bol veľmi tolerantný. Bez problémov slúžil okrem staroslovanskej i slovenskú liturgiu.

Obdivoval jezuitov a v nich videl svoj celoživotný ideál. Okrem materinskej rusínčiny dobre ovládal jazyky aj slovenský, český, ukrajinský, latinský, taliansky a francúzsky jazyk. Bol stále vychudnutej postavy. Za celý svoj život prekonal asi desať operácií.

Posledné roky svojho života strávil vo vyššie spomínanom Monastyre sv. Bazila Veľkého v Prešove na Vajanského 31. Staral sa o neho najmä o. Gorazd A. Timkovič, OSBM, ktorému pomáhal o. Jozafát V. Timkovič, OSBM. Odborné zdravotnícke ošetrenie mu zabezpečovali sestry baziliánky, najmä sestra Myrona Gajdošová, OSBM, ktorá je zamestnaná na blízkej zdravotníckej cirkevnej škole.

Od roku 2001 trpel očnou chorobou, ktorá spôsobila, že prestal jasne vidieť, a od roku 2003, oslepol úplne. Tiež už zle počul. Od roku 2000 neslúžil samostatne Božie liturgie, ale len koncelebroval po sediačky a na premenenie či sv. prijímanie ho privádzali k prestolu.

Zomrel zaopatrený sviatosťami v baziliánskom kláštore v Prešove v nedeľu 13. júna 2004 o 16.30. Sväté prijímanie nábožne prijal pol hodiny pred smrťou.

Pohrebné obrady vykonal Mons. ThDr. Ján Babjak, SJ, prešovský eparcha v Gréckokatolíckej katedrále sv. Jána Krstiteľa v Prešove dňa 17. júna 2004. Jeho telesné ostatky boli pochované na mestskom cintoríne v Prešove. Vičnaja mu pamjať!

o. Gorazd A. Timkovič, OSBM

Náš prepodobný otec Sisoés Veľký

Narodil sa okolo roka 350, pričom v mladosti odišiel do egyptskej púšte. Miestom jeho duchovného zápasu bol vrch, na ktorom sa kedysi postil prepodobný Anton Veľký (liturgická pamiatka 17. januára). Sisoés sa stal natoľko podobným Kristovi, že prijal dar konať zázraky, ako to dosvedčuje aj nasledujúci príbeh:

Istý muž sa vybral za prepodobným Sisoom, aby si od neho vypýtal požehnanie. Treba totiž vedieť, že tamojší kresťania – prakticky všetci sú koptského obradu – majú dodnes dobrý zvyk chodievať za mníchmi a pustovníkmi po duchovné rady a tráviť svoje voľné dni, napríklad víkendy, v spoločenstve s nimi. Uvedený muž zobral so sebou aj svojho maloletého syna, ktorý však po ceste vážne ochorel a zomrel. Po vstupe do Sisoovej kélie (izbietky) otec položil svojho mŕtveho synčeka na zem a požiadal starca o modlitbu. Keď ju dostal, vyšiel von, ale mŕtvolu nechal v kélii. Starec sa domnieval, že chlapec spí, preto mu povedal: „Vstaň, dieťa, a choď odtiaľto." Chlapec vstal a išiel za svojím otcom. Keď sa naradostený otec vrátil poďakovať starcovi za jeho dobrodenie, Sisoés zosmutnel, lebo zo skromnosti nechcel získať povesť divotvorcu, a prikázal tomu mužovi, aby do jeho smrti o tom nikomu nepovedal.

V staroveku sa zvyčajne udeľovali pri svätých spovediach veľmi prísne skutky pokánia. Niektoré bolo treba konať celé roky, až potom kajúcnik dostal rozhrešenie. Zaiste v súvislosti s diskusiami na túto tému a tendenciami zmierňovať danú disciplínu prišli za Sisoom akísi mnísi a pýtali sa: „Ak brat upadne do hriechu, stačí, aby sa kajal jeden rok?" Starec odvetil: „To je príliš prísne." Povedali: „Takže hriešnik má robiť pokánie iba šesť mesiacov?" Sisoés odvetil: „To je veľa." Vraveli teda: „Možno mu teda stačí na pokánie štyridsať dní." Starec odpovedal: „Aj to je veľa. Verím, že Boh, ktorý miluje človeka, je milosrdný. Ak človek robí pokánie z celej duše, Boh prijme jeho pokánie v priebehu troch dní." V tejto súvislosti si zaiste treba všimnúť dve skutočnosti. Nielen to, že Sisoés prispel k zmierneniu starovekej spovednej disciplíny, ale aj to, že predmetné zmiernenie podmienil slovami: „Ak človek robí pokánie z celej duše."

Inokedy sa jeden mních spýtal: „Čo mám robiť, otče, keďže som upadol do hriechu?" Starec odvetil: „Naprav sa, dieťa, a budeš spasený." Brat však odvetil: „Napravil som sa, ale znova som upadol." Sisoés odpovedal: „Tak sa znova naprav." Mních však povedal: „A dokedy bude trvať moje padanie a vstávanie?" Starec odvetil: „Dovtedy, kým nepríde tvoj koniec a nezastihne ťa v dobrom alebo v zlom. Je preto potrebné neprestajne zotrvávať v napravovaní sa, aby nás v ňom zastihol aj koniec." Uvedenými slovami nám prepodobný otec Sisoés ukázal vážnosť úsilia o vlastnú nápravu, bez ktorého prakticky nieto spásy. V tomto úsilí, hoci sa môže zdať, že neprináša ovocie, musíme byť vytrvalí, lebo je to proces, nie jednorazový akt.

Sisoés mal učeníka, ktorý sa volal Apollo. Diabol využil jeho sklony k príliš vysokej mienke o sebe a vyvolal v ňom túžbu po kňazskom stave, ba dokonca sny, v ktorých prichádzali biskupi a udeľovali mu biskupskú vysviacku. Keď Apollo prišiel za Sisoom a požiadal ho, aby ho poslal do mesta za biskupom, starec mu to zakázal a poučil ho nehľadať vyššie postavenie, než akého je hoden. Apollo však neposlúchol a odišiel do Alexandrie. Neskôr sa mu však zjavil diabol a povedal mu: „Vedz, že si môj a milujem ťa, lebo plníš moje želania. Práve preto som prišiel k tebe, aby som ťa sprevádzal, až kým nedovediem do konca všetky tvoje túžby." Preľaknutý Apollo zvolal: „Bože, na príhovor môjho otca Sisoa mi pomôž a vysloboď ma z tohto pokušenia!" Diabol zmizol, Apollo sa vrátil k starcovi, padol pred ním a pokorne prosil o odpustenie. Takto nám Boh ukázal nielen potrebu skromného zmýšľania o sebe, ale aj silu príhovoru svätého Sisoa Veľkého.

Sisoés zomrel v pokoji okolo roka 429, teda po šesťdesiatich rokoch prísneho pustovníckeho života. O jeho pokore, ale tiež o vážnosti vlastného úsilia o nápravu, svedčia aj slová, ktoré povedal na smrteľnom lôžku: „Skutočne neviem, či som uskutočnil aspoň začiatok svojho pokánia."

Marcel Gajdoš

Snímka: archív redakcie

MODLITBA OTCOV PÚŠTE

KRISTUS ako modlitba

Nájsť Krista je pre Izáka z Ninive ako nájsť drahocennú perlu: „Lovec perál sa nahý vrhne do mora a nevypláva von, kým nenájde drahocennú perlu. Mních, zbavený všetkého, ide týmto životom, dokiaľ sám v sebe nenájde perlu, Ježiša Krista. Keď ho našiel, netúži už po ničom inom, len po ňom."

Význam Kristovej osoby pri modlitbe pekne opisuje aj Pseudo-Makarius: Otec Evagrius povedal: „Bol som trápený myšlienkami a telesnými vášňami, a tak som išiel navštíviť Makária. Povedal som mu: ‚Povedz mi, otče, slovo, ktoré mi dá život.' Makarius povedal: ‚Priviaž lanom loď ku skale a s Božou pomocou odolá diabolským prívalom, vlnám tohto zvodného mora a búrke temnôt tohto pominuteľného sveta.' Opýtal som sa: ‚Čo znamená loď, lano a skala?' Makarius povedal: ‚Loď je tvoje srdce; bdej nad ním. Lano sú tvoje myšlienky; pripútaj ich k Pánu Ježišovi Kristovi, on je skalou, ktorá má moc nad nepriateľskými prívalmi a vlnami, ktoré sa vzdúvajú proti svätým. Nie je jednoduché povedať s každým výdychom: Pane Ježišu Kriste, zmiluj sa nado mnou; chválim ťa, Pane Ježišu, pomôž mi! '.

Ak je modlitba zárodkom miernosti a ovládnutia hnevu, je to preto, lebo Kristus je mierneho (tichého) a pokorného srdca. Ak prijímame za svoju chudobu a sebazapieranie, nie je to len cvičenie pre cvičenie, ale robíme to preto, že takto nasledujeme nášho Pána, ako sám povedal: „Choď, predaj všetko, čo máš, rozdaj chudobným," a „Vezmi svoj kríž a nasleduj ma!" Ak je modlitba liekom na smútok a bezútešnosť, tak je to preto, lebo nás vnára do radosti vzkrieseného Krista. Kto by chcel pri modlitbe hľadať niečo iné, než jeho, ten si len vyberá dlhšiu cestu, ktorá ho napokon zavedie ku Kristovi.

Upravil: Juraj Gradoš;
Preložené z titulu: Bonaventura J. Štivar, OFM Cap., Modlitba Otců pouště, Matice cyrilometodějská, s. r. o., Olomouc, 1998

ANKETA

Začiatkom roku sme sa štyroch náhodných chodcov v uliciach mesta Prešov opýtali: **"Modlite sa aj cez dovolenku?"** Prinášame ich odpovede.

s. Luciana
Modlitba je každodennou súčasťou rehoľného života, čo znamená, že sa stáva pre rehoľu charakteristickou črtou osobnosti, preto nie je vymedzená na nejaké chvíle. Modlitba je potrebná neustále aj počas prázdnin. Prázdninové obdobie slúži na väčšie stíšenie sa. Využívame ich aj na duchovné cvičenia.

Peter
Prázdniny a voľno sú pre žiakov a študentov, ale neexistujú v duchovnom živote. Modlím sa teda aj počas prázdnin, ba ešte viac, pretože počas školského roka sa musím učiť a často som unavený. Teraz mám na modlitbu a návštevu chrámu viac času. Počas prázdnin viac prežívam modlitbu.

Marianna
Pre mňa dovolenka nie je dovolenka o tom, že sa nevenujem Bohu. Počas dovolenky ešte viac než cez bežný rok vyhľadávam chrám. Prvé čo je, keď dojdeme na letovisko, hľadáme chrám. Keď nie je možnosť katolíckej bohoslužby, využívame aj iné bohoslužby.

Adriána
Áno, modlím sa každú voľnú chvíľku a nezáleží na tom, či je pracovný deň, nedeľa alebo prázdniny. Počas dovolenky mám viac času pre Boha, seba a svojich blízkych. Vtedy sa môžem viac zhovárať s Bohom. Častejšie navštevujem chrám, keďže ma neviažu žiadne povinnosti. Odmalička som počas prázdnin častejšie navštevovala chrám s dedkom, babkou alebo sama. Odvtedy sa vždy teším na čas dovoleniek. Je to pre mňa čas na načerpanie nielen fyzických, ale hlavne duchovných síl do ďalších pracovných dní. Dovolenka teda pre mňa neznamená, že dám „voľno" aj Bohu, práve naopak, viac sa modlím. Je to pre mňa čas pre Boha.

S. Bamburák
A. Porhinčáková

Prázdniny a dovolenky

Poďte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení, a ja vás posilním. ...a nájdete odpočinok pre svoju dušu (Mt 11, 28-29).

Tak ako každý rok sa uprostred leta školské brány na radosť žiakov zatvorili a nastal sladký čas veľkých prázdnin. Spolu s deťmi si aj my rodičia plánujeme využiť letný čas na oddych a zotavenie. A najmä užiť si rodinného života v pohode, ktorú cez pracovné mesiace roka obyčajne nevieme vytvoriť či zabezpečiť.

Boh, ktorý stvoril človeka a dal mu už v raji plniť špeciálne poslanie podmaniť si prácou zem, nie je proti prázdninám a dovolenkám. Naopak, pozerajúc na biblický opis pracovného „týždňa" Stvoriteľa, javí sa nám slovo odpočinok ako teologická kategória. *A v siedmy deň* (Boh)*odpočíval od všetkých diel, ktoré urobil.* Podobný harmonogram práce a odpočinku si osvojilo ľudstvo v každej etape svojho civilizačného vývoja a je zakódovaný dodnes v každej kultúre obyvateľov našej planéty. Naviac, príkaz o sviatočnom odpočinku je súčasťou Dekalógu, ktorý je majstrovským vyjadrením rovnováhy pre plnohodnotný život duše i tela človeka.

Bohužiaľ, táto Bohom stanovená rovnováha sa nám často vytráca z praktického života a namiesto nej nastupuje horúčkovitá činnosť, ktorú všeobecne nazývame prácou. Bezbrehý kolobeh práce a odpočinku, ale nie zotavenia nie je v súlade s prirodzenými potrebami človeka a čo je ešte vážnejšie, pri takomto štýle života sa obyčajne zabúda na neviditeľného ale všadeprítomného Boha, ktorého osláviť v deň sviatočného odpočinku sme my kresťania povinní. Vo svojej mylnej a zaslepenej predstave o dnešnej nutnosti pracovať ako stroj aj cez víkend kvôli zárobku, postaveniu, kariére si človek sám prináša pohromu do svojho citového a duchovného života. A predčasne opotrebuje aj svoje telesné sily a dar zdravia. Konečným výsledkom tejto filozofie je, že rodina síce má plné žalúdky, ale poloprázdne srdce.

Prázdniny a dovolenky sú pred nami na to, aby sme to mohli zmeniť. Prázdninový čas je prázdny čas. Je to obdobie, v ktorom sa uponáhľané ručičky hodín nášho života majú spomaliť, aby sme stihli vychutnať život v jeho celkovej kráse a plnosti. Na prvom mieste je potrebné obnoviť svoj vzťah k Bohu, na ktorého si máme nájsť aj pri dovolenkách čas. Denná osobná modlitba je pre kresťana nevyhnutný rozmer napĺňania potrieb svojho ducha, túžiaceho uprostred púšte života po živom prameni Svätého Ducha. Nedeľná sviatá liturgia je viac ako náboženskou povinnosťou. Je opakovanou oslavou zmŕtvychvstalého Pána Ježiša Krista, ktorá dáva celému nášmu bytiu novú radosť a eschatologickú nádej. Tu si dovolím pripomenúť slová Svätého Otca Jána Pavla II. adresované všetkým katolíkom Európy: *„Znova opakujem výzvu vrátiť dňu Pána jeho najhlbší význam: nech je zasvätený účasťou na Eucharistii a zachovaním pokoja, plného kresťanskej radosti a bratstva* (Ecclesia in Európa 2004, b. 82). Okrem modlitby sa môžeme naučiť vnímať Božiu prítomnosť aj v kráse prírody, v ľudskej láske v kultúrno-estetických zážitkoch...

Na druhom mieste je cez dovolenku vítané, ak si odkrojíme svoj vlastný voľný čas aj pre ušľachtilé rozvíjanie medziľudských vzťahov vo vlastnej rodine i v širšom ľudskom spoločenstve. Nikto nepochybuje o tom, že človek potrebuje k svojmu osobnému rozvinutiu druhého človeka a každý čistý, úprimný vzťah je obohatením pre obidve strany. O to viac dieťa potrebuje otca a matku, potrebuje cítiť ich lásku, záujem o jeho problémy, potrebuje ich čas. Nezriekajme sa ľahko svojej prirodzenej úlohy dobre vychovávať svoje deti a nedovoľme, aby ich cez prázdniny vychovávala ulica alebo mravne pochybná televízia. Tým, že venujeme svojim deťom kus toho najlepšieho, čo v sebe máme, pestujeme najvzácnejšiu živú kvetinu pre budúcnosť Cirkvi i národa. A to je zmysluplná investícia.

A do tretice každý z nás si poprí Bohu a blížnych potrebuje nájsť čas aj pre seba. Aby sme si stačili uvedomiť, že v spoločenstve spolupracovníkov je každý z nás nahraditeľný, v rodinnom spoločenstve sa náhrada rodiča dosahuje iba bolestne a so stratami, ale pred sebou samým nikto z nás nie je nahraditeľný. Prijatie vlastnej osoby, stotožnenie sa so sebou samým, porozumenie sebe samému sú psychologické oblasti, ktorým sa väčšina súčasnej populácie venuje iba okrajovým spôsobom. Príčina? Rôzna. Zhrnutá do známeho vyjadrenia: nemáme na seba čas. To ale nemení skutočnosť, že komplexné sebaprijatie je nutným predpokladom správneho rozvoja osobnej nadprirodzenej viery a z nej plynúceho praktického kresťanstva. Každodenný život ukazuje, že problém sebaprijatia nie je problémom len pubertálnej mládeže, ale niekedy aj dospelých.

Prázdninové obdobie je predo dvermi a teší sa naň predovšetkým naše deti. Ani im to nezazlievame. Je to ich čas. Možno niektorí vstúpite práve toto leto do manželského zväzku a začne sa pre vás nový život. A to je čosi krásne a neopakovateľné. Bude to váš mladomanželský čas. Pre ďalších je možno toto obdobie posledným v živote. Naplní sa Bohom vymeraný životný čas. Aj takto vrtkavé môžu byť letné dni. V duchu vyššie uvedených a dobre mienených rád na prežitie voľných chvíľ prázdnin a dovoleniek všetkým čitateľom SLOVA želám prežívať v každej chvíli Bohom požehnaný čas, pookriatie na tele i na duchu a pripájam krátku modlitbu na prázdniny.

Milý Bože,
chcem Ti porozprávať o našej rodine:
som v nej ja, mama, otec, brat a sestra.
Každého z nich mám veľmi rád.
Ďakujem Ti, že som sa narodil práve tu.
Vieš, inde si to neviem ani predstaviť.
Budem Ťa preto každý deň prosiť,
aby medzi nami vládla láska
a porozumenie.
Amen.

o. Michal Hospodár

Na ten večer nezabudnem!

Volám sa Jana a mám 32 rokov. Do svojich 26 rokov som žila ako väčšina ľudí. Mala som zaujímavú prácu, veľa priateľov a aj keď som svojho ocka nepoznala, s mamkou a súrodencami sme si dobre rozumeli a mali sa radi. No v mojom živote prišlo k niekoľkým zlomom a ja som začala uvažovať trochu inak.

Chcela som si privyrobiť, a tak som cez dovolenku odišla na brigádu do Nemecka. Moja chrbtica však nápor v práci nezniesla a po dvoch týždňoch som sa vrátila na Slovensko rovno do nemocnice. Môj stav sa zhoršoval a hrozilo mi, že ak sa nepodrobím operácii, budem časom odkázaná na invalidný vozík.

Množstvo otázok mi vírilo hlavou, no odpovede neboli uspokojivé a hoci nie som človek, ktorý sa vzdáva, prichádzali krízy jedna za druhou, z únavy a vyčerpania. Denne som spala len 2-3 hodiny a budila som sa s veľkými bolesťami. Bola som odkázaná na druhých, čo som dovtedy nepoznala, a to ma ubíjalo. Bojovala som s duševným a telesným zranením, s odmietnutím od ľudí, ktorým som prejavovala lásku. Výpadok zo zamestnania a finančné ťažkosti sa pod to podpísali tiež. Premáhal ma strach a obavy z budúcnosti. Zrazu som si uvedomila, že peniaze, ktoré som si zarobila, na nemocničnom lôžku neznamenajú nič. Aj keď som chcela finančne pomôcť rodine, teraz som im pridala o jednu starosť naviac.

Vedela som, že touto cestou už nemôžem ísť. Ale je iná? Lepšia? Do nemocnice prichádzal katolícky kňaz. Prinášal Slovo, ktoré mi vlievalo novú nádej a lásku. Začala som volať k Bohu o pomoc. Asi po týždni som šla opäť na vyšetrenie. Môj stav sa začal zlepšovať, no aj napriek tomu, že to nebolo ešte dobré, museli ma prepustiť, lebo mali naliehavejší prípad. Bolesti neutíchali, bola som na tabletkách a injekciách, no napriek tomu som sa pre zlú finančnú situáciu rozhodla, že nastúpim do práce.

Tam ma jeden kolega pozval na stretnutie mládeže. Aj keď mi o Bohu rozprával už rok, až teraz som pozvanie prijala. Na ten večer nikdy nezabudnem! Uvedomila som si, že ten, kto stvoril všetko okolo mňa, pozná každú moju myšlienku a má spočítaný každý vlas na mojej hlave, ma tak miluje, že potrestal všetky moje previnenia na svojom Synovi - Pánovi Ježišovi. V ňom mi odpustil a môžem začať nanovo.

Keď som si to uvedomila, veľmi som plakala a nedokázala som pochopiť jeho lásku. V tej chvíli som vedela, že už v minulosti sa so mnou rozprával a ukazoval mi cestu, no neposlúchla som ho. Teraz som sa rozhodla pozvať ho do môjho srdca a dať mu právo zmeniť ho.

Pána Ježiša poznám len päť rokov, ale ešte som neľutovala, že zmenil moje priority. Daroval mi pokoj, radosť, keď som ho poprosila, aby utíšil moje bolesti, chrbtica ma odvtedy nebolí, pomohol mi prestať fajčiť, uzdravil moje zranenia z minulosti, pomohol mi odpustiť mnohým ľuďom a prijímať ich takých, akí sú. Viackrát sa stalo, že zmenil môj pohľad na danú situáciu, odpovedal na množstvo mojich otázok a vedel si poradiť aj s mojimi nedostatkami, ktoré použil v dobrý prospech.

Som mu vďačná za to, že svojím životom poukázal na milujúceho Otca, a že sa za mňa k nemu prihovára dňom i nocou.

Janka (-int-)

Novokňazi Košického exarchátu

- diakonát 19.6.2004 v Michalovciach, kňazská vysviacka 4.7.2004 o 10.30 hod v Košiciach -

Marek Hreňo, nar. 29.3. 1980 v Michalovciach, primície 11.7.2004 v Bežovciach.

Martin Mihalčo: nar. 23. 8.1978 v Michalovciach, primície 11.7.2004 v Topoľanoch

Martin Pavuk, nar. 2.6. 1980 v Gelnici, primície 11.7.2004 v Kojšove.

Ján Szakala: nar. 30.7. 1979 v Kráľovskom Chlmci, primície 11.7.2004 v Čičarovciach.

Autorské práva

Z hľadiska etiky na internete je dôležitou otázkou aj ochrana autorských práv. V tejto oblasti je veľa nedoriešených otázok. Súvisí to s tým, že informačné technológie sa prudko rozširujú a je veľmi obtiažne určiť hranicu medzi záujmom autora na ochrane svojho diela a záujmom spoločnosti na prístup a využívanie nových poznatkov. Z hľadiska etiky je potrebné zamerať sa pri autorskom práve na pojem COPYRIGHT, kde je porušenie etiky najmarkantnejšie. Ochrana autorských práv vyjadruje výlučné právo na vydávanie, reprodukciu, prevádzkovanie a predaj umeleckého, literárneho, hudobného, divadelného, filmového, architektonického a iného diela.

Porušovanie autorských práv je na internete takým častým javom, že možno o ňom pomaly hovoriť ako o „športe". Väčšina úprav a rôznych novelizácií zákonov o autorských právach vo väčšine prípadov nedokáže ich porušovanie v dostatočnej miere pribrzdiť, a to často len vďaka slabým miestam, respektíve „dieram" v samotných zákonoch. Podobným problémom čelia aj štáty Európskej únie, a preto bola pred Európsky parlament predložená nová úprava tohto zákona. Tá sa týka autorských práv v prostredí internetu, respektíve produktov, ktoré sa šíria elektronickou cestou. Ako uviedla tlačová agentúra MTI, hlavným cieľom spomínanej úpravy je vytvorenie optimálnej rovnováhy medzi držiteľmi autorských práv a ich užívateľmi. Vo vyhlásení, ktoré bolo zverejnené koncom minulého týždňa v Bruseli, sa taktiež hovorí o existencii akýchsi exkluzívnych autorských práv vzťahujúcich sa na reprodukciu a šírenie konkrétnych diel. Existovali by však aj mnohé výnimky týkajúce sa predovšetkým diel, ktorých používanie by slúžilo na súkromné, vedecké, výskumné a vzdelávacie ciele, respektíve na akékoľvek účely nekomerčného charakteru. Ako to však už býva zvykom, návrh sa ihneď stretol s kritikou z viacerých strán, nakoľko je pravdepodobné, že bude situáciu ešte viac komplikovať a samotné dodržiavanie autorských práv sťažovať. Schválenie zákona Európskym parlamentom je však zároveň základnou podmienkou jeho účinnosti. Ako sa to po jeho prijatí napokon prejaví v praxi, ukáže až budúcnosť.

Gabriel Paľa, palagrk@stonline.sk

„Výhody" kresťana

V dnešnej spoločnosti sa človek veľakrát pýta: „Čo za to? Aké mám z tohto svojho rozhodnutia výhody?" A zvažuje. Ak je rozumný, radšej si vyberie také rozhodnutie, ktoré mu bude prinášať prospech počas dlhej doby než krátkodobý, aj keď výraznejší zisk. Počul som príbeh človeka, ktorého poverili riadením veľkého podniku v Anglicku. Mal si určiť plat. No on nechcel veľa, len minimum, ale chcel 5% zisku. Radi mu to dali a podpísali s ním zmluvu na 15 rokov. Podnik bol stratový, tak sa im to zdalo výhodné. O pár rokov už podnik vykazoval zisky, ktoré sa zväčšovali, a tým rástol aj jeho plat. Nakoniec mal vyšší plat, než ktokoľvek na celom okolí.

Rovnako je to aj s kresťanstvom. Boh ti neponúka za to, že budeš kresťan, vysoké prémie ani ťa nezasype všetkými možnými svetskými dobrami. On ti ponúka partnerstvo. On ti dá do správy svet, tvoju rodinu, teba samého i tvoj život a ty to budeš riadiť. Ak budeš úspešný, budeš najšťastnejší človek na širom okolí. Ale ak zlyháš, ak nebudeš brať vážne toto povolanie, budeš žobrákom.

Kresťan miluje a je milovaný

Jednou z najväčších devíz kresťana je láska. Práve táto vlastnosť udivovala Rimanov natoľko, že mnohí zanechali pohodlný spôsob života a vstúpili na Kristovu cestu. Kresťan musí naozaj milovať. Nemyslím tým len partnera, rodinu, blízkych. Jeho láska sa nemôže obmedziť len na človeka. Ak miluje Boha, musí milovať všetko, čo je Božie. Miluje prírodu, zem i vesmír, život, radosť... Miluje aj sám seba. Celý jeho život je o láske, ktorá je nezištná. Táto jeho láska nie je sebecká vo vzťahu k iným, nechce si ich privlastniť. Je rovnaká ako Božia láska.

Boh človeka miluje a v tejto láske mu dáva slobodu. Byť kresťanom znamená milovať a byť milovaný. Len človek, ktorý zažíva Božiu lásku denne, je schopný ju aj denne rozdávať.

Kresťan odpúšťa a je mu odpúšťané

V spoločnej modlitbe pre všetkých kresťanov sa modlíme: „a odpusť nám naše viny, ako i my odpúšťame..." Je to odvážne slovo. Ak by sme to upravili do inej, jasnejšej podoby, znelo by to asi takto: „Pane, ak my odpúšťame, aj ty odpusť nám". Je to výzva i záväzok. Kresťan si je vedomý toho, že sa má ponášať na Boha aj v odpúšťaní. Veď práve milosrdenstvo s inými môže pomôcť tomu druhému, keď hľadá útechu a pomoc, viac než tvrdé slová o pomste.

Odpúšťanie prináša so sebou aj dar nového života a nádeje, lebo v odpustení nachádza svoj význam slovo: „Nalomenú trsť nedolomí, hasnúci knôtik nedohasí..." (Iz 42,3; Mt 12,20). Odpúšťanie je výsledkom lásky a viery v druhého človeka, v jeho zmenu, v úprimnosť jeho pokánia.

Kresťan rozdáva a prijíma

Na to, aby sme mohli byť ozajstnými kresťanmi, sa potrebujeme zmeniť a obliecť si nového človeka. Je to dar od Boha. Byť novým stvorením v Kristovi je výsadou všetkých kresťanov, ktorí žijú Krista. Bez toho, aby sme vedeli prijímať, nebudeme vedieť dávať, ba nebudeme mať čo dávať. Kresťan sa učí jedno i druhé. Najväčším darom, ktorý dostal od Boha, je Boh sám, a tak najväčším darom, ktorý môže dať Bohu či inému človeku, je on sám.

Juraj Gradoš

Ilustračná snímka: archív redakcie

Veža Bábel

Po páde Adama a Evy nasledujú v ľudstve narastajúce situácie hriechu, ktoré spôsobujú, že človek sa stáva bytosťou čoraz viac cudzou voči Bohu, svojmu Stvoriteľovi. A tak dôjdeme v knihe Genezis až k hlave 11, ktorá nám zhŕňa a plasticky vyrozpráva situáciu človeka, ktorý povstane proti Bohu.

Text začína slovami: „A keď sa pohli z východu, našli v krajine Senaár rovinu a na nej sa osadili" (Gen 11,2).

Toto premiestnenie sa ľudstva z východu vyjaví vzďaľovanie sa človeka od Boha, keďže východ v židovskej spiritualite bude vždy miestom, kde prebýva Boh a kresťanská tradícia nazve Ježiša Krista Slnkom spravodlivosti vychádzajúceho z východu. Prv ako bol Eliáš poslaný na svoju prorockú misiu, je privedený Jahveho slovom na východ, miesto prítomnosti Boha, aby sa skryl pri potoku Karit, predobraz budúceho krstu, kde sme ukrytí s Kristom v Bohu. „Odíď odtiaľto, obráť sa na východ a skry sa pri potoku Karit, ktorý je východne od Jordána!" (3 Kráľ 17,3).

Vráťme sa k nášmu textu z Gen 11. Vidíme, že krajina Senaár, kde sa usadili ľudia, o ktorých je tu zmienka, nám pripomína rovinu, kde bol privedený prorok Ezechiel. Tu mal videnie o Izraelovi ako o hromade suchých kostí (Ez 37,1-14).

Kronikár nám kladie tieto alegorické symboly prv, než nám rozpovie o hriechu týchto ľudí. „Poďme, vystavme si mesto a vežu, ktorej vrchol bude siahať až do neba" (Gen 11, 4). Na výstavbu tohto mesta narobia si tehál a vypália ich v ohni, čo nám pripomenie izraelský ľud, ktorý bol otrokom v Egypte, kde vyrábal tehly na faraónove stavby.

Toto predsavzatie - postaviť vežu, ktorou by človek dosiahol Boha, je

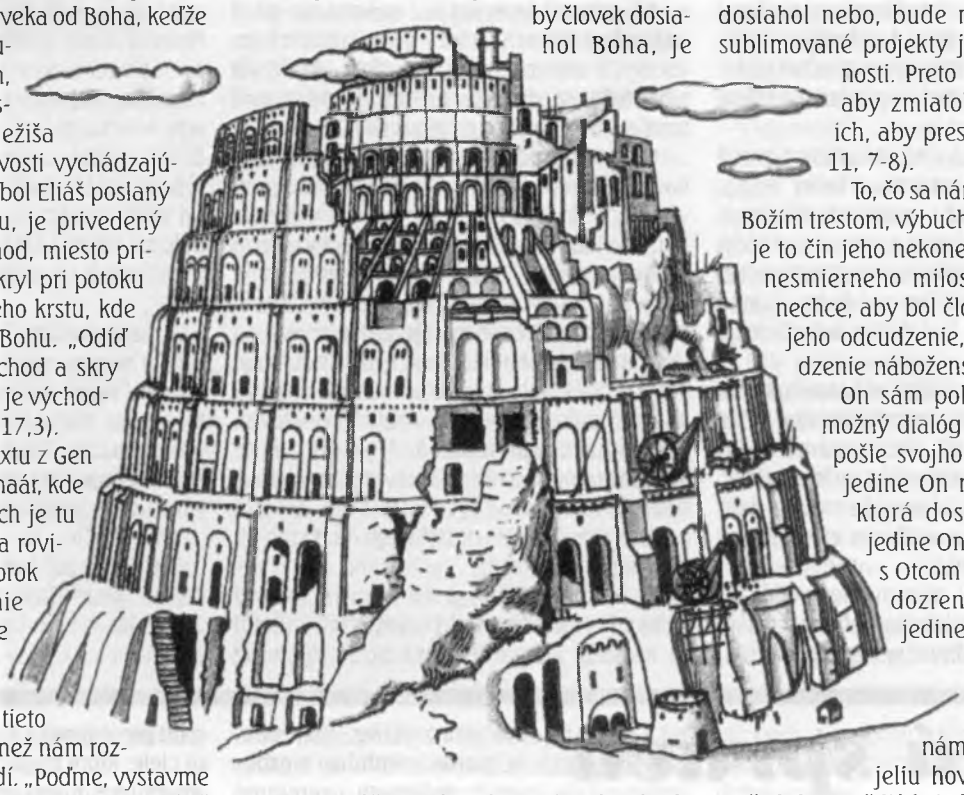

vrodenou túžbou, ktorú uvedie do chodu pomocou svojej prirodzenej nábožnenskosti. Boh vyplní túto ašpiráciu človeka, postaviac na zemi nie vežu, ale kríž, ktorý sa vyvýši až do neba, kde človek môže dosiahnuť Boha, ale nie prirodzenou nábožnenskosťou, ale vierou. Preto prví kresťania spievali v zhromaždeniach nádherný hymnus o oslávenom kríži, kde sa hovorí: „Stĺp zeme, tvoj vrchol dosahuje nebo a v tvojich otvorených ramenách žiarí láska Boha."

Text pokračuje a hovorí, že keď Boh videl toto dielo ľudského srdca, predovšetkým keď videl nemožnosť ľudského úsilia dosiahnuť nebo, rozohnal ich. Nerozptýlil ich preto, aby ich potrestal, ale aby ich poučil. Keď už raz srdce človeka zostalo zvrátené, niet v ňom miesta pre vieru, t.j. Božia tvár zostáva skrytá pre človeka a každý pokus človeka, aby dosiahol nebo, bude márny; budú to len sublimované projekty jeho vlastnej zvrátenosti. Preto Boh musí zasiahnuť, aby zmiatol ich reč, rozoženúc ich, aby prestali stavať mesto (Gn 11, 7-8).

To, čo sa nám na prvý pohľad zdá Božím trestom, výbuchom hnevu, nie je tak; je to čin jeho nekonečnej múdrosti a jeho nesmierneho milosrdenstva, lebo Boh nechce, aby bol človek hlúpym, nechce jeho odcudzenie, a o to menej odcudzenie náboženské.

On sám položí most, kde bude možný dialóg s človekom, On sám pošle svojho Syna, Ježiša Krista; jedine On môže vystavať vežu, ktorá dosiahne až po nebo, jedine On môže nastoliť dialóg s Otcom bez akéhokoľvek podozrenia zo zvrátenosti a jedine v Ňom budú všetci ľudia, rozptýlení hriechom, znova zjednotení. A preto nám Ján vo svojom evanjeliu hovorí, že Ježiš Kristus prišiel zhromaždiť do jedného Božie deti, ktoré boli roztratené. A ten istý Ján nám hovorí v 17, 11: „Svätý Otče, zachovaj ich vo svojom mene, ktoré si ty dal mne, aby boli jedno ako my." A v tej istej hlave vo verši 21 nájdeme: „Aby všetci boli jedno ako ty, Otče, vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás."

Ježiš je definitívne autentický staviteľ veže (kríž), ktorá dáva jednotu ľuďom. Je to jediné miesto, kde môže človek viesť dialóg s Bohom bez toho, aby klamal seba samého, bez toho, aby padol do pasce legalizmu. Je to jediné miesto, kde sa môže človek klaňať Bohu v duchu i pravde. Takto vysvetľuje Ježiš Samaritánke vzťah k Bohu. „Boh je duch a tí, čo sa mu klaňajú, musia sa mu klaňať v Duchu a v pravde" (Jn 4,24). A preto mierou vernosti cirkvi je miera zvestovania a ohlasovania kríža.

IGLESIA SIN FRONTERAS
P. Antonio Pavia, Quito - Ecuador
Preložila E. Ilečková
Snímka: Európska predstava o "Babylónskej veži" v podaní Pietra Brueghela.

FEJTÓN

Nedávno sa skončili eurovoľby. Patril som medzi tých 16%, ktoré išli voliť. Volebná miestnosť zívala prázdnotou, dokonca z členov komisie tam boli iba dvaja. Ostatní vonku fajčili a debatovali o športe. Komisár začal hľadať moje meno a, pravdupovediac, mu to trochu trvalo, tak som sa ho spýtal, koľko dnes prišlo voliť ľudí. Povedal mi, že som piaty. Zarazilo ma. Vonku stálo sedem členov komisie, dnu boli dvaja a ja som bol piaty? Pokrútil som hlavou a odvolil.

Keď som odchádzal domov, stretol som mnohých známych. Tak zo žartu, no i zvedavosti som sa opýtal: „Už ste boli voliť?" Ich negatívna odpoveď ma zarazila, a tak som ďalej vyzvedal: „A prečo?" Na túto otázku mi odpovedali jednotne: „Je to panské huncútstvo... Na mne nezáleží... Ja o nich nič neviem... Viem si predstaviť lepšie strávený čas..." Bol som z toho všetkého unavený, lebo ich poznám a poznám aj ich názory na politiku a život okolo nás. Veľakrát sme debatovali práve o zmenách, o serióznom a poctivom konaní v politike i spoločnosti. Jednomyseľne sme sa zhodovali, že je potrebné vymeniť mnohých ľudí, ktorí sa ukazujú ako klamári a podvodníci. Chápali sme potrebu zmien k pravým hodnotám práve na vrchole našej spoločnosti, nášho národa. A dnes, keď mohli niečo nové a správne ovplyvniť, nechali to na iných? Zostala vo mne znovu otázka: „A prečo?"

O pár mesiacov si nikto nespomenie na voľby ani na svoju chrabrosť, keď poctivo obišiel volebnú miestnosť. Ak sa však na báze Európskeho parlamentu schváli niečo, čo bude proti nám, čo bude potláčať naše hodnoty, potom tých 84%, ktoré nevolili, bude prvých reptať a nadávať. Ale v konečnom dôsledku na koho? Na tých ľudí, ktorých nevolili? Na tých, ktorí ich zvolili? Alebo na seba samých?

Prešovčan

Najväčší hriech

Priznám, že často som sa zamýšľal nad otázkou: Čo je najväčší hriech? Hľadal som vo Svätom písme, pýtal som sa kňazov. V rôznom čase som nachádzal rôzne odpovede. Zdá sa mi, že som našiel tú správnu.

Každý mi dá za pravdu, keď poviem, že všetky skutky tmy sú iba následkom a príčina je vždy ťažšia a nebezpečnejšia ako následok. Následok nikdy nemôžeme odstrániť, ak neodstránime príčinu. Toto filozofické tvrdenie môžem povedať aj trocha ľudskejšie: Všetky hriechy sú len dôsledkom nedostatočnej lásky. Aj všetky problémy, ktoré trápia ľudské srdce, sú nedostatkom lásky.

Tam, kde nieto lásky, sú dokorán otvorené všetky dvere zlu a hriechu. Všetky vojny, všetky spory v rodinách i medzi jednotlivcami, všetky nedostatky, všetky nepravdy, vraždy, potraty – všetko je dôsledkom nedostatočnej lásky voči životu a voči Darcovi života. Z toho mi vychádza jedno: Najväčším hriechom je nedostatok lásky.

Nenávisť nie je natoľko nebezpečná ako nedostatok lásky. Lebo v istom okamihu môže láska premôcť nenávisť. Ale ak máme lásku, tá nás môže očistiť a uzdraviť. Lenže ak vôbec nerástla, niet nijakej nádeje, že sa veci dajú do poriadku, a vtedy sa dvere ešte väčšmi otvárajú všetkému zlu.

Keby sme hľadali porovnanie, mohli by sme to povedať asi takto: Je nebezpečnejšie nemať svetlo a nebudovať systém osvetlenia, ako sa v istej chvíli ocitnúť v tme a dostať sa mimo cesty.

Boh vdýchol človeku do srdca nielen úžasný a azda aj najväčší dar lásky ako semeno, ale zároveň aj hlbokú túžbu, aby ho iní prijímali a milovali. Nikomu predsa nie je ľahostajné, či ho niekto má rád, alebo nie.

Semienko lásky, viery a nádeje sme dostali pri krste. Na to, aby to semienko mohlo rásť a rozvíjať sa, Boh pripravil aj pôdu. Iba vtedy môžeme byť podľa obrazu a podoby Otca, ak sa usilujeme, aby sa to semeno v nás rozvíjalo. No ak to človek neurobí, potom láska, viera a nádej zostanú len semienkom, potom talent bude schovaný a ukrytý, nestratí sa, ale ani nevyužije (porov. Mt 25,14-30).

Ak zanedbáme lásku, spáchame prvý základný hriech, ktorý je východiskom všetkých ďalších nešťastí a skáz. Ak láska nevzrastá každý deň, nastupuje duchovná smrť a s ňou prichádza aj všetko iné zlo.

Nie je nič dôležitejšie pre človeka, ako nadchnúť sa pre správny rast lásky, ako robiť všetko pre to, aby dar lásky voči nemu samému, voči Bohu i blížnym, ako aj voči všetkým stvoreniam dozrel. Vtedy sa postaví na vlastné nohy, zbaví sa všetkých prekážok, ktoré môže klásť tento svet. Lebo kým je láska závislá od lásky iných, je nezrelá. Alebo kým uvažujeme, aby sa opätovala tou istou mierou, teda ak nie som milovaný, ani ja nebudem milovať, naša láska je podmienečná. V tom prípade sa naša láska neodlišuje od lásky pohanov, ktorí tiež vedia milovať tých, ktorí ich milujú, požičať tým, ktorí im požičiavajú a od ktorých to dúfajú dostať späť.

Nebolo by ťažké predstaviť si, že sa v okamihu skončia všetky vojny, všetci hladní sa nasýtia, všetci chorí sa budú dôstojne ľudsky liečiť, všetci odvrhnutí nájdu niekoho, kto ich prijme, všetci prenasledovaní získajú slobodu, všetci zarmútení sa budú radovať, všetci poranení sa uzdravia. To môže dosiahnuť iba láska. Ak tomu neveríme a neopovažujeme sa o tom ani len snívať, je to znak, že nemáme ani len potuchy, čoho je láska schopná. Tá láska, ktorá je vštepená do našich sŕdc, ako nás učí aj sv. Pavol: „...Božia láska je rozliata v našich srdciach..." (Rim. 5,5).

Ak niet lásky, všetky utrpenia, vnútorné i vonkajšie, zavalia človeka a zničia ho.

Biskup Patrick Lennan sa s bolesťou vyznal: *„Nebojím sa toho, čo som urobil, ale toho, čo som mohol urobiť."*

Svet sa veľmi zamotal do sietí zla: do sporov, nenávisti a kadečoho iného. A niet človeka alebo systému, ktorý by bol schopný preťať uzol neporiadku vo svete. Môže ho rozťať len božský meč, ktorý drží božská ruka a je naostrený Božou mocou. A to je práve BOŽIA LÁSKA. Bez akýchkoľvek predpokladov a podmienok z našej strany tá láska preniká do našich sŕdc. Sv. Ján píše, že „Boh prvý miloval nás" (1 Jn 4,19).

Jeho láska je zálohou, predpokladom našej lásky.

Kresťanstvo nehľadá človeka, aby ho pretvorilo na svoj model ani na svoju ľubovoľnú mieru. Človek potrebuje kresťanstvo skôr na to, aby ho nadchlo láskou, ktorú má zasiatu v srdci mocou Božej lásky. A keď človek vie, že to semeno lásky je už zasiate v záhrade jeho života a môže tam rásť, potom ho nikdy neunaví úsilie o to, aby jeho láska rástla. A to úsilie nie je nič iné ako spolupráca s Božou láskou, ktorá dáva aj semeno, aj rast lásky v človeku.

Miroslav Hricík

Dobrá správa

V jeden júlový deň po ranných správach vysielal Slovenský rozhlas „dobrú správu". Slovenská rodina sa pokúsila o spoločný výstup na najvyššiu horu v Alpách – na Mont Blanc. Nepamätám sa, či výstup úspešne zvládli. Redaktorka rozhlasu komentovala ich snahu slovami: „Chcú niečo dokázať, niečo dosiahnuť."

Iste. V zdravej prirodzenosti človeka je mať v živote určitý cieľ niečo dokázať. Komu? Sebe i iným. V škole, na pracovisku, vo vede, v športe, v kultúre, v osobnom, rodinnom i verejnom živote.

Sú ciele krásne a vznešené vo všetkých oblastiach života. Ich dosiahnutie má veľkú cenu pre jednotlivca i pre celú spoločnosť. Žiaľ, sú ciele, ktoré majú dokázať silu, moc, pýchu jednotlivca, alebo úzkej spoločnosti na potláčanie iného a iných. Ale sú aj snahy nezmyselné, silácke a „krčmárske" kúsky. I keď im ľudia tlieskajú a zapisujú sa do knihy rekordov, ich

Na brehu

Vstal som skoro ráno a išiel na breh mora pozorovať východ slnka. Krása Božieho stvorenia sa jednoducho nedá opísať. Sledoval som východ slnka a chválil Boha za také krásne dielo. Ako som tam sedel, pocítil som, že Boh je so mnou. Spýtal sa ma: „Miluješ ma?" Odpovedal som: „Pravdaže, ty si môj Pán a Spasiteľ!"

Potom sa ma spýtal: „Keby si bol telesne postihnutý, aj vtedy by si ma miloval?" Bol som v rozpakoch. Pozrel som sa na svoje nohy, ruky i zvyšok tela a čudoval som sa, koľko vecí by som nebol schopný robiť; veci, ktoré som považoval za samozrejmé. Odpovedal som: „Bolo by to ťažké, Pane, ale stále by som ťa miloval."

Potom Pán povedal: „A keby si bol slepý, miloval by si moje stvorenie?"

Ako by som mohol milovať niečo bez toho, aby som to videl? Potom som si pomyslel na všetkých nevidiacich. Koľkí z nich napriek slepote milujú Boha a jeho stvorenie? A tak som odpovedal: „Je ťažké vôbec pomyslieť na to, ale stále by som ťa miloval."

Potom sa ma Pán spýtal: „A keby si bol hluchý, počúval by si moje slovo?"

Ako by som mohol počúvať, keby som bol hluchý? Ale potom som pochopil. Počúvať Božie slovo sa nedá len ušami, ale aj srdcom. Odpovedal som: Bolo by to ťažké, ale stále by som počúval tvoje slovo."

Potom sa Pán spýtal: „A keby si bol nemý, stále by si chválil moje meno?"

Ako by som mohol chváliť meno bez hlasu? Ale prišiel som na to, že Boh chce, aby sme mu spievali celým srdcom i dušou. Chváliť Boha nemusíme len piesňou, ale i slovami vďaky. Odpovedal som: „Aj keď nie piesňou, ale chválil by som tvoje meno."

A Pán sa spýtal: „Naozaj ma miluješ?"

Celkom isto a bez akýchkoľvek pochybností som smelo povedal: „Áno, Pane! Milujem ťa, pretože ty si jediný pravý Boh!"

Myslel som si, že som odpovedal dobre, no Boh sa ma spýtal. „Prečo potom hrešíš?"

Odpovedal som: „Pretože som len človek. Nie som dokonalý."

„Prečo potom v časoch pohody odo mňa odchádzaš? Prečo sa vážne modlíš len vtedy, keď ti je zle?"

Neodpovedal som. Premohla ma ľútosť.

Pán pokračoval: „Prečo spievaš a hľadáš ma len na bohoslužbe? Prečo si pýtaš veci tak sebecky a prečo máš s nimi zlé úmysly? Prečo sa za mňa hanbíš? Prečo nešíriš dobrú správu? Prečo sa v problémoch sťažuješ iným, keď ja ti ponúkam svoje rameno, aby si mohol vyliať svoj žiaľ mne? Prečo sa vyhováraš, keď ti dávam príležitosť slúžiť v mojom mene?"

Chcel som odpovedať, ale nevedel som, čo mám povedať. Po lícach sa mi kotúľali slzy.

„Máš dar života. Požehnal som ťa nadaním, aby si mi slúžil, ale ty stále odchádzaš. Zjavil som ti svoje slovo, no nehľadáš v ňom múdrosť pre život. Chcel som ti niečo povedať, ale tvoje uši boli hluché. Ukázal som ti svoje požehnanie, ale tvoje oči sa odvrátili. Poslal som k tebe svojich sluhov, ale ty si nečinne sedel a vyhnal ich preč. Počul som tvoje modlitby a na všetky som ti odpovedal. MILUJEŠ MA NAOZAJ?"

Nedokázal som odpovedať. Ako by som mohol? Bol som v rozpakoch. Nemal som žiadnu výhovorku. Čo som na to mohol povedať? V mojom vnútri sa niečo pohlo. Povedal som: „Odpusť mi, prosím, Pane. Nie som hodný byť tvojím dieťaťom." Pán odpovedal: „To je moja milosť, moje dieťa."

Spýtal som sa: „Prečo mi potom ustavične odpúšťaš? Prečo ma tak miluješ?"

Odpovedal: „Pretože si moje stvorenie. Ty si moje dieťa. Nikdy ťa nezavrhnem. Keď plačeš, mám s tebou súcit a plačem s tebou. Keď kričíš od radosti, smejem sa s tebou. Keď si na dne, povzbudzujem ťa. Keď padáš, dvíham ťa. Keď si unavený, nesiem ťa. Budem s tebou až do posledných dní a budem ťa milovať naveky."

Ešte nikdy predtým som tak neplakal. Ako som len mohol byť taký chladný? Ako som ho len mohol tak veľmi raniť? Spýtal som sa: „Ako veľmi ma miluješ?"

Môj Pán vystrel svoje ruky a ja som uvidel klincami prebodnuté dlane. Sklonil som sa k nohám Krista, môjho Spasiteľa... a prvýkrát som sa skutočne modlil.

Marcela a Stanislav Bielikovci
Poďme si čítať! Príbehy na každý deň 2

spoločný úžitok je nulový a často hraničiaci s kresťanskou morálkou.

V románe Ján Cimbura vystupuje hrdina, český sedliak, silák, človek zdravého rozumu, čestný a priamy. Nevie nič dokázať zo siláckych kúskov svojich vrstovníkov, ale svoju silu a um dokazuje tam, kde treba pomôcť spoluobčanom. Radí, pomáha, zachraňuje. To je dôkaz čestnosti a užitočnosti.

Ale sú aj iné užitočnejšie ciele. Sú to ciele, ktoré nám vytýčil Boh. Na hodinách náboženstva sme sa učili, že Boh tvoril človeka a jeho úlohou je Boha poznať, milovať ho, jemu slúžiť a tak byť spasený. Katechizmus katolíckej cirkvi v prvom bode uvádza: „... Boh podľa číro dobrotivého rozhodnutia slobodne stvoril človeka, aby mu dal účasť na svojom blaženom živote..." (KKC 1).

Boh dal človekovi život a cieľ. Aby k tomuto cieľu bezpečne došiel, cestu mu vyznačil „turistickými značkami". Dal mu Desatoro a dostatočnú pomoc. Úlohou človeka je slobodne sa rozhodnúť kráčať v označenom smere a naplno využívať ponúkanú pomoc Božích milostí.

Výstup na horské končiare je namáhavý a má svoje úskalia. Aj v duchovnom živote sa často na vrch oslávenia ide cez Golgotu, cez vrch Kalvárie. Pri horolezeckom výstupe je veľké nebezpečie smrteľného úrazu. Aj pri výstupe na horu oslávenia sú rôzne nebezpečenstvá, ale tie sú zmierňované záchrannými a pomocnými stanicami, ktoré nám, postavil Ježiš Kristus. Sú to sviatosti – čerpacie stanice Božej pomoci.

Toto je dobrá správa: kto ide životnou cestou podľa pravidiel Desatora a využíva pomoc „čerpacích staníc", bezpečne dosiahne cieľ večnej spásy.

V jednom filme otec povzbudzoval svoju dcéru k štúdiu na vysokej škole. Dcéru lákal „ľahší" život. „Dcéra moja", hovorí otec, „chcem, aby si v živote niečo dosiahla a ja verím, že to dokážeš." Otec jej všemožne pomáha, len rozhodnúť sa pre „ťažší" život musí sama.

Aj náš nebeský Otec nás povzbudzuje. Chce, aby sme dosiahli tú najvyššiu métu večného života. Povzbudzuje nás a všemožne nám pomáha prostredníctvom Cirkvi. Len rozhodnúť sa pre „ťažší" život musíme sami. Dosiahnutie úspechu, ktorý za niečo stál a niečo stál, blaží. Človek má radosť a je šťastný. Dosiahnutie Bohom určeného cieľa blaží nekonečne a radosť v šťastí je večná. I keď niečo to stálo, stálo to zato.

Každý za nás počúva dobré správy. Tešíme sa zo svojho úspechu, z úspechu svojich blízkych, z úspechu v športe, v kultúre, v hospodárstve a v iných oblastiach života. Sú to dobré správy.

Najlepšia správa je správa o úspechu v duchovnom živote. Pastier našiel stratenú ovečku, žena stratenú mínu, gazda poklad na poli. I keď vo svete sa nie veľmi vníma, najväčší boj vybojoval ten, kto dokázal „zaprieť sám seba, zobrať svoj kríž a nasledovať Krista" (porov. Mt 16,24). A ten kríž doniesť do cieľa. Svet za to nedáva veniec víťazstva. Dáva ho však Boh.

Dobrú správu sme počuli 4. 11. 2001. Svätý Otec vyhlásil nášho o. biskupa P. P. Gojdiča za blahoslaveného. „Úradne" bolo potvrdené, že otec biskup dostal palmu víťazstva a večne sa teší z tohto víťazstva v nebi.

Každý z nás dostane palmu víťazstva za život s Kristom, ak s Kristom vytrvá do konca. Jedna rehoľná sestra si často spievala aleluja a hosana. Keď sa jej pýtali, prečo toto tak často spieva, povedala: „Aby som to mohla dobre spievať v nebi so všetkými anjelmi a svätými."

Večne spievať Bohu v nebi na slávu má byť naším cieľom. Toto chceme a musíme dosiahnuť.

A toto je najlepšia správa!

František Fedor

ZAMYSLENIE

„Keď prišiel na druhý breh do gadarského kraja, vybehli oproti nemu dvaja posadnutí zlými duchmi; vyšli z hrobov a boli takí zúriví, že sa nik neodvážil chodiť tou cestou“ (Mt 8, 28).

Je zvláštne, že pri prieskume americkej verejnej mienky sa zistilo, že hoci 85 % ľudí verí v anjelov, len asi 65 % verí v zlých duchov (zlých anjelov).

Príbeh o posadnutých v gadarskom kraji nám však hovorí, že sa občas musíme odieť do plnej Božej výzbroje a postaviť sa satanovi v boji (porov. Ef 6, 12). Preto jedným z hlavných dôvodov, prečo sa Ježiš stal človekom, bolo, aby nás oslobodil od diabolského vplyvu, lebo pre Ježiša to nebola nijaká vedľajšia záležitosť, nijaká malá služba. Jeho hlavný titul bol ten, *Spasiteľ*, lebo nás prišiel oslobodiť od Zlého: *„Boží Syn sa zjavil preto, aby zmaril diablove skutky“* (1 Jn 3, 8).

Preto všade, kde *„chodil, dobre robil a uzdravoval všetkých posadnutých diablom, lebo bol s ním Boh“* (Sk 10, 38). Keď posielal svojich učeníkov ohlasovať evanjelium, *„dal im moc nad nečistými duchmi, aby ich vyháňali a uzdravovali každý neduh a každú chorobu“* (Mt 10, 1). Uzdravenie posadnutých v gadarskom kraji je preto tiež potvrdením, že Božie kráľovstvo sa skutočne priblížilo tak, že Ježiš a jeho apoštoli vyháňali zlých duchov a uzdravovali chorých (porov. Mt 8, 16; Mt 4, 24; Mk 1, 32 a i.).

„Keď Ježiš videl ich vieru, povedal ochrnutému: «Dúfaj, synu..»“ (Mt 9, 2).

V súčasných dejinách máme veľký príklad v bl. Matke Terézii. Mala táto žena predstavu o tom, že raz bude nositeľkou Nobelovej ceny? Že ju budú raz poznať na celom svete? Že raz bude blahoslavenou? Iste o tom nesnívala. Bola tu však Božia predstava: Keď ty budeš plniť moju vôľu, budeš si všímať biednych a opustených, staneš sa veľkou! Blahoslavená, že si uverila!

Aj v evanjeliu skoro každý zázrak nejako súvisí s vierou a poslušnosťou voči Bohu: *„Nech sa ti stane, ako si uveril“* (Mt 8, 13); *„Tvoja viera ťa uzdravila“* (Mt 9, 22); *„Keď Ježiš videl ich vieru, povedal ochrnutému...“* (Mt 9, 2).

Ježiš Kristus dokázal, že bohato odmeňuje tých, ktorí sa s dôverou k nemu utiekajú. Tak dôveroval aj tento ochrnutý. Preto vstal, vzal lôžko a *„odišiel domov“*(Mt 9, 7) uzdravený.

Kto prosí s dôverou, je vypočutý. Tak o tom často hovorí Sväté písmo, tak to potvrdzuje aj uzdravenie tohto ochrnutého človeka. Nevieme, odkiaľ mal takúto dôveru v Ježiša Krista. Možno počul hovoriť o jeho dobrote a moci, o jeho spasiteľnom poslaní, a možno mu oči otvorila choroba.

Tým si môžeme byť istí aj my! Ak máme veľkú dôveru v Boha, môžeme mať nádej na vypočutie svojej modlitby!

- fd -

Boh, ktorý počúva 1.

Dvere malého gréckeho chrámu blízko pobrežia sa pomaly otvorili a Pavol vstúpil do šera, kde jediným svetlom boli lúče slnka prechádzajúce cez okná, na ktorých v žiarivých farbách trónilo dvanásť apoštolov. Nad nimi, či skôr uprostred nich, bola nádherná freska – ikona Krista Pantokratora. Pavol však neprišiel obdivovať tieto skvosty byzantského umenia, ale prišiel sem niečo nájsť. Pomalým úctivým krokom vošiel do chrámu a sadol si do lavice.

V chráme nebolo veľa ľudí, čo mu vyhovovalo. O chvíľku sa jeho kolená dotýkali dosky a on nevdojak prešiel zo sedu do pokľaku. Hlavu si zaboril do rúk a jeho dlhé kučeravé vlasy mu zakryli celú tvár. Bol plný hnevu a otázok. Pred mesiacom stratil svoju lásku, jednoducho mu dala košom po šiestich rokoch, čo spolu trávili každú voľnú chvíľku.

„Prečo?“ – ticho zašepkali jeho ústa. „Prečo?“ – zopakoval znovu a svoje oči uprel na ikonu Krista Učiteľa. Celý svet sa proti nemu spojil. Opustila ho životná láska a rodičia mu, či vlastne aj sami sebe, naordinovali túto dvojtýždňovú dovolenku pri Egejskom mori. A on nemal na ňu vôbec žiadnu chuť. Nechcelo sa mu ponoriť sa do teplých slaných vĺn ani ležať na jemnom piesku a nechať sa zohrievať slnečnými lúčmi. Každý pohľad, kdekoľvek sa zadíval, mu pripomínal jeho aktuálny stav – „odkopnutý“. Všade boli mladí ľudia, ktorí sa držali za ruky, skákali spolu do vôd mora a predbiehali vlny.

„Prečo?“ – nenachádzajúc odpoveď sa opýtal znova. Ani si neuvedomil a bol tu iba on a Boh. Už nevenoval pozornosť ostatným ľuďom, veď mu ani nerozumejú, sú to iste Gréci alebo nejakí turisti zo vzdialeného konca sveta.

„Ja už nevládzem, Pane. Prečo si to dopustil, prečo práve ja? Veď som jej nič zlé neurobil! A ani tebe! Prečo si to dovolil? Vráť mi ju! Daj, nech sa znova zaľúbi, nech zabudne na toho druhého a nech sa vráti ku mne. Ja ju chcem! Bez nej neviem žiť!“ – slová síce opúšťali jeho pery, ale viseli niekde vo vzduchu. Akoby tu, na pobreží starobylého mora opradeného antickými legendami, Boh zle počul alebo ho dokonca nechcel počuť. Na chvíľu mu hlavou prebehla myšlienka: „On ťa nemá rád. On ti iba ubližuje a trápi ťa.“ Poznal ten hlas, ale vzoprel sa mu. „Nie, on ma miluje, ale prečo mi neodpovedá, prečo?“ – zamyslel sa.

Zrazu mu napadlo, že sa pomodlí k Svätému Duchu, to stále zabralo. Aj vtedy, keď nechápal, prečo práve on dostal epilepsiu. Vymodlil si u neho silu prijať to, aj keď dodnes nevie prečo. Možno ani žiadne „lebo“ neexistuje.

„Kráľu nebeský“, – začal pomaly a potichu. No jeho hlas bol stále hlasnejší a hlava sa pomaly zdvíhala, akoby ho niekto zozadu posilňoval. „Utešiteľu, Duchu pravdy“ – znova si spomenul na preplakané noci, keď ho nič nevedelo potešiť, len on; „ktorý si všade a všetko naplňuješ“ – „Naplň ma! Zničprázdnotu, ktorú cítim“ – prebehlo mu hlavou. Jeho hlas už nebol šepotom ani tichou modlitbou, ale zaznieval do ticha chrámu: „poklad dobra a darca života“ – Naraz si spomenul na chvíľu, keď kľačal v ich novom chráme a prosil o pomoc pre mamku, keď išla na operáciu s rakovinou prsníka; „príď a prebývaj v nás“ – usmial sa. Mysľou mu prebehli stretká, keď sa spolu s priateľmi modlili okolo oltára v šere chrámu, kde jedinými malými svetlami boli plamienky v červených kahancoch; „očisť nás od každej poškvrny a spas naše duše.“ – „Áno, zachráň ma, prosím“ – vykríklo jeho srdce.

Až v tejto chvíli si uvedomil, že zopár ľudí sa na neho pozerá uprenými očami. Asi bol až príliš hlučný, a tak sklopil pohľad a znova si vryl tvár do dlaní. Jeho kučery znova prekryli tvár i ruky a zostala len malá štrbinka, ktorou intenzívne hľadel na ikonu Krista. Akoby ho tam niečo priťahovalo. Cítil, že len on mu môže pomôcť, že len on môže zničiť ten strach, tú bolesť a vyplniť tú samotu či prázdnotu, ktorú mal v svojom srdci. Hlas mu síce ochabol, uvedomoval si, že tu nie je sám. No neprestal. O chvíľku šepotom, aby to obaja počuli, začal znova. No už nie otázkou „Prečo?“. Začal slovkom: „Prepáč!“ Pochopil, že Boh za to nemôže ale že mu môže pomôcť.

„Pane“, znova sa začal modliť, „prosím ťa, nenechávaj moje srdce prázdne, keď si mu dal okúsiť sladkosť lásky. Zaceľ ranu, ktorá tam je a cez ktorú strácam svoju nádej i chuť žiť. Ty to dokážeš, ja to viem. Ty si mi už veľakrát pomohol a pomôžeš mi aj teraz. Verím ti. Ty si mocný a múdry, ty niečo vymyslíš. Rob, čo chceš, len zahoj moje srdce.“ Slová sa ticho rozplývali ponad lavice v chráme a ich vzdialený hukot doliehal až do svätyne zahalenej zamatovým závesom. Zrazu sa záves pohol. Bol to len závan vetra alebo znamenie? Nevedel, no topiaci sa aj slamky chytá. Možno to bol signál, že ho Boh počuje, že nie je hluchý a ani nezanevrel na krajinu Herkula a Homéra.

Znova sa usmial. Spomenul si na bájky chýrneho Ezopa, ktoré ako chlapec rád čítaval. Ba aj teraz neraz po nich siahne, keď sa chce zasmiať. Do jeho srdca sa pomaly vracala chuť žiť a prežívať každý okamih svojho života.

Boh však nebol jediný, kto počul a rozumel jeho slovám. Asi tri metre pred ním sedelo dievča, ktorého tvár nevidel. Ani jej nevenoval pozornosť. Nepoznal ju a nevedel, kto to je, odkiaľ je ani koľko má rokov. Jediné, čo na nej mohol vidieť, boli voľne rozpustené blond kučery, ktoré jej siahali po plecia. Zrazu si ju všimol. No ona ho počúvala, odkedy sa začal modliť nahlas modlitbu „Kráľu nebeský“.

Aj ju sem priviedla bolesť a prázdnota. Pred polrokom sa jej rodičia zabili pri autonehode, keď otec nezvládol riadenie a dostal šmyk. Akoby to nestačilo, zahynul aj spolujazdec auta, do ktorého narazili. Už nemohla vysedieť doma, kde ju všetko vracalo späť do pochmúrnych myšlienok, a tak prijala radu svojho dedka, ktorý jej kúpil dovolenku tu, v slnkom zaliatom Grécku, kde, ako dúfali obaja, príde na iné myšlienky.

Počúvala chlapca za sebou a chcela sa otočiť, aby ho uvidela, no bála sa. Možno by sa urazil, veď hľadá samotu a Boha, ako aj ona. Chcela byť sama, dokonca aj bez rodičov a bez myšlienok na nich. V chráme bola už hodinku a Pavlova modlitba ju ochromila. „Ako môže niekto tak nahlas prosiť Boha?" – pýtala sa sama seba. „Odkiaľ má tú silu, že sa nebojí povedať nahlas pred ostatnými, čo ho bolí a po čom túži? A odkiaľ má tú istotu, že ho Boh vypočuje, že ho vôbec počúva?" Ten záhadný chlapec ju priťahoval. Bol niečím iný, niečím výnimočný. V jeho hlase necítila chlapskú nadradenosť ani hrdosť. Bol to hlas jemný, no istý. Znel ako hlas niekoho, kto vie, o čom rozpráva. Túžba obzrieť sa, aby ho uvidela, bola stále silnejšia.

Zrazu v jej srdci vzbĺkla čudná myšlienka – pomodli sa aj ty. „Ale o čo prosiť?" – opýtala sa sama seba. „Čo naozaj a súrne potrebujem? Čo mi môže Boh dať?" – zneli otázky ďalej. Jej pohľad spočinul na ikone Krista. Zbadala jeho otvorenú knihu, ktorá možno obsahuje riešenie. Možno to je to, čo hľadá – Boha a jeho slovo. Odkedy pochovala svojich rodičov, do chrámu nevstúpila. Tu bolo jediné miesto, kde bolo ticho a mohla byť sama. Ináč by ani nevošla, ale všade boli ľudia a boli šťastní. A to ju bolelo. Aj ona sa chcela usmievať.

„Pane Bože, Ježišu Kriste", hľadala slová, ktorými začať. „No ako to povedať, potrebujem pomoc. Ak môžeš, tak mi pomôž." Zrazu vzadu niečo buchlo. Zdalo sa jej, že niekto vstal a odchádza. „Čo ak je to on a ona ho už nikdy neuvidí?" – už viac nerozmýšľala a otočila hlavu dozadu. Pavol stále sedel a aj jeho ten zvuk vyrušil a zdvihol oči z dlaní.

Oboch mladých ľudí vyrušil v osobnej modlitbe hlučný odchod staršieho manželského páru, ktorý sa do chrámu možno prišiel pomodliť za svoje deti či vnúčatá. Ich pohľady sa stretli a na perách sa im zjavil ten milý priateľský úsmev, ktorým chcete povedať: „Aj ja to tak vnímam".

Ich oči zostali spojené len krátku chvíľu a obaja sa vrátili do svojho rozhovoru s Bohom. Jarmila, lebo tak sa volala naša kučeravá blondínka, otočila tvár a vnorila ju do dlaní. Bolo na nej vidieť rumenec. Hanbila sa, že sa neovládla, že sa obzrela. Ale uvidela ho. Bol presne taký istý ako jeho hlas. Milý, jemný a zároveň pevný. Z jeho pohľadu vyčítala bolesť i nádej.

Pavol sa vrátil do svojej modlitby a nevenoval Jarmile žiadnu pozornosť. Cítil potrebu byť s niekým, kto mu rozumie, kto ho chápe a kto vie liečiť ubolené srdce. Tým lekárom i priateľom bol v tej chvíli Ježiš a jemu venoval všetku svoju pozornosť.

Keď sa Jarmila upokojila, znova pozrela na ikonu Krista a zbadala niečo, čo si doteraz nevšimla – oči. Boli ako Pavlove, plné lásky, bolesti i nádeje. Ale rovnako sa v nich zračilo odhodlanie a istota. Aj ona chcela mať také oči, chcela mať silu premôcť všetko zlo, ktoré ju v poslednom čase postretlo. A tak sa znovu začala modliť: „Bože, daj mi silu, daj mi rovnaké oči, ako máš ty. Daj mi oči toho" – naraz sa zarazila a usmiala – „pekného mladíka".

Zamyslela sa. Jej zvedavosť, ktorá ju dohnala k tomu, že sa otočila, aby ho uvidela, prerástla v túžbu spoznať ho. Dvom sa predsa ľahšie nesie ťažké bremeno bolesti a opustenosti. Ešte chvíľku zostala na svojom mieste, a potom sa pomaly zdvihla. Keď prechádzala okolo Pavla, hovorila si v duchu: „Pane, nech sa pozrie! Nech zdvihne svoj pohľad!"

otec Jeremiáš
(pokračovanie nabudúce)

ZAMYSLENIE

„Keď Ježiš odtiaľ odchádzal, išli za ním dvaja slepci a kričali: »Syn Dávidov, zmiluj sa nad nami!«... Ježiš sa ich opýtal: «Veríte, že to môžem urobiť?«" (Mt 9, 27-28).

Sv. František Assiský bol šťastný až vtedy, keď sa zriekol bohatého dedičstva a úplne chudobný sa zveril len a len Kristovi. Vedel, že v Kristovi nájde viac, než stratil.

Je isté, že Ježiš Kristus žiadal od všetkých pozvaných do Božieho kráľovstva oddanosť Božej vôli a vieru v jeho Božskú moc ako predpoklad spásy. Vidieť to aj pri uzdravení slepcov. Ježiš skúša ich spasiteľnú vieru tým, že si zdanlivo nevšíma ich prosby. Potom ich priamo vyzýva k vyznaniu. Až keď preukázali vytrvalú vieru, získavajú prístup k zasľúbenej spáse, v ktorej Boh koná aj zázraky.

„Akiste mi pripomeniete príslovie: Lekár, lieč sám seba! Počuli sme, čo všetko sa stalo v Kafarnaume; urob to aj tu, vo svojej vlasti" (Lk 4, 23).

Veľkou devízou sv. Terézie z Avily bol jej výrok, ktorý čítame v *Knihe vlastného života* (20, 26): „Všetko, čo je pominuteľné a čo sa nepáči Bohu, je nič, a ešte menej ako nič."

Ježiš Kristus už na púšti odmietol zrieknuť sa svojho duchovného poslania a zameniť ho za zázračný chlieb, moc a slávu (porov. Mt 4, 1-11). Teraz znovu odmieta prosbu svetského mesiášstva a senzačných zázrakov: Všetko, čo si urobil v Kafarnaume, urob aj tu, vo svojej vlasti! Ale senzácie narúšajú základnú podstatu tým, že vnucujú okamžitý úspech. Preto Ježiš nekonal zázraky na ich „objednávku" a radšej *„prešiel pomedzi nich a odišiel"* (Lk 4, 30).

„Potom rozkázal, aby si zástupy posadali na trávu. Vzal päť chlebov a dve ryby, pozdvihol oči k nebu, dobrorečil, lámal chleby a dával učeníkom..." (Mt 14, 19).

V jednej starej ruskej bájke sa pýtajú múdreho muža: „Povedz, čo je na svete najvzácnejšie?" A on bez rozmýšľania odvetil jediné slovo: „Chlieb!"

Áno, žiadny výrobok na svete si neudržal takú úctu ako práve chlieb... Vidíme to aj pri zázračnom rozmnožení chleba na púšti: S akou láskou vzal Ježiš chlieb do svojich rúk a s akou úctou zbierali zástupy odrobinky, aby nič nevyšlo nazmar (porov. Jn 6, 12)... Tento opis zázračného nasýtenia chlebom na púšti používa aj evanjelista takmer doslova ako formuláciu eucharistického diania pri Poslednej večeri (Mt 26, 26; Lk 22, 19; Mk 14, 22). Tieto slová používa aj Cirkev v eucharistickej modlitbe, keď sa modlí: „V tú noc, keď bol vydaný, ba keď sám seba vydal za život sveta, vzal chlieb do svojich svätých, prečistých a nepoškvrnených rúk, vzdal vďaky, požehnal, posvätil, lámal ho a dával svojim svätým učeníkom..."

- fd -

950 rokov cirkevného rozkolu

Pred 950 rokmi sa v Konštantínopole (Carihrade), dnešnom Istanbule, 16. júla udiala udalosť, ktorá na dlhé tisícročie zmenila tvár Cirkvi. Dovtedy jednotná kresťanská Cirkev sa za dramatických okolností po vzájomnej exkomunikácii legátov rímskeho pápeža a konštantínopolského byzantského patriarchu rozdelila na dva tábory. Bol to nešťastný krok cirkevnej hierarchie, ktorého následky je cítiť dodnes a ktorý poznačil celý kresťanský svet. Kardinál Humbert, ako vyslanec pápeža Leva IX., položil pred zhromaždenými veriacimi na hlavný oltár chrámu Božej múdrosti bulu s kliatbou proti byzantského patriarchovi Michalovi Kerulariovi. Na to exkomunikoval Kerularios pápežského legáta a spečatil tak rozdelenie rímskeho a východného kresťanstva.

Počiatky tejto situácie sa dajú hľadať niekoľko storočí predtým. Aj naše územie ovplyvňovali tieto problémy.

Prvé náznaky sporov

Všetko má svoj počiatok. Prvé problémy, ktoré vyústili do cirkevného rozkolu, je potrebné hľadať už v roku 330, keď sa novým hlavným mestom Rímskej ríše stal Konštantínopol. Toto rozhodnutie Konštantína Veľkého zmenilo cirkevné pomery na východe. Chalcedónsky koncil v roku 451 umiestnil sídlo patriarchu do Konštantínopolu a povýšil ho tak na rovnakú úroveň ako Rím. Rímski pápeži sa týmto krokom cítili ohrození, lebo to vnímali ako oslabenie práva na univerzálnu moc. Východní kresťania to tak nevnímali. Pre nich

bolo podstatné ochraňovať pôvodné kresťanské učenie vo viere a napĺňovať ho v živote slávením liturgie a náboženských obradov.

Postupom času sa medzi Rímom a Konštantínopolom vytvorila krehká súdržnosť, ktorú narúšalo miešanie sa pápežov do sporov o ikony (ikonoklazmus), ich nároky na južné Taliansko a teologické spory.

Spor o Filioque

V roku 431 ekumenický snem v Efeze vyhlásil, že do nicejsko-konštantínopolského vyznania viery sa nesmie vkladať žiadna ďalšia (iná, odlišná) viera.

Naproti tomu episkopát zúčastnený na tretej Toledskej synode konanej v roku 589 prijal používanie „Filioque", teda vsuvku vo vyznaní viery o pochádzaní Svätého Ducha aj zo Syna. Podľa niektorých autorov sa tak stalo už na synode v Zaragoze v roku 380.

Práve otázka odkiaľ pochádza Svätý Duch, bola oficiálnym dôvodom na vyhnanie byzantského kléru z územia Veľkej Moravy v roku 885. Zaujímavá dišputa v tejto otázke vznikla medzi Gorazdom a Klimentom na jednej a franskými kňazmi na druhej strane. Bulharská legenda zaznamenáva a do úst franských kňazov kladie slová: „Prečo ... nepriznávate, že z Otca Syn bol splodený a zo Syna Duch vyšiel." Naproti tomu do úst Gorazda alebo Klimenta kladie slová: „... či sa má veriť v Ducha zo Syna vychodiaceho, či z Otca spolu vysloveného?" V tomto kontexte si je potrebné všimnúť časť buly Štefana V. Quia te zelo, ktorá vôbec nie je naklonená Metodovi a jeho dedičstvu, kde sa o pochádzaní Svätého Ducha pápež vyslovuje takto: „Otec totiž nepochádza od nikoho, Syn od Otca, Duch svätý od obidvoch." Toto vyznanie viery zaviedol Karol Veľký v bavorskom episkopáte už v IX. storočí a Rím ho prijal až v XI. storočí.

V súčasnej dobe smerujú tendencie k spoločnému chápaniu trinitárnych vzťahov, čo vedie k pochopenie a vyriešeniu problému „Filioque". Tie sa odzrkadlili v dokumentoch, ktoré boli prijaté v Uusi Valamo v roku 1988, kde sa píše: „Duch, ktorý odvekým spôsobom vychádza z Otca a spočíva na Synovi, pripravil a uskutočnil udalosť Krista. Vtelenie Božieho Syna, jeho smrť a zmŕtvychvstanie boli totiž uskutočnené podľa Otcovej vôle v Svätom Duchu."

Situácia sa zhoršuje

Pápež Lev IX.a rímsky (byzantský) cisár Konštantín IX. Monomachos sa spojili proti spoločnému nepriateľovi – Normanom, ktorí útočili na južné Taliansko. Patriarcha Michal Kerularios sa bál, že táto politická aliancia môže ohroziť jeho autoritu v Konštantínopole a priamo na cisárskom dvore. Preto rozpútal proti latinskej cirkvi veľkú diskreditačnú kampaň. Jej vrcholom bolo, že v roku 1053 dal v Konštantínopole pozatvárať latinské kostoly a kláštory. Odôvodnil to tým, že podľa neho je latinský rítus zneužitím kresťanskej bohoslužby. Následne odsúdil prax používanú v latinskej cirkvi a nazval ju bludom. Išlo hlavne o používanie nekvaseného chleba pri slávení eucharistie, nedávno zavedený celibát, otázku „Filioque" a dokonca aj obmedzenie spevu „Aleluja" počas pôstu.

Na jar 1054 sa rozhodol pápež poslať do Konštantínopola posolstvo, na čelo ktorého menoval prchlivého kardinála Humberta de Silva Candida. Posolstvo malo obnoviť pokoj a mier. Prijatie u patriarchu bolo chladné a obmedzilo sa na prevzatie vlastnoručne napísaných sprievodných dopisov. O to viac sa obaja cirkevní hodnostári venovali propagácii spoločného názoru, že jednota je ešte veľmi ďaleko. Ešte pred akýmkoľvek ukončením rokovaní položil kardinál Humbert vlastnoručne napísanú exkomunikačnú bulu na hlavný oltár.

Je vôbec otázne, či mal k takémuto kroku oprávnenie, nakoľko pápež Lev IX. zomrel 19. apríla a jeho nástupca ešte nebol zvolený. Humbert patriarchovi vyčítal, že odmietol rozhovor s latinskými legátmi a latinských veriacich označil za kacírov. Takisto mu vyčítal, že rozsieva „kacírke semeno" a že titul ekumenického patriarchu nosí neprávom.

Historici zaznamenali aj kardinálov výrok: „Videat Deus et judicet!" (Nech to Boh vidí a súdi).

Na tieto obvinenia reagoval patriarcha na synode 24. júla, kde uvalil kliatbu na pápežských legátov. Neurobil opačné opatrenie a s nimi neexkomunikoval celú latinskú cirkev,

ako to urobil kardinál Humbert. Hoci sa kliatba položená na oltári v Konštantínopole nevzťahovala na ostatné cirkvi, len na konštantínopolský patriarchát, postupne sa do tejto schizmy zapojili aj ostatné starobylé a národne cirkvi, čím celá schizma nabrala rozmer východ verzus západ.

Obojstranné kliatby boli stiahnuté až 7. decembra 1965 pápežom Pavlom VI. a ekumenickým patriarchom Athenagorasom.

Pokus o zmier

Zásadné pokusy o zmier sa začali skôr z politických než z náboženských dôvodov. Byzantský cisár Michal VIII. prijal 6. júla 1274 bez akýchkoľvek podmienok vyznanie viery a absolútny primát rímskeho pápeža. Urobil to pre zaistenie západnej hranice svojej ríše, ktorú ohrozovali práve latinské štáty a križiacke výpravy. Jedna z nich v roku 1204 dokonca dobila Konštantínopol, za čo si križiaci vyslúžili od pápeža Inocenta III. pokarhanie.

Konanie cisára hlboko urazilo východné cirkvi, zvlášť byzantskú. Keď latinská cirkev pocítila na vlastnom tele rozdelenie, došlo k riešeniu teologických sporov. Na Ferrarsko-florentskom koncile bola uznaná matéria Eucharistie v kvasenom i nekvasenom chlebe a primát rímskeho pápeža bol uznaný len pri uznaní všetkých práv východného patriarchu.

Čo sa týka učenia o pochádzaní Svätého Ducha, tak Druhý lyonský koncil 18. mája 1274 definoval: *„Hlásame, že Duch svätý večne pochádza z Otca i Syna, nie ako z dvoch princípov, ale ako z jediného princípu, nie prostredníctvom dvojakého vychádzania, ale vychádzaním jediným ...“* Podobne sa vyjadril aj Florentský koncil 6. júla 1439: *„Duch Svätý je večne z Otca a zo Syna a jeho esencia a jeho subsistujúce bytie vychádza zároveň z Otca a zo Syna, a že pochádza večne z jedného i druhého ako z jediného princípu a jedným vychádzaním ...“*

Jednoduchý ľud, duchovenstvo a mníšsky stav neprijali túto úniu s latinskou cirkvou, lebo im bola vtlačená politickou mocou. Ani vyhlásenie dekrétu o únii v chráme Božej múdrosti v roku 1452, ktoré bolo poslednou podmienkou očakávanej pomoci západných latinských mocností proti Turkom, nepriniesla pokoj Konštantínopolu. Pomoc, na ktorú sa spoliehali, neprišla, Konštantínopol po sedem týždňov trvajúcom obliehaní 29. mája 1453 padol do rúk osmanského sultána Mehmeda II. a stal sa hlavným mestom Osmanskej ríše až do rokov 1920-1922.

Dedičstvo byzantskej kultúry s výrazným vplyvom práve východného náboženského myslenia a cítenia sa po páde Konštantínopola rozprchlo do celého sveta. Zjavne ovplyvnilo nielen Turkov, ktorí dobyli Konštantínopol, ale aj Taliansko, kde sa ukryli mnohí z výrazných mysliteľov a teológov svojej doby. Aj dnes je práve Taliansko tým štátom, v ktorom prekvitá ako v diaspore byzantská kultúra. Jej plody výrazne po stáročia ovplyvňujú aj dianie samotnej latinskej cirkvi.

Juraj Gradoš

Snímky: Pavol VI. a Athenagoras (M. Klimčák)

Východné cirkvi

Pod pojmom východná cirkev veľmi často chápeme len miestne cirkvi: gréckokatolícku a pravoslávnu. Toto pomenovanie však označuje nielen naše slovenské, ale aj mnohé omnoho staršie cirkvi v oblasti východnej Európy, Ázie i Afriky.

Všeobecne môžeme rozdeliť východné cirkvi na zjednotené a nezjednotené s Rímom, v našom ponímaní na cirkvi pravoslávne (ortodoxné) a cirkvi gréckokatolícke. V rámci pravoslávnych cirkvi rozlišujeme cirkvi, ktoré sa akýmkoľvek spôsobom vyčlenili zo spoločenstva prvotnej cirkvi kvôli teologickým sporom. Medzi takéto zoskupenia oddelených cirkví radíme monofyzitov a nestoriánov.

Pôvodné východné cirkvi

Pôvodná cirkev nevznikala na národných alebo etnických základoch. Išlo o ohlasovanie Ježiša Krista celému svetu. Napriek tomu boli v pôvodnej cirkvi dve skupiny – židokresťania a pohanokresťania. Centrum židokresťanov zostalo v Jeruzaleme, čím dalo základy vzniku jeruzalemského patriarchátu. Prvotným centrom pohanokresťanov sa stala Antiochia a neskôr Rím. Na týchto dvoch miestach vznikli aj ďalšie prvé patriarcháty ranej cirkvi. Rím si zachoval svoju vedúcu úlohu pre západnú časť kresťanov. Ale kvôli preneseniu cisárskeho sídla Konštantínom Veľkým do Byzancia, neskôr zvaného Konštantínopol, postupne klesala dôležitosť antiochijského patriarchu a stúpala dôležitosť novovytvoreného konštantínopolského biskupstva, ktoré bolo postupne povýšené až na dnešnú úroveň ekumenického patriarchátu.

V neskoršom období začali pod vplyvom evanjelizácie a vlastných národných záujmov vznikať ďalšie národné cirkvi na čele so svojimi patriarchami, medzi ktorými má podstatnú úlohu ruská pravoslávna cirkev, ktorej patriarchát bol v roku 1917 po niekoľkých storočiach obnovený.

Staroorientálne cirkvi

Na Chalcedónskom sneme v roku 451 otcovia prijali učenie, že v Ježišovi Kristovi sú nezmiešane a nedeliteľne prítomné dve prirodzenosti – božská a ľudská. Proti tomuto učeniu sa na východe postavili mnohé miestne cirkvi. Tie hovorili o „jednej, teda božskej prirodzenosti telom učineného Logosu“, teda Božieho Slova. Tak vznikli monofyzitské cirkvi (z gréckeho „moné fysis“ = jedna prirodzenosť). Medzi tieto cirkvi dnes radíme koptskú ortodoxnú cirkev, etiópskú monofyzitskú cirkev, sýrsku ortodoxnú cirkev (tiež nazývanú „jakobitská“ po svojom zakladateľovi Jakobovi Baradaiovi), ortododoxnú cirkev Indie a apoštolskú cirkev Arménska. V 17. storočí k nim pribudla juhoindická monofyzitská cirkev.

V dnešnej dobe prebieha silný ekumenický dialóg s týmito cirkvami. Tak, ako mnohokrát v dejinách cirkví, aj v tomto prípade ide o nepochopenie stanoviska týchto cirkví, ktoré je učeniu Chalcedónskeho snemu bližšie, než sa na prvý pohľad zdá.

Z iných dôvodov sa od pôvodnej byzantskej cirkvi oddelila po Chalcedónskom sneme nestoriánska (asýrska ortodoxná) cirkev na území východnej Sýrie až Iránu. Táto cirkev bola zameraná na misionársku činnosť smerom na východ. Dnes sú jej roztrúsené komunity nielen v Sýrii, Iraku a Iráne,

ale aj v Indii, USA a na území bývalého Sovietskeho zväzu.

Východné katolícke cirkvi

Od týchto staroorientálnych cirkví, ako aj pôvodných byzantských cirkví sa po cirkevnom rozkole v roku 1054 postupne oddeľovali miestne cirkvi, ktoré sa cez úniu spájali s Rímom. Od čias križiackych výprav v roku 1181 s Rímom spojili maroniti (sýrski kresťania v Libanone). V roku 1551 bol na východe založený katolícky chaldejský patriarchát, v roku 1663 sýrsko-katolícky patriarchát, v roku 1724 melchitský patriarchát, v roku 1740 arménsky a v roku 1895 koptský patriarchát. Posledná väčšia únia s Rímom bola v roku 1930, keď sa s ním zjednotila časť malabarskej cirkvi v Indii. Dnes je v týchto patriarchátoch okolo 10 miliónov veriacich.

V 16. a 17. storočí vznikali únie aj na území Rakúskej monarchie. V roku 1595 to bola brestlitovská únia a 24. apríla 1646 užhorodská únia, kde sa naši predkovia prihlásili k jednote s rímskym stolcom.

Juraj Gradoš

Snímka: Chrám v Ečmiadzau (17. storočie), centrum nekatolíckych arménskych kresťanov (archív redakcie)

SPOLOK SVÄTÉHO CYRILA A METODA

Naši jubilanti

V auguste 2004 si okrúhle životné jubileum pripomínajú títo naši členovia:
Helena Budaiová z Kráľoviec, Mária Gundzová zo Svidníka, Mária Gadušová z Banského, Mária Hlavnová z Vranova nad Topľou, Anna Keruľ-Kmecová zo Zdoby, Mária Terkaničová st. z Matiašky, František Tomáš z Jastrabia, Juraj Vatraľ zo Svidníka, Mária Andrášová z Humenného, RNDr. Michal Čverčko, CSc., z Košíc, Mária Kicová z Koňuša, MUDr. František Lakatoš z Vranova nad Topľou, Irena Lučková z Porúbky, Mária Maruščáková z Porúbky, Irena Molnárová z Michaloviec, Alžbeta Nadzamová z Michaloviec, Mária Rokošná zo Svidníka, Mária Ruskovská zo Sečoviec, Ján Čillaga zo Sečoviec, Júlia Horňáková zo Slivníka, Mária Makšinová zo Sačurova, Anna Nováková z Dúbravky, MUDr. Anton Sabol z Mníchova (SRN), Mária Ščerbáková z Nového Ruskova, Mária Zajacová z Kožuchoviec, Ján Gojdič z Trebišova, Mária Hocmanová z Michaloviec, Mária Martonová z Vranova nad Topľou, Imrich Maťaščík z Kráľoviec, Mária Mihoková z Hnojného, Anna Olšakovská z Bunkoviec, Anna Rozsipajlová zo Sečoviec, MVDr. Michal Sloboda z Levíc, Katarína Barbušová zo Spišskej Novej Vsi, Anna Ďurišinová z Trebišova, Anna Gadžová zo Strážskeho, Michal Hirák zo Sobraniec, Mária Hirková z Ruskej Novej Vsi, Anna Kopiková z Bunkoviec, Katarína Ďorková zo Svinej.
Všetkým jubilantom vyprosujeme hojnosť Božích milostí. Na mnoho rokov, šťastných rokov!

Darcovia

RNDr. Michal Čverčko z Košíc 100 Sk, Doc. Jozef Maligda z Košíc 70 Sk, Juraj Obraz z Košíc 100 Sk, Júlia Obrazová z Košíc 100 Sk, členovia spolku Košice – Staré mesto 160 Sk, Košice – Nad jazerom 260 Sk, Košice – Krásna 100 Sk, p. Jacková a Kovaľová z Rakovca nad Ondavou 200 Sk. Všetkým darcom vyslovujeme srdečné Pán Boh zaplať.

Nový zakladajúci člen

Novou zakladajúcou členkou nášho spolku sa stala p. Mária Fedorčáková z Trebišova. Úprimne blahoželáme.

Platby

Dôrazne vyzývame farnosti, ktoré ešte neuhradili členské príspevky na rok 2004, aby tak urobili čím skôr. Pri platbe používajte výlučne číslo účtu **5697345/5200 v OTP Banke**. Súčasne prosíme tie farské úrady, ktoré už uhradili členské, aby poslali protokol o prevzatí (zoznam členov) do ústredia spolku v Michalovciach. Farnosti, ktoré sú skupinovými členmi spolku a ešte nevyrovnali členský príspevok, prosíme, aby na túto povinnosť nezabudli.

Sviatok našich patrónov

Vo sviatok sv. Cyrila a Metoda 5. júla 2004 sa predsedníctvo spolku zúčastnilo na cyrilometodskom odpuste v Sečovciach. Predseda SSCM o. Michal Hospodár slúžil sv. liturgiu za všetkých živých členov spolku.

Jubileá kňazov

Mons. **Ján Hirka**, Dr. h. c., prešovský emeritný biskup, 31.7. 1949 - 55 rokov ordinácie; Mons. **Ján Krajňák**, tit. kanonik, na odpočinku, 10.7. 1924 - 80 rokov života; o. Ing. **Miroslav Pazourek**, CSc, na odpočinku, 11.7.1934 - 70 rokov života; o. **Imrich Vasilčák**, tit. arcidekan, na odpočinku, 12.7.1944 - 60 rokov ordinácie; o. PaedDr. **František Dancák**, asistent na GBF PU, 19.7.1964 - 40 rokov ordinácie; o. **Štefan Ósz**, 26.7.1954 - 50 rokov života; o. ICLic. **Pavol Repko**, 29.7.1954 - 50 rokov života; o. **Ivan Franko**, na odpočinku, 30.7.1939 - 65 rokov ordinácie

Mnohaja lita, blahaja lita!

Blahoželania

„Ježiš ma urobil svojim kňazom, aby som rozdával jeho telo, jeho slovo, jeho odpustenie."
Tieto slová už 10 rokov (18.6. 2004) od svojej kňazskej vysviacky napĺňa ICLic. Jozef Miňo, správca farnosti Zdoba.
Ďakujeme ti Bože, že mu dávaš toľko sily, aby viedol verných k spáse. Prosíme, daj mu zdravie v každom čase a ty Presvätá Bohorodička ochraňuj nášho otca Jozefa.

veriaci z farnosti Zdoba

Drahý náš duchovný otec Martin!

Dňa 29. júla t. r. sa dožívate 30 rokov. Dovoľte nám, aby sme pri tejto príležitosti aj touto formou vyjadrili, že naše srdcia sú naplnené láskou ako krásny kvet, ktorý vám chceme odovzdať, a povedať: „Máme vás veľmi radi." Ste naším duchovným otcom a statočným pastierom. Chceme sa vám preto poďakovať za neúnavnú prácu na duchovnej obnove farnosti, biblickú školu a modlitby za uzdravenia. Tiež za obetavú prácu pri obnove chrámu, farskej budovy a najmä pri výstavbe liturgického pódia. Nie menej za obety pri každoročných prípravách spomienkových slávností na nášho rodáka bl. Vasiľa Hopka.
Poďakovanie patrí aj vašej manželke, ktorá stojí po vašom boku v neľahkých chvíľach, ktoré prináša každodenný život.
Z úprimného srdca vám prajeme hojnosť darov Svätého Ducha. Vo svojich modlitbách vyprosujeme pre vás od Pána Boha veľa Božieho požehnania, sily a odvahy vo vašom ďalšom kňazskom živote.

veriaci z Hrabského

Prosba o pomoc

Drahí veriaci. Obraciam sa na vás s prosbou o pomoc na podporu výstavby malých gréckokatolíckych chrámov na Zakarpatskej Ukrajine. Som kňaz zo Slovenska a už vyše roka pôsobím na Ukrajine. Naši veriaci ostali bez chrámov,

ktoré im boli odňaté a prešli do rúk pravoslávnej cirkvi. Teraz sa modlíme v provizórnych priestoroch, avšak naši veriaci musia znášať posmech a ohováranie, pretože hovoria: *„Vy sa modlíte iba v dome, vy ste len sekta."* Taktiež aj iní ľudia, ktorí by možno radi prišli na bohoslužby a prijímali sviatosti, neprídu, lebo majú strach a ostych pred takýmto ohováraním a posmechom. Obsluhujem päť obcí bez chrámov a bez fary (sám bývam v jednej izbe u ľudí, ktorí boli ochotní ma prijať). Jediný chrám, ktorý nám slúžil a ktorý si naši veriaci ťažko a svojpomocne postavili, zhorel na Paschu 2003 za doteraz nevyjasnených okolností. Preto by nám veľmi pomohlo, keby sme mali hoci malú kaplnku, ale je pre nás veľmi dôležité, aby to vyzeralo ako chrám. Naši ľudia však nie sú schopní postaviť čosi vlastnými silami, preto sa obraciam na vás s prosbou o akúkoľvek finančnú i duchovnú podporu, ktorá pred Bohom určite nemôže ostať neodmenená. Veď modlitba, pôst a almužna sú tri veľmi silné prostriedky, ktorými si môžeme vyprosiť Božie požehnanie. Sám Darca všetkých darov nech vás za to bohato odmení.
Adresa účtu: **Marek Durlák, Starý jarok 48, 053 04 Spišské Podhradie. Číslo účtu: 12639485. Kód banky: 6500**

Liturgie v Trenčíne a Prahe

Srdečne pozývame všetkých obyvateľov Trenčína a okolia, obzvlášť gréckokatolíkov, každú nedeľu na gréckokatolícku liturgiu o 10.30 do Kostola sv. Anny v centre mesta.

Milí gréckokatolíci v Prahe
Radi by sme vám oznámili, že už aj v Prahe v Kostole Kozmu a Damiána na Vyšehradskej ulici sa slúžia **slovenské gréckokatolícke liturgie každú stredu, nedeľu a vo sviatky, vždy o 17. hod.**
Ako nás nájdete: Z Karlovho námestia (aj zastávka metra) smerom na Botanickú záhradu. Je to na Vyšehradskej ulici č. 49 v areáli Benediktínskeho kláštora v Emauzoch na Slovanoch v Kostole Kozmu a Damiána.
Prípadne informácie na t. č. +420 222 312 817 alebo + 420 603 472 532

Srdečne vás očakávame.

Na SLOVO darovali

Valéria Bačíková, Poprad – 50 Sk; **Bohuznámy,** Bratislava – 1000 Sk

Úprimné Pán Boh zaplať.

DETSKÉ MIŠ-MAŠ
MIŠA a MAŠE

A máme tu obdobie prázdnin a dovoleniek. Máš predstavu, ako stráviš tento čas? Aj keď sa to nezdá, chvíle oddychu sú veľmi dôležité. Prečo?

Na vysvetlenie použijem príklad. Sledoval si niekedy preteky Formuly 1? Autá na týchto pretekoch jazdia neuveriteľne rýchlo- na doraz. V istom okamihu však jazdu prerušia a na celkom krátko sa zastavia v boxe. Tento krátky oddych je presne vypočítaný a prevažne slúži na bleskovú výmenu kolies. Možno sa ti zdá, že je to zbytočná strata času. Omyl! Je to životne dôležitá vec. Ak pri takejto obrovskej rýchlosti zlyhajú kolesá, je ohrozené víťazstvo, ba aj život pilota auta.

A čo kolesá tvojho života? Dokážeš v správnom čase vypnúť, vymeniť poškodené súčiastky, aby si znova mohol naštartovať a žiť naplno?

„Poďte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení..." (Mt 11, 28a)

Počas prázdnin nezabudni a ...

1. Oddychuj s Ježišom a nie od Ježiša.
2. Nezabudni každý deň oslavovať Pána. (Ž 71, 8)
3. Pánovi patrí celá zem. Aj tá, po ktorej práve teraz kráčaš. (Ž 104, 5)
4. Ak sa vyberáš na cestu, zver ju svojmu Pánovi. On sa o všetko postará. (Ž 37, 5)
5. Pri obúvaní turistických topánok nezabudni na to, že všade, kde pôjdeš máš byť ohlasovateľom radostnej zvesti.(Ef 6, 15)
6. S Pánom ti aj pri namáhavom výstupe pribúda síl. (Ž 84, 8)
7. Ak ťa zmôže únava, pamätaj na to, že ťa podopiera Pánova dorota. (Ž 94, 18)
8. Zablúdil si? Nezúfaj! Pán ťa privedie na správny chodník. (Ž 27, 11)

Ak na toto budeš pamätať, na konci prázdnin si môžeš povedať: " Pán upevňuje kroky človeka a sprevádza ho na ceste. Ak padne, neostane ležať, veď Pán ho drží za ruku." (Ž 37, 23-24)

Oddychuj s Pánom

Aby si nezabudol, že pri Pánovi sa najlepšie a najsladšie oddychuje, vystrihni si spáča a jeho posteľ s Božím slovom, ktoré ti to bude stále pripomínať.

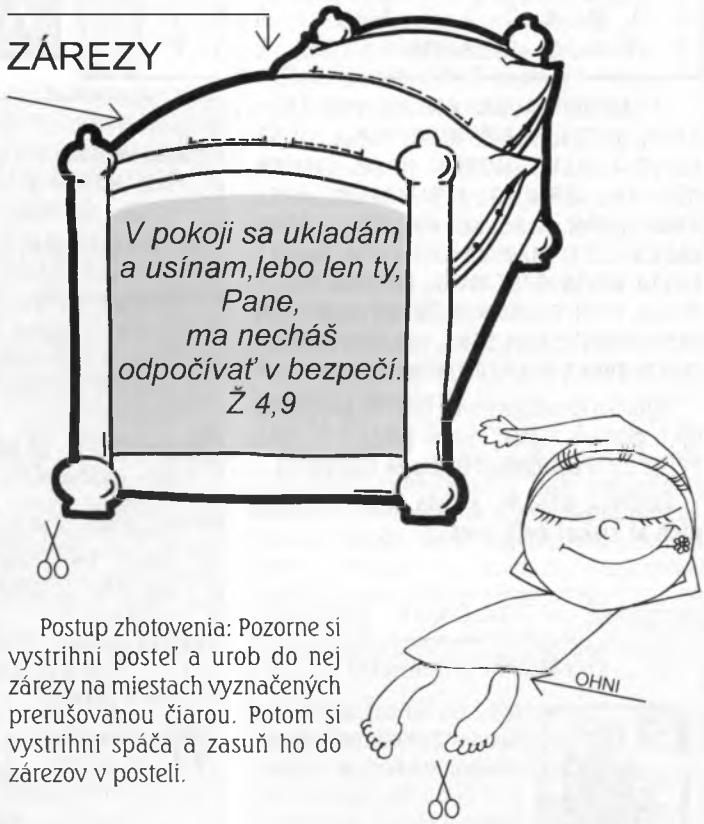

Postup zhotovenia: Pozorne si vystrihni posteľ a urob do nej zárezy na miestach vyznačených prerušovanou čiarou. Potom si vystrihni spáča a zasuň ho do zárezov v posteli.

OSEMSMEROVKA

L	B	D	A	U	J	E	R	I	CH	O	P	Š
A	O	O	Y	I	S	O	B	E	T	A	A	S
Á	A	S	R	K	CH	S	E	G	Y	P	T	V
B	E	R	O	H	S	O	U	L	M	Ô	E	A
E	Ž	O	N	P	I	Á	I	E	V	S	N	D
L	O	T	S	O	K	K	L	T	Z	T	A	B
Í	T	E	S	Á	R	A	R	Ý	N	I	R	A
A	A	C	V	O	Z	Á	T	S	N	A	L	M
R	N	E	Z	U	T	S	Č	Á	T	B	O	E
A	L	N	R	L	E	L	T	I	A	S	I	A
I	H	E	A	R	O	I	T	R	Á	S	J	T
T	J	Ž	T	M	L	S	D	B	A	N	E	C
A	D	U	A	E	O	T	A	U	L	CH	C	O
A	U	R	M	L	B	R	K	K	M	U	U	P
A	Š	R	I	D	M	I	S	Á	L	E	D	U
S	A	M	A	R	I	T	Á	N	I	A	A	J
K	O	R	O	R	P	CH	L	I	E	B	S	E

LEGENDA: ALBA, ANTIOCHIA, ÁBEL, ÁRON, BETEL, BLUD, BRAT, CENA, DUŠA, EGYPT, ELIZEUS, HOREB, HROB, CHLIEB, IDUMEA, JERICHO, JERUZALEM, JOEL, KARMELITÁN, KLAS, KOSTOL, KRST, LÁSKA, LÁSKY, LIST, MANNA, MILOSTI, MISÁL, OBETA, OMŠA, OTEC, OVCA, PATENA, POCTA, POSOL, PÔST, PROROK, RUŽENEC, SADUCEJI, SAMARITÁNI, SÁBA, SÁRA, STRACH, SVADBA, TIARA, TREST, ŽALM, ŽALTÁR.

Tajničku osemsmerovky tvorí 26 nevyškrtaných písmen. Autor: Marek Pataky. Riešenie z čísla 12: **Poslušnosť Bohu je najlepšia.**

Riešenie krížovky z čísla z 12: **... skrze nich si získal celý svet ...**

O						
P						
P						
P						
P						
P						
P						
O						

Na ikone Krista okolo hlavy je starogrécky nápis **O ÓN**, čo v preklade znamená (*viď tajničku*)

1. Jesenný mesiac
2. Predpony
3. Historické územie pri Dunaji
4. Pády
5. Vynálezy
6. Grécky boh mora
7. Nájomnícke rodiny
8. Onen svet

Autor:
Vlado Komanický,
Humenné

HOROSKOP

Čo vás čaká a nemínie?

Tak a už sú tu prázdniny. Čas dovoleniek, oddychu a zábavy. Konečne je tu čas, keď budú školské lavice zívať prázdnotou a mozgové bunky všetkých školákov dostanú zaslúžený odpočinok. Ale pozor! Nezabudnite, že po lete prichádza jeseň a to je čas, keď sa vám vedomosti, na ktoré by ste najradšej zabudli, veľmi rýchlo zídu.

Mnohých rodičov už týždne prenasleduje nutkavá myšlienka: Čo s mojimi deťmi? Komu ich zavesiť na krk? Alebo radšej riskovať a nechať ich doma? Drahí rodičia, vaše deti sú len vašimi deťmi. Navyše to nie sú výrobcovia známok na vysvedčení, ale živé bytosti potrebujúce vašu lásku.

Mnohí veriaci si túžia dať prázdniny aj od Boha. Je to podľa nich jednoduché: Veď nemusím chodiť do chrámu ani sa modliť, ani... Chvála Bohu, že Boh si nechce dať rovnaké prázdniny od nás. Veď pre chaos, ktorý by nastal, by sme z tých našich prázdnin nemali nič.

(jége)

ROZHLAS

Rádio Vatikán: FM 93,3 MHz, MW 1530-AB kHz, SW 4005 kHz, Intelsat 325,5 East (Atlantik); 05:25-05:40; 19:45-20:00 - slovensky; 05:10-05:25; 19:30-19:45-česky

Slovenský rozhlas: Nedeľa: **Rádio Devín**: 8:05-9:00 Hudba, život, viera; 18:00-18:30 Slovo pre veriacich i neveriacich; **Rádio Slovensko**: 9:30-10.30 Kresťanská nedeľa (liturgia); Pondelok: **Rádio Slovensko**: 19:20-19:50 Frekvencia M (relácia pre mládež); 20:05-22:00 Cesty (náboženské spektrum); Štvrtok: **Rádio Slovensko**: 19:20-19:30 Rádio Vatikán

Rádio LUMEN - 16.00 – **Po** - Staré ale dobré; **Ut** – Folkparáda; **St** – Oldieparáda; **Št** – Gospelparáda; **Pi** – Top 15; **So** - Piesne na želanie; **Ne** - Piesne na želanie. **18.00 Po-Ne** – Svätá omša – Emauzy. **19.00** - **So** – Ruženec pre Slovensko. **20.30 - Po** – Študentské šapitó; **Ut** – Duchovný obzor; **St** – Lupa; **Št** – História a my; **Pi** – ÚV hovor. **20.30 - So** – Od ucha k duchu

Krátke správy: denne o 0:00, 6:00 (avíza), 7:00, 8:00; v pracovné dni aj o 9:00, 10:00, 11:00, 13:00, 15:00 hod. **Ranné chvály**: 5:45 h.; **Anjel Pána** : 12:00 h.; **Čo vy na to:** v pondelok až sobotu o 14:00 h.

Slovenská televízia / STV 2:

4.7. 10.05 hod. - **Ján Pavol II. v Trnave.** Zostrih z pápežovej návštevy v roku 2003.
13.05 hod. - **Božie deti.**
19.55 hod. - **Duchovné slovo.**

5.7. 9.15. - **Živé dedičstvo Nitry.** Dokumentárny film.
10.00 hod. - **Slávnostná bohoslužba.** Priamy prenos sv. omše pri príležitosti štátneho sviatku sv. Cyrila a Metoda z nitrianskej Kalvárie. Celebruje J. Ch. kardinál Korec.
11.30 hod. - **Bazilika minor v Nitre.** Dokumentárny film o Katedrále sv. Emeráma v Nitre.
12.02 hod. - **Genius loci nitrensis.** Dokumentárny film.
14.12 hod. - **Duchovné slovo.**
14.18 hod. - **Božie deti.**
14.44 hod. - **Svietiť a horieť.** Dokumentárny film o kardinálovi A. Rudnayovi.

11.7. 8.55 hod. - **Ján Pavol II. v Bratislave.** Zostrih z pápežovej návštevy v roku 2003.
13.00 hod. - **Božie deti.**
19.57 hod. - **Duchovné slovo.**

12.7. 14.00 hod. - **Duchovné slovo.**
14.07 hod. - **Božie deti.**
14.34 hod. - **Karol Kuzmány.** Dokumentárny film.

18.7. 9.10 hod. - **Ján Pavol II. v Banskej Bystrici.** Zostrih z pápežovej návštevy v roku 2003.
10.40 hod. - **25 rokov pontifikátu.** Dokumentárny film o živote a pôsobení súčasného pápeža Jána Pavla II..
13.10 hod. - **Cirkev a rímske impérium.** Dokumentárny film o počiatkoch kresťanstva.
19.53 hod. - **Duchovné slovo.**

19.7. 14.05 hod. - **Duchovné slovo.**
14.10 hod. - **Cirkev a rímske impérium.** Dokumentárny film o počiatkoch kresťanstva.
14.35 hod. - **Cez kríž k svetlu.** Dokumentárny film o biskupovi M. Buzalkovi.

25.7. 10.20 hod. – **Sedempočetníci.** Dokumentárny film o žiakoch sv. Cyrila a Metoda.
10.45 hod. - **Dobrá zvesť.** Rodinný kresťanský magazín.
13.20 hod. - **Cirkev v dobe rozpadu rímskeho impéria.** Dokumentárny film.
19.55 hod. - **Duchovné slovo.**

Program je pripravovaný v spolupráci s jednotlivými redakciami.

Blahoželanie

Každé semeno zasiate do úrodnej pôdy vyklíči, zakorení sa a začne rásť. Rastie pomaly, až začne prinášať ovocie.

Takto bolo semeno zasiate aj v srdci nášho duchovného otca ThLic. Vlastimila Bajužika. Semeno rástlo, až sa otec Vlastimil stal pred 10 rokmi z Božej milosti kňazom. Za tento čas privádzal a privádza do chrámu stratené ovečky, pomáha Božím slovom a získava ľudí pre Božie kráľovstvo.

Pri tejto príležitosti navštívil našu farnosť košický exarcha vladyka Milan Chautur, CSsR, aby posvätil náprsný kríž otcovi Vlastimilovi, ktorý mu venovali veriaci z farnosti.

Aj touto cestou by sme chceli poďakovať nášmu duchovnému otcovi Vlastimilovi za starostlivosť o rozvoj a upevnenie viery, za čas, priazeň a vždy otvorené srdce pre všetkých. Takisto mu chceme zaželať do ďalších rokov kňazstva pevné zdravie, radosť, silu a vytrvalosť.

Týmto vám, drahý otče, vyprosujeme od nášho nebeského Otca veľa Božích milostí a plnosť darov Svätého Ducha.

veriaci z farnosti Bežovce

Občianske združenie
NOEMI k.z.s.
Dedinská 64/165
010 01 Žilina-Strážov
Tel.: 0903 068690
noemi-sk@cbza.sk
www.cbza.sk/noemi

KRESŤANSKÁ ZOZNAMOVACIA SLUŽBA

Pre všetky vekové kategórie od 18 rokov. V prípade záujmu Vám zadarmo pošleme bližšie informácie a dotazník. Stačí poslať SMS správu s Vašou adresou, prípadne napíšte, alebo zatelefonujte.

LITURGICKÝ KALENDÁR 5. JÚL - 1. AUGUST 2004

Pondelok 5. 7. - Svätí apoštolom rovní Cyril a Metod, učitelia Slovanov. Náš prepodobný otec Atanáz Atoský. Antifóny predobrazujúce. Tropár o svätých, Sláva kondák o svätých, I teraz podľa predpisu. Prokimen, aleluja a pričasten o svätých. Hebr 7,26-8,2, zač. 318; Mt 5,14-19, zač. 11.

Utorok 6. 7. - Náš prepodobný otec Sisoés Veľký. Menlivé časti z utorka. 1 Kor 1,1-9, zač. 122; Mt 13,24-30, zač. 52.

Streda 7. 7. - Naši prepodobní otcovia Tomáš z Maley a Akakios, ktorý sa spomína v spise Rebrík. Menlivé časti zo stredy. 1 Kor 2,9-3,8, zač. 127; Mt 13,31-36a, zač. 53.

Štvrtok 8. 7. - Svätý veľkomučeník Prokop. Menlivé časti zo štvrtka. 1 Kor 3,18-23, zač. 129; Mt 13,36-43, zač. 54.

Piatok 9. 7. - Svätý hieromučeník Pankrác, tauromenský biskup. Menlivé časti z piatka. 1 Kor 4,5-8, zač. 130b; Mt 13,44-54a, zač. 55.

Sobota 10. 7. - Štyridsiati piati svätí mučeníci z arménského Nikopola. Náš prepodobný otec Anton Pečersko-Kyjevský. Svätí bratia a mučeníci zabití v Damasku. Antifóny predobrazujúce. Menlivé časti zo služby o prepodobnom Antonovi. Radové čítanie: Rim 9,1-5, zač. 100; Mt 9,18-26, zač. 32. O prepodobnom: Gal 5,22-6,2, zač. 213; Lk 6,17-23, zač. 24.

Nedeľa 11. 7. - Šiesta nedeľa po Päťdesiatnici. Odchod do večnosti blaženej Oľgy, kyjevskej kňažnej, pri svätom krste nazvanej Helena. Radový hlas je piaty, radové evanjelium na utierni šieste. Antifóny predobrazujúce. Tropár: Sláva, kondák z hlasu, I teraz: podľa predpisu. Prokimen, aleluja a pričasten z hlasu. Rim 12,6-14, zač. 110; Mt 9,1-8, zač. 29.

Pondelok 12. 7. - Svätí mučeníci Proklos a Hilarios. Náš prepodobný otec Michal Maleinský. Menlivé časti z pondelka. 1 Kor 5,9-6,11, zač. 134; Mt 13,54-58, zač. 56.

Utorok 13. 7. - Zhromaždenie k sv. archanjelovi Gabrielovi. Náš otec svätý Julián, kenomanijský biskup. Menlivé časti z utorka. 1 Kor 6,20b-7,12, zač. 136; Mt 14,1-13, zač. 57.

Streda 14. 7. - Svätý apoštol Akvila. Menlivé časti zo stredy. 1 Kor 7,12b, zač. 137; Mt 14,35-15,11, zač. 60.

Štvrtok 15. 7. - Svätý mučeník Kéryk a jeho matka Julita. Svätý apoštolom rovný a veľký knieža Vladimír, pri svätom krste nazvaný Bazil. Antifóny predobrazujúce. Menlivé časti zo služby o apoštolovi Vladimírovi. Radové čítanie: 1 Kor 7,24-35, zač. 138; Mt 15,12-21, zač. 61. O svätom Vladimírovi: Gal 1,11-19, zač. 200; Jn 10,1-9, zač. 35b.

Piatok 16. 7. - Svätý hieromučeník Aténogenés a jeho desiati učeníci. Menlivé časti z piatka. 1 Kor 7,35-8,7, zač. 139; Mt 15,29-31, zač. 63.

Sobota 17. 7. - Blažený hieromučeník Pavol Peter Gojdič, prešovský biskup. Antifóny predobrazujúce. Menlivé časti o hieromučeníkovi Pavlovi. Hebr. 4,14-5,10, zač. 311; Jn 10,9-16; zač. 36.

Nedeľa 18. 7. - Siedma nedeľa po Päťdesiatnici. Pamiatka svätých otcov šiestich ekumenických snemov. Naši prepodobní otcovia Andrej-Svorad a Beňadik. Radový hlas je šiesty. Radové evanjelium na utierni siedme. Predobrazujúce antifóny. Tropár z hlasu a o otcoch. Kondák z hlasu, Sláva: kondák o otcoch, I teraz: podľa predpisu. Čítania radové: Rim 15,1-7, zač. 116; Mt 9,27-35, zač. 33. O otcoch: Hebr. 13,7-16, zač. 334; Jn 17,1-13, zač. 56.

Pondelok 19. 7. - Naša prepodobná matka Makrína, sestra Bazila Veľkého. Náš prepodobný otec Dios. Menlivé časti z pondelka alebo o Makríne. Čítania radové: 1 Kor 9,13-18, zač. 142; Mt 16,1-6, zač. 65. Prepodobnej: Gal 3,23-29, zač. 208; Mt 25,1-13, zač. 104.

Utorok 20. 7. - Svätý a slávny prorok Eliáš. Predobrazujúce antifóny. Tropár, Sláva: kondák o Eliášovi, I teraz: podľa predpisu. Prokimen, aleluja a pričasten o Eliášovi. Jak 5,10-20, zač. 57; Lk 4,22-30, zač. 14.

Streda 21. 7. - Naši prepodobní otcovia Simeon, blázon pre Krista a Ján, jeho spoluaskéta. Menlivé časti zo stredy. 1 Kor 10,12-22, zač. 145; Mt 16,20-24, zač. 68.

Štvrtok 22. 7. - Svätá myronosička a apoštolom rovná Mária Magdaléna. Menlivé časti o Márii Magdaléne. Čítania radové: 1 Kor 10,28-11,7, zač. 147; Mt 16,24-28, zač. 69. Svätej: 1 Kor 9,2b-12, zač. 141; Lk 8,1-3, zač. 34 alebo Jn 20,11-18, zač. 64.

Piatok 23. 7. - Svätí mučeníci Trofim, Teofil a spoločníci. Menlivé časti z piatka. 1 Kor 11,8-22, zač. 148; Mt 17,10-18, zač. 71.

Sobota 24. 7. - Svätá veľkomučenica Kristína. Svätí mučeníci Boris a Gleb, pri sv. krste nazvaní Roman a Dávid. Predobrazujúce antifóny. Menlivé časti zo služby mučeníkom Borisovi a Glebovi. Radové čítania: Rim 13,1-10, zač. 111; Mt 12,30-37, zač. 47. O mučeníkoch: Rim 8,28-39, zač. 99; Jn 15,17-16,2, zač. 52.

Nedeľa 25. 7. - Ôsma nedeľa po Päťdesiatnici. Zosnutie svätej Anny, matky Presvätej Bohorodičky. Radový hlas je siedmy, radové evanjelium na utierni ôsme. Predobrazujúce antifóny. Tropár z hlasu a o sv. Anne. Kondák z hlasu, Sláva: kondák o sv. Anne, I teraz: podľa predpisu. Prokimen, aleluja a pričasten z hlasu a o sv. Anne. Čítania radové: 1 Kor 1,10-18, zač. 124; Mt 14,14-22, zač. 58. Sv. Anne: Gal 4,22-31, zač. 210; Lk 8,16-21, zač. 36.

Pondelok 26. 7. - Svätý hieromučeník Hermolaos a spoločníci. Svätá prepodobná mučenica Paraskeva. Menlivé časti z pondelka. 1 Kor 11,31-12,6, zač. 150; Mt 18,1-11, zač. 74.

Utorok 27. 7. - Svätý veľkomučeník a uzdravovateľ Panteleímón. Naši prepodobní otcovia sedmopočetníci Cyril, Metod, Gorazd, Kliment, Naum, Sáva, Angelár. Predobrazujúce antifóny. Menlivé časti zo služby o mučeníkovi Pantelejmónovi. Čítania radové: 1 Kor 12,12-26, zač. 152; Mt 18,18-22; 19,1-2.13-15, zač. 76. O mučeníkoch: 2 Tim 2,1-10, zač. 292; Jn 15,17-16,2, zač. 52.

Streda 28. 7. - Svätí apoštoli a diakoni Prochor, Níkánor, Timón a Parmenas. Menlivé časti zo stredy. 1 Kor 13,4-14,5, zač. 154; Mt 20,1-16, zač. 80.

Štvrtok 29. 7. - Svätý mučeník Kalinik. Menlivé časti zo štvrtka. 1 Kor 14,6-19, zač. 155; Mt 20,17-28, zač. 81.

Piatok 30. 7. - Svätí apoštoli Sílas, Silván a spoločníci. Menlivé časti z piatka. 1 Kor 14,26-40, zač. 157; Mt 21,12-14.17-20, zač. 83.

Sobota 31. 7. - Predprazdenstvo Vynesenia úctyhodného a životodarného Pánovho kríža. Svätý a spravodlivý Eudokim. Predobrazujúce antifóny. Tropár, Sláva i teraz: kondák o kríži z predprazdenstva. Prokimen, aleluja a pričasten zo soboty. Rim 14,6-9, zač. 113; Mt 15,32-39, zač. 64.

Nedeľa 1. 8. - Deviata nedeľa po Päťdesiatnici. Vynesenie úctyhodných driev úctyhodného a životodarného Kríža. Siedmi svätí makabejskí mučeníci, ich matka Solomona a starec Eleazar. Predobrazujúce antifóny. Tropár z hlasu, o sv. Kríži a o makabejských mučeníkoch. Sláva: kondák o mučeníkoch, I teraz: kondák o Kríži. Prokimen a aleluja z hlasu a o Kríži. Namiesto „Svätý Bože" sa spieva „Tvojmu krížu". Čítania radové: 1 Kor 3,9-17, zač. 128; Mt 14,22-34, zač. 59. Sv. Krížu: 1 Kor 1,18-24, zač. 125; Jn 19,6-11.13-20.25-28a.30b-35, zač. 60.

Vojtech Boháč

Pozvánka na odpusty

SEČOVSKÁ POLIANKA

16. až 18. júla 2004

Piatok 16. júla 2004; Panna Mária Karmelská

17,00 Sv. ruženec
17,30 Moleben k Prečistej Bohorodičke
18,00 Sv. liturgia s duchovnou obnovou */téma: Mária starostlivá matka/* - Možnosť zaobliecť sa do sv. škapuliara Panny Márie

Sobota 17. júla 2004: Blažený hieromučeník Pavol Peter Gojdič, OSBM, prešovský biskup

17,15 Veľká večiereň
18,00 Sv. liturgia s duchovnou obnovou */téma: Biskup Gojdič - starostlivý otec svojich veriacich/* - Po sv. liturgii Moleben k blaženému Pavlovi Petrovi Gojdičovi

NEDEĽA 18. júla 2004: 7. nedeľa po Päťdesiatnici. Pamiatka svätých otcov šiestich ekumenických snemov

8,00 Sv. liturgia
9,15 Sv. ruženec
9,45 Mládežnícka akadémia
10,30 Slávnostná archijerejská svätá liturgia za účasti Mons. ThDr. Jána Babjaka, SJ, prešovského eparchu Mons. Jána Hirku, Dr. h. c., prešovského emeritného biskupa

Prorok Eliáš, svätá hora Karmel a Presvätá Bohorodička nech sa naveky tešia zbožnej úcte všetkých, ktorí budú prichádzať do tohto chrámu, aby oslavovali trojjediného Boha.

Sláva Isusu Christu!

RUSKÉ PEKĽANY

17. júla 2004

celoeparchiálna odpustová slávnosť
bl. biskupa-mučeníka Pavla Petra Gojdiča, OSBM

Program:

9.00 - Rozjímavý ruženec
9.40 - Slávnostný sprievod
10.00 - Archijerejská svätá liturgia
- Moleben k bl. hieromučeníkovi Pavlovi Petrovi Gojdičovi
- Myrovanie

BUKOVÁ HÔRKA

7. - 8. 8. 2004

Sobota 7.8.2004

16.00 hod. Moleben k Ježišovi Kristovi
16.30 hod. Ruženec
17.00 hod. Večiereň s lítiou
18.30 hod. Svätá liturgia s posvätením ovocných plodov
20.30 hod. Program mladých
21.00 hod. Akatist k Presvätej Bohorodičke
22.00 hod. Ježišova modlitba
22.30 hod. Zamyslenie sa nad symbolom viery
24.00 hod. Svätá hodina

Nedeľa 8.8.2004

01.00 hod. Ruženec
02.00 hod. Čítanie žalmov
07.30 hod. Utiereň
08.45 hod. Ruženec s programom mladých
10.00 hod. Archijerejská svätá liturgia s myrovaním, obchod okolo cerkvi, Moleben k Presvätej Bohorodičke

Srdečne vás pozývajú otcovia baziliáni